

This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

- + *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
- + *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
- + *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
- + *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

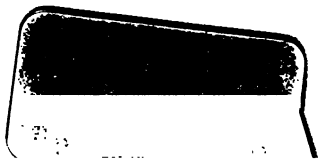
About Google Book Search

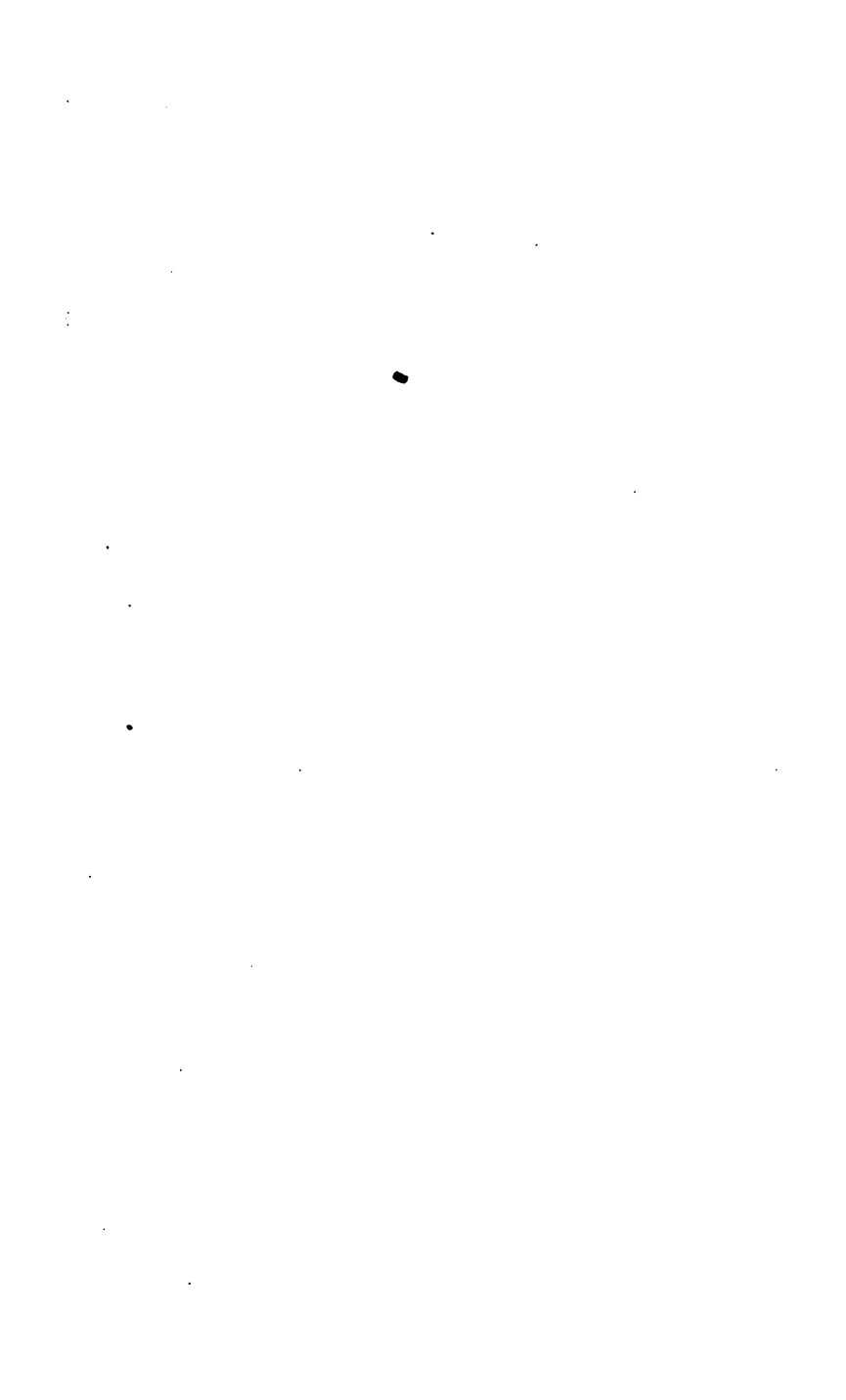
Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at <http://books.google.com/>

KEY TO
W. W. BRADLEY'S
LATIN
EXERCISES.

600093766.

KEY

TO

L A T I N   E X E R C I S E S .

LONDON :
A. and G. A. SPOTTISWOODE,
New-street-Square.

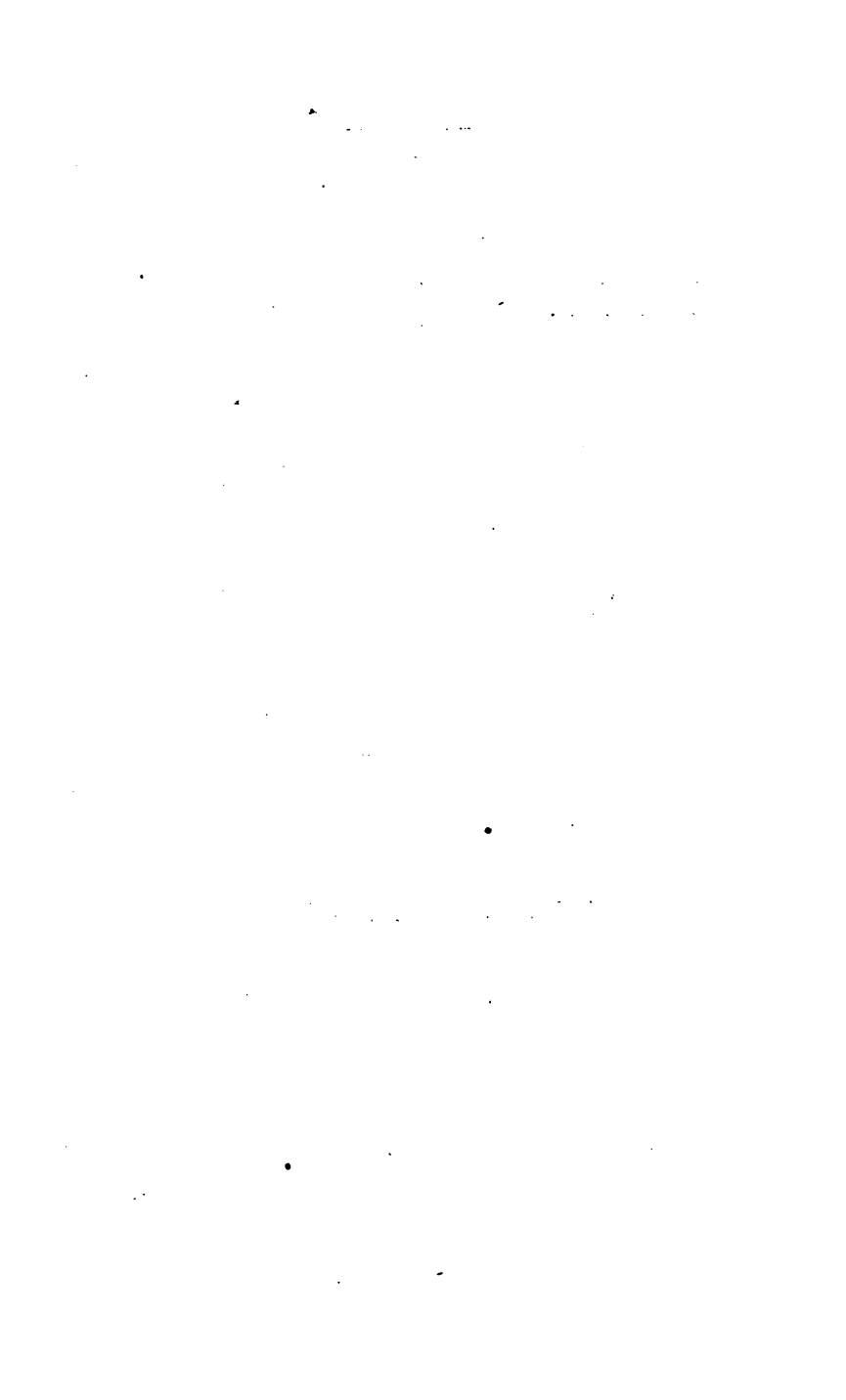
K E Y
TO
L A T I N   E X E R C I S E S :

CONSISTING OF
EXTRACTS FROM THE WRITINGS
OF
CÆSAR, CICERO, AND LIVY;

WITH
REFERENCES TO THE ORIGINAL
AUTHORS.

BY W. W. BRADLEY, M.A.
DEMY OF MAGDALEN COLLEGE, OXFORD.

LONDON:
LONGMAN, BROWN, GREEN, AND LONGMANS.
1855.

P R E F A C E.

THE examples in the following pages have been compiled from Cæsar (*Tauchnitz' edition, Leipzig, 1844*): Cicero (*Nobbe's edition, Leipzig, 1827*), and Livy (*Tauchnitz' edition, Leipzig, 1848*).

To facilitate reference to the original works, each chapter of Cæsar and Livy is supposed to be divided into three equal parts, designated respectively by the letters *a*, *b*, and *c*. Two letters conjoined, as *ab*, show that the example in question begins in one and ends in another of these parts. The same plan of imaginary division is also applied to many letters or sections of letters in Cicero's writings.

In the examples below the line throughout Part I., the pupil should be required to append references to the Rules by which the use of the conjunctive mood is regulated.¹ In most cases his reference, to be correct, must agree with that given in this Key: but instances occur, where the conjunctive may be explained by either of two Rules: *e. g.*, by *R. 159. B*, or *R. 175*; by *R. 166*, or *R. 169. b*.

In many detached sentences either the imperfect or perfect may be correctly used.² In such cases the tense given is generally that found in the original.

---

¹ See the author's *Latin Exercises*, Instruction 7, page 7. It may not be superfluous here to request of those engaged in tuition, that they will read the preface of that work before putting the book into the hands of their pupils. The Exercises will lose much of their value, if not done in the order and manner there recommended.

² See the author's *Latin Exercises*, Note 31.

A list is added of the works from which examples have been taken, and of the abbreviations by which those works are designated.

Cæs.   Caius Julius Cæsar.

- „ B. C., Bellum Civile.
- „ B. G., Bellum Gallicum.

Cic.   M. Tullius Cicero.

- „ Acad., Academica.
- „ Arch., Oratio pro Archia.
- „ Att., Epistolæ ad Atticum.
- „ Balb., Oratio pro Balbo.
- „ Brut., Brutus, seu de Claris Oratoribus.
- „ Ad Brut., Epistolæ ad Brutum.
- „ Cæcin., Oratio pro Cæcina.
- „ Cæl., Oratio pro Cælio.
- „ Cat., Orationes in Catilinam.
- „ Cat. M., Cato Major, seu de Senectute.
- „ Cluent., Oratio pro Cluentio.
- „ Div., De Divinatione.
- „ Dji. in Cæcil., Divinatio in Cæcilium.
- „ Dom., Oratio pro Domo sua.
- „ Fam., Epistolæ ad Familiares, seu ad Diversos.
- „ Fat., De Fato.
- „ Fin., De Finibus.
- „ Flacc., Oratio pro Flacco.
- „ Font., Oratio pro Fonteio.
- „ Har. Resp., Oratio de Haruspicum Responsis.
- „ Herenn. (?), Rhetorica ad Herennium, Ciceronis seu incerti auctoris opus.
- „ Inv., De Inventione.
- „ Læl., Lælius, seu de Amicitia.
- „ Leg., De Legibus.
- „ Leg. Agr., Orationes de Lege Agraria.
- „ Leg. Man., Oratio pro Lege Manilia.
- „ Lig., Oratio pro Ligario.
- „ Marc., Oratio pro Marcello.
- „ Mil., Oratio pro Milone.
- „ Mur., Oratio pro Murena.
- „ N. D., De Natura Deorum.
- „ Off., De Officiis.
- „ Opt. Gen. Orat., De Optimo Genere Oratorum.
- „ Orat., Orator ad M. Brutum.
- „ De Orat., De Oratore.

PREFACE.

v

- Cic. Par., Paradoxa.
" Phil. Orationes Philippicæ.
" Pis., Oratio in Pisonem.
" Planc., Oratio pro Plancio.
" Post Red. ad Quir., Oratio post Reditum ad Quirites.
" Post Red. in Sen., Oratio post Reditum in Senatu.
" Prov. Cons., Oratio de Provinciis Consularibus.
" Quint., Oratio pro Quintio.
" Q. Fr., Epistolæ ad Q. Fratrem.
" Rab. Perd., Oratio pro Rabirio perduellionis reo.
" Rab. Post., Oratio pro Rabirio Postumo.
" Rep., De Republica.
" Rosc. Am., Oratio pro Roscio Amerino.
" Rosc. Com., Oratio pro Roscio Comædo.
" Sext., Oratio pro Sextio.
" Sull., Oratio pro Sulla.
" Tusc., Tusculanæ Disputationes.
" Univ., De Universo, seu Timæus.
" Vat., Oratio in Vatinius.
" Verr., Oratio in Verrem.

Liv. Titus Livius Patavinus.

Plaut. M. Attius Plautus.¹

- " Amph., Amphitruo.
" Asin., Asinaria.
" Bacch., Bacchides.

---

¹ The only quotations from Plautus occur at page 28, as examples to Rule 36.

This Key is published for the sole use of those engaged in tuition, and can be procured only by application to the Author, under cover to the Publishers.

KEY TO LATIN EXERCISES.

REGULÆ PRÆVIÆ.

I. *VERBUM finitum concordat cum Nominativo &c.*

Patescit campus; inde colles assurgunt (*Liv. xxii. 4. a*).

Ager uritur, urbs obsidetur (*Liv. iii. 68. a*).

Quotidie capitur urbs, quotidie diripitur (*Liv. xxix. 17. c*).

Signa reperiuntur: reponuntur: tempestas sedatur: Dola-
bella proficiscitur (*Cic. Verr. i. 18. 46*).

Aderant unguenta, coronæ: incendebantur odores (*Cic. Tusc. v. 21. 62*).

Ligarius venit: bellum subito exarsit (*Cic. Lig. 1. 3*).

Bellum impendet: Cassius scripsit (*Cic. Att. vi. 1. 11*).

Galli incurrunt. Jam verterat fortuna (*Liv. v. 49. b*).

Vastabitur Italia: vexabuntur urbes: tecta ardebunt (*Cic. Cat. i. 11. 29*).

Intus insidiæ sunt: intus est hostis (*Cic. Cat. ii. 5. 11*).

Clamor oritur, concinuntque tubæ, et signa inferuntur
(*Liv. ix. 32. b*).

Requiescat Italia: evastetur Africa (*Liv. xxviii. 44. c*).

Quando venient consules (*Cic. Phil. xi. 10. 25*)?

Cur numerus auctus est (*Cic. Phil. ii. 13. 31*)?

Introductus est Statilius: cognovit signum: recitatæ sunt
tabellæ (*Cic. Cat. iii. 5. 10*).

Galli manserant. Prælium ortum est (*Liv. xxi. 55. b*).

II. *Verba Transitive regunt Accusativum.*

Plerumque timor misericordiam non recipit (*Cæs. B. G. vii.
26. c*).

Nunc te patria odit ac metuit (*Cic. Cat. i. 7. 17*).

Hostes frumentum convexerant: muros, classem, portas reficiebant (*Cæs. B. C. i. 34. c*).

Itaque Ligarius provinciam accepit (*Cic. Lig. 1. 3*).

Septies socii rebellarunt: agros millies depopulati sunt (*Liv. v. 4. c*).

Milites causam probant, auxiliumque pollicentur (*Cæs. B. G. vi. 25. c*).

Cæsar ibi erat, exspectabatque responsa (*Cæs. B. C. i. 5. c*).

III. *Nominativus Pronominum raro &c.*

Non iter tantum dedi, sed vias etiam munivi, pontes feci, commeatus præbui (*Liv. xxxix. 28. b*).

Respondebo; sic enim postulas (*Cic. Att. vi. 1. 1*).

Oppidum diripit atque incendit (*Cæs. B. G. vii. 11. c*).

Thucydidem, inquit, imitamur (*Cic. Brut. 83. 287*).

Cur ita facitis? cur recusatis (*Cic. ex opere nescio quo*)?

Tu vicisti, ego vincam (*Liv. ex libro nescio quo*).

Si vos valetis, nos valemus (*Cic. Fam. xiv. 14. a*).

Et tu Cæsarem amas (*Cic. Phil. ii. 43. 110*)?

IV. *Quum duo Substantiva diversarum rerum &c.*

Roma interim crescit: duplicatur civium numerus (*Liv. i. 30. a*).

Non cultus agrorum intermissus est (*Liv. vi. 25. b*).

Scipionem spes provinciæ impellit (*Cæs. B. C. i. 4. b*).

Sit discordiarum finis aliquando (*Cic. Har. Resp. 22. 46*).

Itaque initium belli sæpe deflevi (*Asinius Pollio apud Cic. Fam. x. 31. a*).

Mensium et annorum initia observant (*Cæs. B. G. vi. 18. b*).

V. *Verba sum, fio, videor, &c.*

Discordia ordinum est venenum urbis (*Liv. iii. 67. b*).

Nos causa belli sumus (*Liv. i. 13. a*).

Scipio consulatum petivit nunquam: factus est consul bis (*Cic. Læl. 3. 11*).

Camillus parens patriæ appellabatur (*Liv. v. 49. c*).

PARS PRIMA. ---

1. *Adjectiva, Participia, et Pronomina &c.*

Magnos impetus legionum sustinet (*Cæs. B. C. i. 40. c.*).

Tum subito tempestates coortæ sunt maximæ (*Cic. Verr. i. 18. 46.*).

Noctu clam sustulit signa pulcherrima atque antiquissima (*Cic. Verr. i. 17. 45.*).

Populi vero Romani totiusque Italiæ mira consensio est (*Cic. Fam. xii. 5. c.*).

Maximus vini numerus fuit, permagnum optimi pondus argenti, pretiosa supellex (*Cic. Phil. ii. 27. 66.*).

Multa castella cepi, multa vastavi (*Brutus apud Cic. Fam. xi. 4. c.*).

Octingentos milites occiderunt, tria signa ademere (*Liv. xxi. 25. c.*).

Consules bina castra communiunt (*Liv. xxii. 44. a.*).

Tertium consulem exspectamus (*Liv. xxi. 53. a.*)?

Astrologi motus errantium stellarum notaverunt (*Cic. Div. ii. 71. 146.*).

Alius insuper tumultus auditur. Turris diu quassata prociderat (*Liv. xxi. 14. b.*).

Brutus quidem noster egregiam laudem consecutus est (*Cic. Fam. xii. 5. a.*).

Harum rerum exstructos tumulos conspicati sumus (*Cæs. B. G. vi. 17. c.*).

Ea sola manserat gens. Proelium ortum est (*Liv. xxi. 55. b.*).

Et ipse Cæsar minaces ad senatum et acerbis litteras misit (*Cic. Fam. xvi. 11. 72.*).

Quæ quærimus exempla majora (*Cic. N. D. ii. 4. 11*)?

Aliqua fabella narratur (*Cic. de Orat. ii. 59. 240.*).

Aliquod unum argumentum tueor (*Cic. de Orat. ii. 72. 292.*).

Fertilissima Germaniæ loca occupaverunt (*Cæs. B. G. vi. 24. a.*).

Superavit paternos honores, avitos æquavit (*Liv. xxx. 26. b*).
 Quam suspicionem consecutæ res aliquot auxerunt (*Len-
 tulus apud Cic. Fam. xii. 15. b*).

Præterea duo templa sunt egregia, Cereris unum, alterum
 Liberæ (*Cic. Verr. iv. 53. 119*).

Accepi ab Isidoro litteras, et postea datas binas (*Cic. Att.
 xi. 4. a*).

Illud autem, quod cupit Clodius, est legatio aliqua (*Cic. Q.
 Fr. ii. 9. 2*).

Vagamur egentes cum conjugibus et liberis (*Cic. Att. viii.
 2. b*).

2. Substantivum per Ellipsin intelligitur.

Multi parentes, multi amicos, nonnulli patriam perdiderunt
 (*Cic. Fin. i. 15. 49*).

Multi utrinque cadunt, plures vulnera accipiunt (*Liv. vii.
 8. a*).

Lacrimæ meorum me interdum molliunt (*Cic. Att. x. 9. b*).

Nullæ eum urbes accipient, nulla mœnia (*Liv. xxii. 39. b*).

Nostri fortiter eorum impetum tulerunt (*Cæs. B. C. iii.
 37. c*).

Cujus nomen est occultatum? quis autem meum nomen
 audivit (*Cic. Phil. ii. 11. 25*)?

Hiberna exercitus reliquit (*Liv. xxvi. 20. a*)?

Defendo multos mortales, multas civitates, Siciliam totam
 (*Cic. Div. in Cæcil. 2. 5*).

Ex omnibus omnium flagitiis nullum turpius vidi, nullum
 audivi (*Cic. Phil. ii. 30. 76*).

Pluribus te hortari non debeo (*Cic. Fam. vii. 17. c*).

Provinciam omnem ac maxime longinqua ejus turbavit
 (*Liv. xxviii. 24. a*).

Non cani, non rugæ repente auctoritatem arripere possunt
 (*Cic. Cat. M. 18. 62*).

Dextra lævaque duo maria vos claudunt (*Liv. xxi. 43. a*).

Majores nostri novam urbem tam brevi ædificaverunt (*Liv.
 v. 53. c*).

Quin conscendimus equos, invisimusque præsentibus nostrarum
 ingenia (*Liv. i. 57. b*)?

Alios ex continenti fabros arcessivit (*Cæs. B. G. v. 11. a*).

3. *Neutra Adjectiva &c.*

Præteritit hora. Jam adest extremum (*Cic. Att. xi. 25. 3*).
 Facilius summum bonum consequemur (*Cic. Fin. i. 18. 57*).
 Atque horum malorum omnium culpam fortuna sustinet
 (*Cic. Fam. xv. 15. b*).

Quam multa passus est Ulixes (*Cic. ex opere nescio quo*)!

Sed præterita omitemus (*Cic. Phil. ii. 43. 111*).

Dixerat hoc Scipio, quum puer intervenit (*Cic. Rep. i. 12. a*).

Quid agimus? quid dicimus (*Cic. Quint. 13. 45*)?

Eam in medio ædium sedentem inveniunt (*Liv. i. 57. c*).

Potestis igitur principia negare, quum extrema conceditis
 (*Cic. Cæcin. 15. 44*)?

Acerbum et miserum est, quod fateri nos fortuna nostra cogit
 (*Liv. vii. 30. b*).

Crescit inopia omnium, et minuitur expectatio externæ opis
 (*Liv. xxi. 11. c*).

Athenæ nunc quoque multa visenda habent (*Liv. xlv. 27. c*).

Instructa acie, tenere uterque propositum videbatur (*Cæs. B. C. i. 83. b*).

Ex fratris litteris incredibilia quædam cognovi, eaque sunt confirmata (*Cic. Att. iv. 16. 7*).

4. *Verbum finitum concordat &c.*

Has litteras cuncti nuntii confirmarunt (*Cic. Att. xi. 25. 2*).

Nihil erat clausum: omnia mimi rapiebant (*Cic. Phil. ii. 27. 67*).

Cur Brutus abfuit? cur quæstores sunt additi (*Cic. Phil. ii. 13. 31*)?

Requiescat aliquando Italia: uratur evasteturque invicem Africa (*Liv. xxviii. 44. c*).

Simul castra oppugnabantur (*Liv. iii. 5. a*).

Castra sunt circumsessa atque oppugnata (*Liv. iii. 4. c*).

Adest extremum, nec ulla erit conditio pacis (*Cic. Att. xi. 25. 3*).

Imperatorum res adversæ auctoritatem minuunt (*Cæs. B. G. vii. 30. b*).

Erant fortasse gladii, sed absconditi, nec ita multi (*Cic. Phil. ii. 42. 108*).

Quid vos agitis? Num sermonem vestrum aliquem diremit noster interventus (*Cic. Rep. i. 11. b*)?

Cassius ineptas litteras misit; necdum Bibuli erant allatæ (*Cic. Att. vi. 1. 11*).

5. *Aliquando Infinitivus &c.*

Nimis mærerere peccatum est (*Cic. Fin. iii. 9. 32*).

Ejicere nos magnum fuit, excludere facile est (*Cic. Fam. xiv. 3. a*).

Facile erat vincere non repugnantes (*Cic. Tusc. i. 1. 3*).

Non intelligitur, quando obrepat senectus (*Cic. Cat. M. 11. 38*).

Nemo credet unquam; non est tuum de republica bene mereri (*Cic. Phil. ii. 14. 36*).

Clariorem eum facit, quod unus fuit, quod adolescens in incremento rerum decessit (*Liv. ix. 17. a*).

Itaque mihi mirum videtur, unde hanc tu imaginem, quam habes, inveneris (*R. 151. A*). *Cic. Rab. Perd. 9. 25*.

Hujus in actione parum erat leporis (*Cic. Brut. 68. 240*).

6. *Nominativus Pronominum raro &c.*

6. A. *Nominativus Pronominum intelligitur.*

Bene facis, inquit, et cedam (*Cic. Fin. iii. 4. 16*).

Pugna, inquit, magna victi sumus (*Liv. xxii. 7. b*).

Egredere aliquando: patent portæ: proficiscere (*Cic. Cat. i. 5. 10*).

Sit discordiarum finis aliquando: conquiescamus (*Cic. Har. Resp. 22. 46*).

Placet omen, inquit; huc dirigite naves (*Liv. xxix. 27. c*).

Exeant, proficiscantur. Demonstrabo iter (*Cic. Cat. ii. 4. 6*).

Quo se miser vertet (*Cic. Mur. 41. 88*)?

Litteras commendatitias sumpsimus (*Cic. Fam. xiii. 26. c*).

Ita faciam. Quare conare, quæso. Quid enim aliud hoc possumus agere divinius (*Cic. Fin. iii. 4. 16*)?

Hostem, an me, an vos ignoratis (*Liv. vi. 7. b*)?

Itaque taciti secuti sunt currum (*Liv. xli. 13. c*).

6. B. *Nominativus Pronominum expressus &c.*

Tu hic mane: ego inducam equites (*Liv. xxx. 18. a*).

Hoc ut faciant, ego postulo, hic orat atque obsecrat (*Cic. ex opere nescio quo*).

Teneant alii castra: nos urbem tuebimur (*Cic. Phil. xii. 10. 24*).

At vos hanc causam suscipite atque defendite (*Cic. Verr. iii. 52. 122*).

Quid enim aliud ille dicebat (*Cic. Phil. ii. 22. 53*)?

Eundem eventum belli expectemus. Vos vincetis, illi fugient (*Liv. vi. 7. c*).

Ego navem paravi: tuas litteras tamen exspecto (*Cic. Att. viii. 4. 2*).

Quare istum, ubi tu es natus, plus amabo posthac locum (*Cic. Leg. ii. 2. 4*).

Apollinemne tu Delium spoliare ausus es (*Cic. Verr. i. 18. 47*)?

Tu, tu, inquam, nobis causam belli dedisti (*Cic. Phil. ii. 22. 53*).

Eam navem nuper egomet vidi Velia, multique alii viderunt (*Cic. Verr. v. 17. 44*).

Equidem non desinam tua decreta defendere (*Cic. Fam. i. 9. 14*).

Quorum omnium causas si a Chrysippo quæram, ipse ille nunquam illa dicet facta fortuito (*Cic. Div. ii. 28. 61*).¹

Sed de te tu ipse videris: ego de me ipso profitebor (*Cic. Phil. ii. 46. 118*).

7. *Impersonalia Nominativum &c.*

Pergamus igitur, quo placet, et nostra omnia relinquamus (*Cic. Att. ix. 19. a*).

Itaque hic maneo. Si licebit, manebo (*Cic. Phil. xii. 10. 24*).

Ego vero, quum licet, huc venio; raro autem licet (*Cic. Leg. ii. 1. 3*).

Quum jam advesperasceret, discessimus (*Cic. Verr. iv. 65. 147*).

Si vales, bene est. Ego valeo (*Cic. Fam. xiv. 8. a*).

Eam quoque, si videtur, correctionem explicabo. Mihi vero, inquit, videtur (*Cic. Acad. i. 9. 35*).

¹ This sentence, being, as it stands, a good example to the Rule, is allowed to remain; but in the original it runs — ipse ille divinationis auctor nunquam &c.

Et jam lucebat, omniaque sub oculis erant (*Liv. iv. 28. a*).

Si fulserit, si tonuerit (*Cic. Div. ii. 72. 149*), tremes animo (*Id. Q. Fr. i. 1. 1. a*).

8 *Personæ Præsentis Verbi sum &c.*

Ubi ergo tuus ille animus? Adest (*Cic. Att. x. 9. b*).

Omnes cæsi; castra direpta (*Liv. vii. 36. c*).

Hinc enim orti sumus: hic sacra, hic genus, hic majorum multa vestigia (*Cic. Leg. ii. 1. 3*).

Omitto, quam hæc falsa, quam levia (*Cic. Phil. ii. 22. 53*).

Hic rumores tamen Murcum periisse naufragio: sed auctor nullius rei quisquam (*Cic. Att. xii. 2. a*).

Cur Brutus legibus est solutus? cur provinciæ Cassio datæ? cur legatorum numerus auctus? Atque hæc acta per te.

Non igitur homicidæ (*Cic. Phil. ii. 13. 31*).

Hæc obsequenter facta, brevisque dies ad conveniendum edicta est (*Liv. xli. 10. c*).

Nihil enim his in locis, nisi saxa et montes, cogitabam (*Cic. Leg. ii. 1. 2*).

Sperat adolescens diu se victurum. Insipienter sperat (*Cic. Cat. M. 19. 68*).

9 *Infinitivus interdum &c.*

Mirari magistratus, et quærere auctorem repentinæ lætitiæ (*Liv. xlv. 1. a*).

Prodigia interim multa nuntiari (*Liv. v. 15. a*).

Jam ipse adolescens, jam pater, procumbere ad genua et iram deprecari dictatoris (*Liv. viii. 35. a*).

Hæc quum dixisset (*R. 157*) Catulus, me omnes intueri (*Cic. Acad. ii. 19. 63*).

10. *Plerumque autem Infinitivus &c.*

Minime miror te plura vereri periculi genera (*Cic. Att. xiii. 10. 1*).

Id hostes appropinquare aperit (*Liv. xliv. 28. b*).

Negat Piso scire se, negat audisse quidquam: negat Calenus rem ullam novam allatam esse (*Cic. Phil. xii. 1. 3*).

Doletis tres exercitus interfectos: interfecit Antonius (*Cic. Phil.* ii. 22. 55).

Nuntiat perfuga viginti cohortes eo profectas (*Liv.* x. 40. b).

Una et trajecisse me audietis, et obsideri Carthaginem (*Liv.* xxviii. 44. a).

Constat aditus insulæ esse munitos (*Cic. Att.* iv. 16. 7).

Trecentos sex periisse invenio, unum relictum (*Liv.* ii. 50. c).

Exclamavit Mercurii promontorium se cernere (*Liv.* xxix. 27. b).

Quidam ludere eum, quidam haud dubie insanire aiebant (*Liv.* xli. 20. a).

Nec Hannibalem fefellit suis se artibus peti (*Liv.* xxii. 16. b).

Nec Hannibalem fefellit cum duce mutatam esse belli rationem (*Liv.* xxii. 24. a).

Ita rescripserunt nihil unquam se legisse melius (*Cic. Att.* xiii. 50. 1).

Te quidem id onus modice ac sapienter laturum esse certo scio (*Cic. Cat. M.* 1. 2).

Prorsus assentior: itaque me profecturum puto (*Cic. Att.* x. 15. b).

Celeriter se habituros copiam confidebant (*Cæs. B. C.* iii. 49. a).

Longius eam rem ductum iri existimabant (*Cæs. B. G.* vii. 11. c).

Legati se huc reversuros dixerunt (*Cæs. B. G.* iv. 9. a).

Romulus dixit se Deum esse (*Cic. Leg.* i. 1. 3).

Hic rumores tamen Murcum periisse (*Cic. Att.* xii. 2. a).

Veritatem laborare nimis sæpe aiunt, exstingui nunquam (*Liv.* xxii. 39. c).

Exclamat capta hostium castra, nuntiarique passim jubet (*Liv.* iv. 27. c).

Valde tibi assentior multo firmitus acta tyranni comprobatum iri (*Cic. Att.* xvi. 14. a).

Scribis illos hoc idem per alios assecuturos fuisse (*Cic. Att.* iii. 24. b).

Tamen illud apparebit, verba rebus esse contraria (*Brutus apud Cic. ad Brut.* i. 17. b).

Quid respondebo liberis meis? Me non potuisse Milonis salutem tueri (*Cic. Mil.* 37. 102)?

Ne nocte quidem dilabebantur, refracturosque carcerem minabantur (*Liv.* vi. 17. b).

Hanc insitam ingenio ejus temeritatem fortuna prospero

successu aluerat : itaque satis apparebat ¹ ferociter omnia ac præpropere acturum (*Liv. xxii. 3. a*).

Non esse cupidum pecunia est (*Cic. Par. vi. 3. 51*).

Hoc te scire, hoc memoriæ traditum iri (*Liv. iii. 67. a*) ?

Vulgatior fama est Remum ab irato Romulo interfectum (*Liv. i. 7. a*).

Defendi urbem posse spes nulla fuit (*Liv. v. 39. c*).

Suspicionem nullam habebam te mare transiturum (*Cic. Att. viii. 11. D. a*).

Nam mihi sum conscius nunquam me nimis cupidum fuisse vitæ (*Cic. Tusc. ii. 4. 10*).

Cursu propere eo contendit, haudquaquam dubius opprimi Romanos posse (*Liv. xxxi. 24. a*).

11. *Relativum*, qui, quæ, quod, *cum Antecedente* &c.

Ego, qui festinavi, longissime absum (*Cic. Fam. xv. 15. c*).

Sed tu, qui eum defendis, quid dicis (*Cic. Phil. ii. 43. 111*) ?

Vos appello, qui multam pro republica sanguinem effudistis (*Cic. Mil. 37. 101*).

Consules ii, quos diximus, magistratum occepere (*Liv. iv. 37. a*).

Potuisti populari hanc terram, quæ te genuit atque aluit (*Liv. ii. 40. b*) ?

Remove gladios parumper illos quos videmus (*Cic. Phil. ii. 40. 104*).

Litteras accepi tuas, quas Cornificius tulit (*Cic. Fam. xii. 25. 1*).

Ibi frumentum omne, quod eo devexerat, reliquit (*Cæs. B. G. v. 47. ab*).

Petent castra, quæ capta sunt (*Liv. vi. 24. c*).

Quæ undique convenerant, auxilia discesserunt (*Cæs. B. G. v. 17. c*).

Lysander, cujus modo mentionem feci, ita dixit (*Cic. Cat. M. 18. 63*).

Adfuit adolescens, cujus pater principatum totius Galliæ obtinuerat (*Cæs. B. G. vii. 4. a*).

Filias habet duas, quarum sermo mihi est notus (*Cic. Brut. 58. 211*).

---

¹ The words *nec deos nec homines consulentem* have been omitted after *apparebat*. As their insertion would render this passage a doubtful example of this Rule, another is here given : *Non furatus est civitatem : unum objicitur, natum esse Gadibus* (*Cic. Balb. 2. 5*).

Venio nunc ad voluptates agricolarum, quibus ego incredibiliter delector (*Cic. Cat. M.* 15. 51).

Patriam reliquit, pro qua mori præclarum fuit (*Cic. Att.* viii. 2. b).

Idque ita cecinere vates, quique in urbe erant, quosque ex Etruria acciverant (*Liv.* i. 55. c).

Tum vigiles, quos fefellerat ascendens hostis, citati (*Liv.* v. 47. c).

Quæ superaverint, animalia capta immolant (*Cæs. B. G.* vi. 17. c).

De his deis eandem fere, quam reliquæ gentes, opinionem habent (*Cæs. B. G.* vi. 17. b).

Arverni eadem orant: quorum ille precibus permotus castra ex Biturigibus movet in Arvernos versus (*Cæs. B. G.* vii. 8. c).

Aliqui e nostris aliter existimant: quos quidem video esse multos, sed imperitos (*Cic. Fin.* i. 17. 55).

Ad flumen Ligerim venit, quod Bituriges ab Æduis dividit (*Cæs. B. G.* vii. 5. b).

Continentur una ex parte flumine Rheno, latissimo atque altissimo, qui agrum Helvetium a Germanis dividit (*Cæs. B. G.* i. 2. b).

Interque jocos militares, quos inconditos jaciunt, conditor alter urbis appellabatur (*Liv.* v. 49. c).

Veniamus ad vivos, qui duo ex illorum numero reliqui sunt (*Cic. Phil.* ii. 6. 13).

In tumulto, quem proximum castris Gallorum capere potuit, vallum ducere cœpit (*Liv.* vii. 23. b).

Quam arborem conserui, sub ea legit alius fructum (*Liv.* x. 24. a).

In quem primum egressi sunt locum, Troja vocatur (*Liv.* i. 1. a).

Quo animo unusquisque vestrum debet esse in illos, hoc ero (*Cic. Prov. Cons.* 1. 2).

Ad flumen Tamesin exercitum duxit, quod flumen ægre pedibus transiri potest (*Cæs. B. G.* v. 18. a).

12. A. *Antecedens sæpe intelligitur: interdum &c.*

B. *Neutra Relativa sæpe Abstracte &c.*

Multi et sunt et fuerunt, qui a negotiis publicis se removerunt (*Cic. Off.* i. 20. 69).

Eos sæpe, quos nunquam vidimus, diligimus (*Cic. Marc.* 3. 9.)

Ubi sunt ii quorum facta imitaris (*Cic. Phil.* ii. 1. 1)?

Tunc ille es, cujus multas bonitas locupletavit (*Cic. Rab. Post.* 17. 45)?

Nostram, qui remanseramus, cædem molitus est (*Cic. Cat.* i. 3. 7).

Illa videamus, quæ de amicitia dicta sunt (*Cic. Fin.* ii. 25. 81).

Quod petunt alii, nos fastidimus (*Liv.* vi. 40. b).

Et, quod maxime curam levat, futura prospicere potes (*Cic. Fam.* xv. 15. c).

Sequantur, qui capi signum ab hoste prohibitori sunt (*Liv.* xxv. 14. b).

An ingratus sum? quis minus, qui tantos pro vobis gesserim (*R.* 169. b) labores (*Cic. Phil.* vi. 6. 17)?

Itaque, qui hoc consilium secutus est, navalis apparatus ei semper cura fuit (*Cic. Att.* x. 8. a).

Quos intra vallum egerat pavor, omnes cæsi (*Liv.* vii. 36. c).

Existimo enim, qui mare teneat (*R.* 175), eum victorem fore (*Cic. Att.* x. 8. a).

Fru mentum omne, præter quod secum portaturi erant, comburunt (*Cæs. B. G.* i. 5. b).

Totum negotium non est dignum viribus nostris, qui majora onera sustinere et possim (*R.* 169. b) et soleam (*Cic. Fam.* ii. 11. 1).

Nam quæ volumus, et credimus libenter; et quæ sentimus ipsi, reliquos sentire speramus (*Cæs. B. C.* ii. 27. b).

Idem enim tui, quod hostium milites, volunt (*Liv.* xxii. 39. c).

Obtulisti te periculis sine causa, quo nihil potest esse stultius (*Cic. Off.* i. 24. 83).

Nec, id quod facile factu fuit, et quod fieri debuit, vi armisque superavi (*Cic. Sext.* 17. 39).

13. *Correlativa*, qualis, quantus, quot, et *Universalis* &c.

Tempus habes tale, quale nemo habuit unquam (*Cic. Phil.* vii. 9. 27).

Nam tantæ multitudinis, quantam capit urbs nostra, concursus fuit (*Cic. ad Brut.* i. 3. b).

Quidquid enim a sapientia proficiscitur, id est expetendum (*Cic. Fin.* iii. 9. 32).

Morietur enim extemplo, quicumque erit seditionis auctor
(*Liv. v. 6. c.*).

Subeat ergo ista, quantacunque est, indignitas (*Liv. ix. 4. c.*).

In hoc crudelissimo bello, quale bellum nulla unquam barbaria cum sua gente gessit, lex hæc fuit constituta (*Cic. Cat. iii. 10. 25.*).

Sequitur victoria, quantam de Samnitibus nemo ad eam diem pepererat (*Liv. x. 38. a.*).

Et consul quidem, quantis maximis itineribus poterat, ad collegam ducebat (*Liv. xxvii. 43. c.*).

Tot annos, quot habet, designatus consul fuit; fieri consul non potest (*Cic. Att. iv. 8. b. b.*).

Quot orationum genera esse diximus, totidem oratorum reperiuntur (*Cic. Orat. 16. 53.*).

Omnia, quæcunque agimus, subjecta esse mille casibus scio (*Liv. xxx. 31. b.*).

Lentulus, quidquid habuit, quantumcunque fuit, illud totum habuit ex disciplina (*Cic. Brut. 77. 268.*).

De nomine hoc respondere possum me, qualiscunque sum, eum esse, qui tum fui (*Liv. xxxiv. 31. b.*).

Huic potestate pari, quocumque senatus creverit populusve jusserit, tot sunt (*Vetus Lex apud Cic. Leg. iii. 3. 8.*).

Nec quisquam est talis, quales esse omnes oportet (*Cic. Cat. ii. 2. 3.*).

14. *Substantivum, forma sed non sensu singulare &c.*

Pars militum portarum stationes firman: pars vallum cingunt (*Liv. iv. 27. b.*).

Proconsul triumphum postulavit: contradixerunt pars major decem legatorum qui cum eo fuerant (*Liv. xxxviii. 44. c.*).

Magna pars militum erat, qui res prospere gesserant (*Liv. v. 46. b.*).

Alios immobiles, alios semisomnos in cubilibus suis, maximam partem ad arma trepidantes cædes oppressit (*Liv. ix. 37. bc.*).

Magna vis eminens missa telorum multa nostris vulnera inferebant (*Cæs. B. C. ii. 6. b.*).

Equorum pars magna nantes loris a puppibus trahebantur (*Liv. xxi. 27. c.*).

Amicitia est ex eo genere quæ prosunt (Cic. Fin. iii. 21. 70). Cetera multitudo sorte decimus quisque ad supplicium lecti (Liv. ii. 59. c).

Hæc vox audita reliquam omnem multitudinem voluntariam exuit armis: quorum ad duo millia et quingenti¹ vivi capiuntur (Liv. iv. 59. b).

Clauserunt portas, multitudinem, ut mortem servituti præponerent (R. 149. B), hortantes (Liv. xlv. 26. a).

Jam ne nocte quidem turba ex eo loco dilabebatur, refracturosque carcerem minabantur (Liv. vi. 17. b).

15. *Duo vel plura Nomina singularia &c.*

Cultrum in corde defigit. Conclamant vir paterque (Liv. i. 58. c).

Spes et metus miscebant animos (Liv. xxx. 32. b).

Itaque Scipio et Lælius egressi ad regem pergunt (Liv. xxviii. 17. c).

Cererem et Liberam obtestor, quarum sacra populus Romanus religiosissime tuetur (Cic. Verr. v. 72. 187).

Mors Hamilcaris peropportuna et pueritia Hannibalis distulerunt bellum (Liv. xxi. 2. a).

Angebant ingentis spiritus virum Sicilia Sardiniaque amissæ (Liv. xxi. 1. c).

Siciliam atque Africam, sine quibus urbem atque Italiam tueri non potest, vestræ fidei commisit (Cæs. B. C. ii. 32. a).

Digressum eum templo lætus senatus, lætior populus, gratulantes hinc magistro equitum, hinc dictatori prosecuti sunt (Liv. viii. 35. b).

Si quid Socrates aut Aristippus contra morem consuetudinemque civilem fecerint (R. 159. B) locutive sint, idem sibi arbitratur licere (Cic. Off. i. 41. 148).

Perseus quidem cum majore filio Philippo Postumio traditi sunt (Liv. xlv. 28. c).

16. *Prima Persona dignior est quam Secunda &c.*

Sustulimus manus et ego et Balbus (Cic. Fam. vii. 5. b).

Hunc adolescentem ego et frater meus certatim amamus (Cic. Phil. iii. 7. 18).

---

¹ *Quingentos* would be admissible here instead of *quingenti*.

Veni ad ea quæ fueramus ego et tu de sorore locuti (*Cic. Att. v. 1. 3. a*).

Si tu exercitusque valetis, bene est (*Cic. Fam. v. 2. 1*).

Fuimus imperatores ego et Bibulus in propinquis finitimisque provinciis (*Cic. Phil. xi. 13. 34*).

An tu cohorsque in castra vestra virtute perruperitis (*Liv. iv. 40. c*)?

Uno meo facto et tu et omnes mei corruistis (*Cic. Q. Fr. i. 4. a*).

In decemviris neque ego neque Cæsar habiti eramus (*Cic. Vide Zumptii Gramm. § lxxv. 5. Note 4*).

Quid est, quod tu aut illa cum fortuna hoc nomine queri possitis (*R. 170. c*)? *Sulpicius apud Cic. Fam. iv. 5. 4.*

17. *In rebus animatis dignius est &c.*

Uxor deinde eum ac liberi amplexi (*Liv. ii. 40. b*).

Latonam et Apollinem et Dianam obtestor, quorum iste sedem antiquam compilavit (*Cic. Verr. v. 72. 185*).

Cerere nati nominati sunt Liber et Libera (*Cic. N. D. ii. 24. 62*).

Vir pecuniam cum dote uxoris communicat. Uter eorum vita superarit, ad eum pars utriusque cum fructibus superiorum temporum pervenit (*Cæs. B. G. vi. 19. a*).

Filiam ejus cum minore filio, a Samothrace accitos, omni liberali cultu habuit (*Liv. xlv. 28. c*).

Rex regiaque classis una profecti (*Liv. xxi. 50. c*).

18. *In rebus vero inanimis &c.*

Murus et porta fulmine icta; et duo homines exanimati (*Liv. xxxvii. 3. a*).

Adde ductus aquarum, agrorum irrigationes, moles, portus, quæ sine hominum opera habere non possumus (*Cic. Off. ii. 4. 14*).

Tacta erant de cælo signum Jovis arborque templo propinqua (*Liv. ex libro nescio quo*).

Ira et avaritia imperio potentiora erant (*Liv. xxxvii. 32. c*).

Sed factione respectuque rerum privatarum, quæ semper offecere officientque publicis consiliis, Appius vicit (*Liv. ii. 30. a*).

Hic vobis bellum et pacem portamus; utrum placet, sumite
(*Liv. xxi. 18. c.*).

Delectabatur Duilius, a cæna rediens, crebro funali et tibi-
cine, quæ sibi nullo exemplo privatus sumpserat (*Cic. Cat.
M. 13. 44.*).

19. *Verbum, Adjectivum, vel Relativum &c.*

Hujus inopia et solitudo commemoratur (*Cic. Rosc. Am. 7.
20.*).

Conscientia bene actæ vitæ multorumque benefactorum re-
cordatio jucundissima est (*Cic. Cat. M. 3. 9.*).

Eos dii ac fortuna urbis tutata est (*Liv. iii. 7. a.*).

Venientibus Capuam cunctus senatus populusque obviam
egressus est (*Liv. ix. 6. b.*).

Video, Patres conscripti, in me omnium ora atque oculos
esse conversos (*Cic. Cat. iv. 1. 1.*).

Hoc mihi et Peripatetici et vetus Academia concedit (*Cic.
Acad. ii. 35. 113.*).

Quo enim alio confugiam (*R. 136. c.*), cui non domus, non
epulæ, non nox tuta est (*Liv. xl. 10. a.*)?

Intercedit M. Antonius, C. Cassius, tribuni plebis (*Cæs.
Vide Zumptii Gramm. § lxxv. 5. Note 1.*).

Solo æquandæ sunt dictaturæ consulatusque (*Liv. vi. 18. c.*).

Accendit præterea animos et stimulat dolor, injuria, indig-
nitas (*Liv. xxi. 44. a.*).

Nobis nec deus nec homo quisquam invidet (*Liv. v. 27. c.*).

Apud te nec auctoritas senatus, nec ætas mea, nec virtus
nobilitasque magistri equitum valet (*Liv. viii. 33. a.*).

Nec me nec te incolumi Macedoniam suam futuram sperant
(*Liv. xl. 10. b.*).

Potestne tibi hæc lux, Catilina, aut hujus cœli spiritus esse
jucundus (*Cic. Cat. i. 16. 5.*)?

Præter peccatum ac culpam, qua semper caruisti, nihil est
homini pertimescendum (*Cic. Fam. v. 21. c.*).

20. *Verba Copulativa &c.*

Is erat unicus spectator cœli siderumque; mirabilior tamen
inventor ac machinator bellicorum tormentorum (*Liv.
xxiv. 34. a.*).

Hæc natura multitudinis est; aut servit humiliter, aut
superbe dominatur (*Liv. xxiv. 25. c.*).

Socium te meorum commodorum semper esse confiteris (*Cic. Filius apud Cic. Fam. xvi. 21. a*).

Equidem mortem pro patria præclaram esse fateor (*Liv. ix. 4. b*).

Ti. Æmilius et Q. Fabius consules fiunt (*Liv. iii. 1. a*).

Viduæ aut orbæ vivemus (*Liv. i. 13. b*).

Hanno cum iis, qui postremi advenerant, vivus capitur (*Liv. xxviii. 2. b*).

Sit hæc sane patria, et Romani omnes vocemur (*Liv. viii. 5. b*).

Res captas, quæ belli jure nostræ videbantur, remisimus (*Liv. ix. 1. b*).

Quando enim Socrates, qui parens philosophiæ jure dici potest, quidquam tale fecit (*Cic. Fin. ii. 1. 1*)?

Præclara res est, et sumus, ut dixit Fannius, otiosi (*Cic. Læl. 5. 17*).

Haud equidem abnuo egregium ducem fuisse Alexandrum (*Liv. ix. 17. a*).

Ea erat confessio caput rerum Romam esse, de quo toties certatum fuerat (*Liv. i. 45. b*).

Scio naturas esse diversas, ut aliud equo sit (*R. 152. b*) natura, aliud bovi, aliud homini (*Cic. Fin. v. 9. 26*).

Quid vos hanc miseram ac tenuem sectamini prædam, quibus licet jam esse fortunatissimis (*Cæs. B. G. vi. 35. c*)?

Solvunt legibus Scipionem, ut eum liceat (*R. 153*) ante tempus consulem fieri (*Cic. (?) Herenn. iii. 2. 2*).

Is enim erat annus, quo per leges ei consulem fieri liceret (*R. 169. b*). *Cæs. B. C. iii. 1. a*.

Quid erimus? nam medios esse jam non licebit (*Cic. Att. x. 8. b*).

Servos tuos armatos in Capitolium tecum venisse constabat (*Cic. Dom. 3. 6*).

Lætati se venisse, nuntii victoria Romam revertuntur (*Liv. ix. 36. c*).

Egregiam hanc alam equitum evasisse ferunt (*Liv. xxix. 1. b*).

Quam copiose a Xenophonte agricultura laudatur in eo libro qui Oeconomicus inscribitur (*Cic. Cat. M. 17. 59*)!

Filius ejus tribunus militum consulari potestate declaratus est (*Liv. v. 18. b*).

Non sunt igitur ea bona habenda, quibus abundantem licet esse miserrimum (*Cic. Tusc. v. 15. 54*).

Nec locus tibi ullus dulcior esse debet patria (*Cic. Fam. iv. 9. c*).

Iterum tribunus plebis fieri voluit (*Cæs., Cic., vel Liv.*)

21. *Verbum vel Participium, inter duos &c.*

Pars non minima triumphi est victimæ præcedentes (*Liv. xlv. 39. a*).

Gens universa Veneti appellati (*Liv. i. 1. a*).

Hoc igitur est crimen? Minime, nisi honos ignominia putanda est (*Cic. Balb. 3. 7*).

Contentum suis rebus esse maximæ sunt certissimæque divitiæ (*Cic. Par. vi. 3. 51*).

Ab eo coloniæ aliquot deductæ, Prisci Latini appellati (*Liv. i. 3. b*).

22. *Relativum, inter duo Substantiva ejusdem rei &c.*

Homines tuentur illum globum quæ terra dicitur (*Cic. Rep. vi. 15. b*).

Pompeius, quod imperii nostri lumen fuit, exstinctus est (*Cic. Phil. v. 14. 39*).

Decem tabularum leges perlatæ sunt, qui nunc quoque fons omnis publici privatique est juris (*Liv. iii. 34. bc*).

Senones, quæ est civitas in primis firma et magnæ inter Gallos auctoritatis, Cavarinum regno domoque expulerunt (*Cæs. B. G. v. 54. a*).

Noster legumlator non in paucorum manu rempublicam esse voluit, quem vos senatum appellatis (*Liv. xxxiv. 31. c*).

Hominibus animus datus est ex illis sempiternis ignibus, quæ sidera et stellas vocatis (*Cic. Rep. vi. 15. b*).

Neque te principem atque inventorem ejus copiæ dixit, quæ erat magna laus (*Cic. Brut. 73. 254*).

23. *Substantivo, Pronomini, et interdum Sententiæ &c.*

Tres validissimæ urbes, Etruriæ capita, pacem petiere (*Liv. x. 37. a*).

Carteiam, urbem opulentam, caput ejus gentis, expugnat diripitque (*Liv. xxi. 5. a*).

Accipite veterem orationem Archytæ, magni in primis et præclari viri (*Cic. Cat. M. 12. 39*).

Parem navium numerum Cn. Octavio, prætori prioris anni, decreverunt (*Liv. xxx. 2. a*).

Illud a te, homine vesano ac furioso, requirimus (*Cic. Dom. 2. 3*).

Terminus est nunc imperii vestri mons Taurus (*Liv. xxxvii. 54. c*).

Primus enī ego consul te ac tua vestigia sequar (*Liv. ex libro nescio quo*).

Defendi rempublicam adolescens, non deseram senex (*Cic. Phil. ii. 46. 118*).

Ego Q. Maximum, eum qui Tarentum recepit, ita dilexi, ut æqualem (*Cic. Cat. M. 4. 10*).

Quid tibi, Quinte frater, respondebo (*Cic. Mil. 37. 102*)?

Scipioni res erit cum Hannibale, puero quondam milite, vixdum juvene imperatore (*Liv. xxx. 28. b*).

Dictatore habente comitia Cæsare, consules creantur Julius Cæsar et T. Servilius (*Cæs. B. C. iii. 1. a*).

M. Curius ante Decium consulem se pro republica quarto consulatu devovit (*Cic. Cat. M. 13. 43*).

Cum eo quartum consule profectus sum ad Capuam (*Cic. Cat. M. 4. 10*).

Te milites tui oramus, ut nobis pugnandi copiam facias (*R. 149. B*). *Liv. vii. 13. c*.

Uterque eorum ex castris exercitum educunt (*Cæs. B. C. iii. 30. b*).

Missi confestim honoratissimus quisque e Patribus (*Liv. ii. 15. a*).

Alius ab alio impleti rumoribus domos redeunt (*Liv. xxii. 7. b*).

Patentes januas, intentosque opifices suo quemque operi vidit (*Liv. vi. 25. c*).

Athenæ multa visenda habent, arcem, portus, muros Piræum urbi jungentes, navalia, simulacra deorum hominumque (*Liv. xlv. 27. c*).

Adeo in quæ laboramus sola crevimus, divitias luxuriamque (*Liv. vii. 25. c*).

Labor voluptasque, dissimillima natura, societate quadam inter se naturali sunt innexa (*Liv. v. 4. a*).

Tum ea, quæ natura fluunt, dinumerat, ut et aquam et aera (*Cic. N. D. i. 15. 39*).

Repente, tanquam serpens e latibulis, prodiisti (*Cic. V. at. 2. 4*).

Atque hanc rem par illud simile, Piso et Gabinus, vidit (*Cic. Dom. 26. 70*).

Athenienses, prudentissima civitas, una navali pugna florentem rempublicam suam in perpetuum affixerunt (*Liv. xxviii. 41. c*).

Fregellæ colonia a Samnitibus nocte occupata est (*Liv. ix. 12. b*).

Resistente enim Cn. Pompeio, omnium gentium victore, nunquam se illi rempublicam delere posse duxerunt (*Cic. Pis. 7. 16*).

Tum vero illa egregia mater, victrix filia, palam triumphare gaudio cœpit (*Cic. Cluent. 5. 14*).

Argos et Lacedæmonem, duas clarissimas urbes, lumina quondam Græciæ, sub pedibus tuis relinquemus (*Liv. xxxiv. 32. a*)?

Sp. Postumius, T. Veturius, consules, a C. Pontio Samnite, superati sunt (*Cic. Cat. M. 12. 41*).

Mihi vero Cn. et P. Scipiones comitatu nobilium juvenum fortunati videbantur (*Cic. Cat. M. 9. 29*).

Duos, ut scitis, habuit filios Philippus, Demetrium et Persea (*Liv. xli. 23. b*).

Aliquid etiam de humatione et sepultura dicendum existimo, rem non difficilem (*Cic. Tusc. i. 43. 102*).

Exeunt, id quod timuimus, ad impediendum iter Romani (*Liv. x. 35. c*).

24. *Alterum est Appositionis genus &c.*

Quis Cornelium defendit? Nemo (*Cic. Sull. 2. 6*).

Quid tandem postulat arator? Nihil (*Cic. Verr. iii. 11. 28*).

Cujus igitur est crimen? Nullius (*Cic. Balb. 3. 7*).

Nuntium misit? Quem (*Cic. Rosc. Am. 28. 76*)?

Hoc qui primus Ameriam nuntiat? Mallius Glaucia, tuus cliens et familiaris (*Cic. Rosc. Am. 34. 96*).

Ista cohors quorum hominum est? Volusii haruspices et Cornelii medici (*Cic. Verr. iii. 11. 28*).

Quis Dionem Syracusium doctrinis omnibus expolivit? Non Plato (*Cic. Verr. iii. 34. 139*)?

Quid enim abest huic homini? Ususne rerum, an ingenium (*Cic. Balb. 4. 9*)?

Quid exspectas? Bellum, an tabulas novas (*Cic. Cat. ii. 8. 18*)?

Partium contentionem esse dictitat. Quarum partium (*Cic. Phil. v. 12. 32*)?

25. *Quum duo Substantiva diversarum rerum &c.*

Hæc sunt opera magni animi et excelsi (*Cic. Off. i. 23. 81*).
 Magnus ibi numeris pecoris repertus est (*Cæs. B. C. v. 21. c*).
 Corpora, ora, vestitum civium agnosco (*Liv. xxviii. 27. a*).
 Lamentationem matrumfamilias perhorresco (*Cic. Cat. iv. 6. 12*).

Pompeius fuit auctor mei reditus, illius hostis (*Cic. Mil. 15. 39*).

Jucunda memoria est præteritorum malorum (*Cic. Fin. ii. 32. 105*).

Exemplum insigne cernitis mutationis rerum humanarum (*Liv. xlv. 8. c*).

Perfugium est omnium laborum et sollicitudinum somnus (*Cic. Div. ii. 72. 150*).

Tantus fuit omnium terror, ut adesse copias Jubæ dicerent (*R. 152. a*). *Cæs. B. C. ii. 43. ab*.

Sic vocibus consulis, terrore præsentis exercitus, minis amicorum Pompeii, plerique compulsi Scipionis sententiam sequuntur (*Cæs. B. C. i. 2. bc*).

Quid de Crassi et pontificii et civilis juris studio loquar (*Cic. Cat. M. 14. 50*)?

Hic meus dolor non potest non et sensu præsentis miseriæ et recordatione præteritæ vitæ quotidie augeri (*Cic. Att. iii. 15. 2*).

Pro hisce rebus vacatio iis data est sumptus, laboris, militiæ, rerum denique omnium (*Cic. Verr. iv. 10. 23*).

Catonem veteres inimicitia Cæsaris incitant, et dolor repulsæ (*Cæs. B. C. i. 4. a*).

Is motus terræ multarum urbium Italiæ magnas partes prostravit (*Liv. xxii. 5. c*).

Non animi solum vigore, sed etiam corporis viribus excellit (*Liv. ix. 16. b*).

Explebit omnem expectationem desiderii nostri (*Cic. de Orat. i. 47. 205*).

Aviam tuam scito desiderio tui mortuam esse (*Cic. Att. i. 3. 1*).

Prælium utrinque cum fiducia sui, sine contemptu hostium, commissum est (*Liv. vii. 33. a*).

Tanta cum contemptione nostri ad castra venerant (*Cæs. B. G. v. 29. b*).

Illa ad omnium nostrum vitam salutemque pertinent (*Cic. Cat. i. 6. 14*).

Video in me omnium vestrum oculos esse conversos (*Cic. Cat. iv. 1. 1*).

26. *Verba Transitiva regunt Accusativum &c.*

Naves deduximus: secuti sumus eam classem (*Cassius apud Cic. Fam. xii. 13. b*).

Portas aperuit, et se atque oppidum dedit (*Cæs. B. C. iii. 11. c*).

Ille arma misit, cornua, tubas, falces, signa, legiones (*Cic. Sull. 5. 17*).

Equitem Romanum, veterem amicum suum, excepit, fulsit, et sustinuit (*Cic. Rab. Post. 16. 43*).

Sullam interea nemo insimulavit, nemo nominavit (*Cic. Sull. 5. 17*).

Sed tamen res sic se habet (*Cic. Q. Fr. i. 2. 5. b*).

Consurgunt ii, qui et causam et hominem probant, suumque auxilium pollicentur (*Cæs. B. G. vi. 23. c*).

Odi celebritatem: fugio homines (*Cic. Att. iii. 7. 1*).

Ego multa tacui, multa pertuli, multa concessi (*Cic. Cat. iv. 1. 2*).

Norunt isti homines formam reipublicæ, jura belli, exempla majorum (*Cic. Phil. v. 9. 25*)?

Linguam Etruscam probe noverat (*Liv. ix. 36. a*).

Odi hominem et odero: sed illum ulciscuntur mores sui (*Cic. Att. ix. 12. 2*).

Nullas unquam litteras gratiores quam tuas acceperamus.

Quod mihi quidem minime novum, qui et te nossem (*R. 166*) et tua promissa meminissem (*Cic. Fam. x. 12. a*).

Teneant alii castra; oderint hostem: nos urbem et res urbanas tuebimur (*Cic. Phil. xii. 10. 24*).

Duxit Albini filiam; ex qua hic est puer, et nupta jam filia (*Cic. Sext. 3. 6*).

Sanguinem pluuisse senatui nuntiatum est (*Cic. Div. ii. 27. 58*).

Salutaris severitas vincit inanem speciem clementiæ (*Cic. ad Brut. i. 2. c*).

Non enim omnia, quæ dolemus, eadem jure queri possumus (*Cic. Flacc. 24. 57*).

Quando tuas jam litteras accipiam? quis ad me perferet (*Cic. Fam. xiv. 4. 5*)?

Bene habemus: ego me do historiæ (*Cic. Att. ii. 8. 1*).

Adolescens in Asia meruerat (*Cic. Mur. 5. 11*).

Sed nimis multa de nugis. Ad majora veniamus (*Cic. Phil.* ii. 32. 78).

Sed quid ego alios? Ad meipsum jam revertar (*Cic. Cat. M.* 13. 45).

Tibi, quam potui, opem tuli (*Liv. vi. 15. c.*).

27. *Verba quædam Neutra et Passiva &c.*

Tutiores vitam sese ibi victuros esse arbitrantur (*Cic. Verr.* ii. 47. 118).

Cur non eosdem nunc cursus, quos antea, cucurrerunt (*Cic. Leg. Agr. ii. 17. 44*)?

Censet Zeno solos sapientes esse, si servitutem serviant (*R.* 175), reges (*Cic. Mur.* 29. 61).

Ego illos vivere arbitror; et eam quidem vitam, quæ est sola vita nominanda (*Cic. Cat. M.* 21. 77).

Qui stadium currit, eniti debet, ut vincat (*R.* 149. *B.*). *Cic. Off.* iii. 10. 42.

Orationes Galbæ redolent magis antiquitatem quam aut Lælii aut Scipionis (*Cic. Brut.* 21. 82).

Inquietus est homo, et tribunatum etiam nunc spirans (*Liv.* iii. 26. *c.*).

Cordubæ natis poetis, pingue quiddam sonantibus atque peregrinum, tamen aures suas dedit (*Cic. Arch.* 10. 26).

28. *Verba Transitive, quæ in Voce Passiva &c.*

Dictatorem Cincinnatum creavere. Is magistrum equitum Atratinum dixit (*Liv. vi. 28. a.*).

Jucundiores faciet libertatem servitutis recordatio (*Cic. Phil.* iii. 14. 36).

Nunc liberum te inviolatumque hinc dimitto (*Liv. ii. 12. c.*).

Cleomenes alterum se Verrem putabat (*Cic. Verr.* v. 33. 87).

Hirtium ego et Dolabellam discipulos habeo (*Cic. Fam.* ix. 16. 2).

Sero ac nequicquam, quum dominum Romanum habebitis, socium Philippum quæretis (*Liv. xxxi. 29. c.*).

Timor inde mutuus utrosque usque ad lucem quietos tenuit (*Liv. ix. 12. b.*).

Nihil vos tenet hæc terra, quam matrem appellamus (*Liv.* v. 54. *a.*)?

Romanus sum civis: C. Mucium vocant (*Liv. ii. 12. b.*).

Ducit uxorem optimi at calamitosissimi viri filiam (*Cic. Sext.* 3. 7).

Lucretiam mæstam in cubiculo sedentem inveniunt (*Liv.* i. 58. b).

Unam ex iis legionibus in Morinos ducendam Fabio dedit (*Cæs. B. G.* v. 24. a).

Ædem Castoris P. Junius habuit tuendam (*Cic. Verr.* i. 50. 130).

Nunquam enim honestam mortem fugiendam, sæpe etiam oppetendam putavi (*Matius apud Cic. Fam.* xi. 28. 1. c).

Naves postea Labienus faciendas curavit numero septuaginta (*Cæs. B. G.* v. 23. b).

29. *Verba quædam, rogandi præsertim &c.*

Hoc te vehementer etiam atque etiam rogo (*Cic. Fam.* xiii. 43. c).

Orationes autem me duas postulas (*Cic. Att.* ii. 7. 1).

Aut nulla est ars salis, aut, si qua est, eam nos tu potissimum docebis (*Cic. de Orat.* ii. 54. 216).

Geometriam ipsum dedocuit (*Cic. Fin.* i. 6. 20).

Id ipsum, quod me mones, ad eum scripseram, exemplumque mearum litterarum ad te miseram (*Cic. Att.* xiv. 19. 1).

Claves portarum magistratus poposcit (*Liv.* xxvii. 24. c).

Interim quotidie Cæsar Æduos frumentum flagitare (*Cæs. B. G.* i. 16. a).

Militares artes, quas me a puero fortuna, nunc privata, nunc publica, docuit, probe videor scire (*Liv.* xxx. 37. bc).

Quæ nos libri docent, ea Cn. Pompeium res ipsæ docuerunt (*Cic. Balb.* 6. 15).

Litteras ad te a consule, non quæ te aliquid juberent (*R.* 168), sed quasi commendatitias sumpsimus (*Cic. Fam.* xiii. 26. c).

Sententiam meam tu facillime perspicere potuisti; non enim te celavi sermonem Ampii (*Cic. Fam.* ii. 16. 1. b).

30. *Eadem Verba in Passiva Voce &c.*

Primum igitur scito primum me non esse rogatum sententiam (*Cic. Att.* i. 13. 2).

Obsurdescimus, nec ea, quæ a natura monemur, audimus (*Cic. Læl.* 24. 88).

Ad hæc, quæ interrogatus es, responde: extra ea, cave vocem mittas (*R. 149. B*). *Liv. viii. 32. b*.

Sub Hannibale magistro omnes belli artes edoctus fuerat (*Liv. xxv. 40. b, et Id. xxv. 37. a*).

Multa præterea ostentis, multa extis admonemur (*Cic. N. D. ii. 66. 166*).

Vos id cogendi estis, ut prædas vestras in medium proferatis (*R. 149. C*). *Liv. vi. 15. c*.

31. *Accusativus Respectus &c.*

Proximum regnum, cetera egregium, ab una parte haud satis prosperum fuerat (*Liv. i. 32. a*).

Nunc vero nihil libri prosunt (*Cic. Att. ix. 10. a*).

Nihil comparare singula necesse est (*Liv. xxxiv. 31. c*).

Decreta quædam fecerunt: sed quid refert (*Cic. Att. ix. 19. b*)?

Glorians quidem in castra rediit, ceterum tacita cura animum incensus (*Liv. xxii. 12. a*).

Hæc omnia commemoravit, ut meam quoque, non solum reipublicæ et exercitus, vicem videretur (*R. 153*) sollicitus (*Liv. xxviii. 43. b*).

Atqui erat id temporis clarissimus et fortissimus consul (*Cic. Mil. 15. 39*).

Uno aut summum altero prælio arcem et caput Italiæ in manu habebimus (*Liv. xxi. 35. c*).

Philippi regnum officere aliquid videtur libertati vestræ (*Liv. xxxi. 29. c*).

Atque etiam Xenophon paucioribus verbis eadem fere peccat: Empedocles autem, multa alia peccans, in deorum opinione turpissime labitur (*Cic. N. D. i. 12. 31 et 29*).

De Q. fratre nihil ego te accusavi: sed vos volui esse quam conjunctissimos (*Cic. Fam. xiv. 1. 6*).

Tum septem et viginti virgines, longam indutæ vestem, carmen in Junonem reginam canentes ibant (*Liv. xxvii. 37. c*).

32. *Accusativum regunt hæ Præpositiones: ante, &c.*

33. *In, sub, super, et subter Ablativum &c.*

In qua urbe vivimus? quam rempublicam habemus (*Cic. Cat. i. 4. 9*)?

Alii in aquam cæci ruebant (*Liv. i. 27. c*).

Gladios destringunt: impetum in cohortes faciunt (*Cæs. B. C. i. 46. a*).

Castra promovit, et sub monte consedit (*Cæs. B. G. i. 48. a*).

Progrediuntur, et sub montem succedunt (*Cæs. B. C. i. 45. a*).

Ennius in hortis cum Ser. Galba, vicino suo, ambulabat (*Cic. Acad. ii. 16. 51*).

An se in contrariam partem terrarum abdet (*Cic. Mur. 41. 89*)?

Ea in navem clam imponenda, occulte exportanda curavit (*Cic. Verr. iv. 10. 23*).

Neque recusabant, quominus perpetuo sub illorum ditione atque imperio essent (*R. 172*). *Cæs. B. G. i. 31. b*.

Hi tandem sub populi Romani imperium ditionemque ceciderunt (*Cic. Font. 1. 2*).

Quod ubi consul vidit, equo citato subter murum hostium ad cohortes advehitur (*Liv. xxxiv. 20. c*).

Pars maxima super theatrum consistunt (*Liv. xxiv. 39. a*).

34. *Vocativus, Appellati Casus &c.*

Te nunc appello, Scipio, te, Metelle (*Cic. Rosc. Am. 28. 77*).

Hæc est, milites, pugna, quam poposcistis (*Liv. vi. 24. b*).

Quid ais, bone custos defensorque provinciæ (*Cic. Verr. v. 6. 12*)?

O mi Furni, quam tu causam tuam non nosti (*Cic. Fam. x. 26. a*)!

Me, Catule, oratio Luculli vehementer movit (*Cic. Acad. ii. 20. 64*).

Ego vestros patres, P. Scipio, tuque, C. Læli, vivere arbitror (*Cic. Cat. M. 21. 77*).

Hæc mala, o stultissime Æeta, ipse tibi addidisti (*Cic. Tusc. iii. 12. 26*).

35. *Interjectiones en et ecce regunt &c.*

35. A. *Nominativum regunt en et ecce, o, &c.*

Ecce comitiorum dies! prima classis vocatur (*Cic. Phil. iii. 33. 82*).

In curiam delatus eadem illa quum enarrasset, ecce aliud miraculum (*Liv. ii. 36. c*)!

En cui tuos liberos committas (*R.* 151. *B*)! en memoria mortui sodalis! en metus vivorum existimationis (*Cic. Verr.* i. 37. 93).

Ecce illa tempestas, subita atque improvisa formido, terror injectus tibi de ejus actis (*Cic. Prov. Cons.* 18. 43).

Urbem reliquerat: ibat in Græciam. Ecce subito litteræ Domitii ad illum, ipsius ad consules (*Cic. Att.* viii. 8. *ab*).

35. B. *Accusativum regunt en et ecce, o, &c.*

En miserum hominem! si dolor summum malum est, dici aliter non potest (*Cic. Fin.* ii. 30. 96).

O miserum et infelicem diem! o falsam spem! o volucrem fortunam! o cæcam cupiditatem! quam cito illa omnia præterierunt (*Cic. Sull.* 32. 91)!

O præclarum diem, quum ad illud divinum animorum concilium cœtumque proficiscar (*Cic. Cat. M.* 23. 85)!

O rem, inquis, difficilem et inexplicabilem! Atqui explicanda est (*Cic. Att.* viii. 3. 2. *c*).

O audaciam immanem! tu illarum ædium diis penatibus os importunissimum ostendere ausus es (*Cic. Phil.* ii. 27. 68)?

O præclarum custodem ovium, ut aiunt, lupum (*Cic. Phil.* iii. 11. 27)!

O me perditum, o afflictum! quid nunc hoc te rogem (*R.* 136. *c*)? *Cic. Fam.* xiv. 4. 3.

O terram illam beatam, quæ hunc virum exceperit: hanc ingratam, si ejecerit: miseram, si amiserit (*Cic. Mil.* 38. 105)!

Miserum me! cum hac me nunc peste atque labe confero (*Cic. Pis.* 1. 3)?

Heu me miserum! cur senatum cogor, quem laudavi semper, reprehendere (*Cic. Phil.* vii. 4. 14)?

Ad arma, et, proh vestram fidem, cives! clamat: arx ab hostibus capta est; ite, defendite (*Liv.* ix. 24. *b*).

35. C. *Vocativum regunt o, ah, heu, hem, proh.*

O Cai Cæsar, quam tu salutem attulisti! quam improvisam! quam repentinam (*Cic. Phil.* iii. 11. 27)!

Proh dii immortales! quæ fuit illa, quanta vis! quam *inexpectata*! quam repentina (*Cic. de Orat.* ii. 55. 225)!

Ille vult diu vivere, hic diu vixit. Quanquam, o dii boni! quid est in hominis vita diu (*Cic. Cat. M.* 19. 68, 69)?

O vitæ Philosophia dux! o virtutis indagatrix, expultrixque vitiorum! tu inventrix legum, tu magistra morum et disciplinæ fuisti (*Cic. Tusc.* v. 2. 5).

O tenebræ, o lutum, o sordes! O paterni generis oblite, materni vix memor! quam humile, demissum, et sordidum est istuc factum (*Cic. Pis.* 26. 62)!

Sed, miserum me! quanto hæc dixi cum dolore! Hem

Postume! tune es Curii filius (*Cic. Rab. Post.* 17. 45)?

Sed, heus tu! quid agis? ecquid fit (*Cic. Fam.* vii. 11. a)?

36. *Dativum regunt hei et væ.*

Hei mihi! hei mihi! istæc illum perdidit assentatio (*Plaut. Bacch.* iii. 3. 7).

Væ illi qui tam indiligenter observavit januam (*Plaut. Asin.* ii. 2. 7).

Hei mihi! jam tu quoque hujus adjuvas insaniam (*Plaut. Amph.* ii. 2. 126).

Additus ab insolente Gallo ponderi gladius; auditaque intoleranda Romanis vox, væ victis esse (*Liv.* v. 48. c).

37. *Omnia fere Adjectiva et Verba, item Adverbia &c.*

37. A. *Adjectiva et Verba.*

Breve tempus longum est imparatis (*Cic. Phil.* iii. 1. 2).

Justum est bellum, Samnites, quibus necessarium; et pia arma, quibus nulla nisi in armis relinquitur spes (*Liv.* ix. 1. c).

Primis quattuor legionibus populus tribunos creavit (*Liv.* xxviii. 36. c).

Vobis arabitur ager Campanus; vobis Capua urbs frequentabitur (*Liv.* vii. 30. c).

Ubi sunt ii fundi quos tibi pater reliquit (*Cic. de Orat.* ii. 55. 224)?

Locum, qui tutissimus stativis est visus, delectum communivit (*Liv.* xxi. 48. bc).

Legentibus velut deverticula amœna, et requiem animo meo quæsivi (*Liv.* ix. 17. a).

Superbiæ crudelitatiq̃ue, etsi seræ, non leves tamen veniunt pœnæ (*Liv.* iii. 56. b).

Omnibus quidem, Romani, vestram misericordiam vestrumque auxilium æquum est patere (*Liv. vii. 30. b*).

Atque, ut ad Archytam scripsit Plato, non sibi se solum natum meminerit, sed patriæ, sed suis (*Cic. Fin. ii. 14. 45*).

At Pompeius, Dyrrachio timens, diurnis eo nocturnisque itineribus contendit (*Cæs. B. C. iii. 13. a*).

Itaque, perterritis omnibus, sibi quisque consulebat (*Cæs. B. C. ii. 43. b*).

Sero sentiunt frustra se aut pecuniæ studuisse, aut imperiis, aut opibus, aut gloriæ (*Cic. Fin. i. 18. 60*).

Pompeius hæc intelligit, nobiscumque communicat insidias vitæ suæ fieri (*Cic. Q. Fr. ii. 3. b*).

Sibimet ipsa mortem consciverat (*Liv. xxii. 57. a*).

Felicitas rerum gestarum exercitus benevolentiam imperatoribus conciliat (*Cæs. B. C. ii. 31. a*).

Adventus legatorum auxit potius timorem civitati quam minuit (*Liv. xlv. 10. b*).

Caput arsisse Servio Tullio dormienti quæ historia non prodidit (*Cic. Div. i. 53. 121*)?

Habeo senectuti magnam gratiam, quæ mihi sermonis aviditatem auxit (*Cic. Cat. M. 14. 46*).

Propius adeuntibus insolitum silentium admirationem fecit (*Liv. xxii. 42. a*).

Ei morbo nomen est avaritia (*Cic. Tusc. iv. 11. 24*).

Erat tum in castris inter juvenes C. Marcius, cui cognomen postea Coriolano fuit (*Liv. ii. 33. b*).

Stirps virilis ex eo matrimonio fuit, cui Ascanium parentes dixerunt nomen (*Liv. i. 1. c*).

Puero ob inopiam Egerio inditum nomen (*Liv. i. 34. a*).

At ille tibi pergit Brundisium (*Cic. Att. viii. 8. c*).

37. B. *Adverbia et Substantiva.*

Emisse te prædium gaudeo, feliciterque tibi rem istam evenire cupio (*Cic. Filius apud Cic. Fam. xvi. 21. c*).

Jam aderat iudicio dies (*Liv. iii. 12. a*).

Nos causa belli, nos vulnere ac cædum viris ac parentibus sumus (*Liv. i. 13. a*).

Consulatum petivit nunquam; factus est consul bis: primum ante tempus; iterum sibi suo tempore, reipublicæ pæne sero (*Cic. Læl. 3. 11*).

Receptui signum aut revocationem a bello audire non possumus (*Cic. Phil. xiii. 7. 15*).

Neque mihi ex cujusquam amplitudine præsidia periculis quæram (*Cic. Leg. Man.* 24. 70).

Oppidani urbem habebant, victoribus præmium in medio positam (*Liv.* xxix. 6. c).

Epistolam quam a te avide exspectarem (*R.* 157) ad vesperum, ecce tibi nuntius pueros venisse Roma (*Cic. Att.* ii. 8. 1)!

38. *Ita Verba sum et suppeto, possessive &c.*

Ægroto dum anima est, spes est (*Cic. Att.* ix. 10. b).

Sunt tibi, M. Tulli, liberi propinque (*Cassius apud Cic. Fam.* xii. 13. b).

Non est animus Etruscis, qui Porsenæ quondam majoribusque eorum fuit (*Liv.* x. 16. c).

Nobis cum iis societas est eritque (*Liv.* v. 27. b).

Suos cuique parti magistratus, suas leges esse queruntur (*Liv.* ii. 44. c).

Si cui hoc suppetit, adjuvat aliquantum ad multa (*Cic. Off.* ii. 8. 31).

Erant ei veteres inimicitiae cum duobus illis fratribus (*Cic. Rosc. Am.* 6. 17).

Pro certo habeo, si quod repens bellum oriatum (*R.* 175), non plus spei fore senatui in patriciis quam in plebeiis ducibus (*Liv.* x. 7. b).

Cui miseræ quod præsidium, quod solatium reliquum est, fratre amisso (*Cic. Font.* 17. 37)?

Age vero, venenum per quem datum? Per M. Asellium. Quid huic cum Avito? Nihil (*Cic. Cluent.* 62. 172).

Fru mentum copiaeque aliæ largius obsessis quam obsidentibus suppetebant (*Liv.* v. 26. c).

39. *Dativum regunt plurima Adjectiva, Adverbia &c.*

39. A. *Adjectiva et Participia adjective posita.*

Hominum generi universo cultura agrorum est salutaris (*Cic. Cat. M.* 16. 56).

Signum erat aptum bibliothecæ, studiisque nostris congruens (*Cic. Fam.* vii. 23. 1. b).

Tres leges secundissimas plebi, adversas nobilitati, tulit (*Liv.* viii. 12. c).

Romani non vias tantum, sed tecta etiam proxima portæ occupaverant (*Liv.* xxiv. 47. a).

Perjucundæ mihi fuerunt litteræ tuæ (*Cic. Fam. i. 9. 1. a*).
 Fuit hæc oratio non ingrata Gallis (*Cæs. B. G. vii. 30. a*).
 Omnia non properanti clara certaue erunt: festinatio improvida est et cæca (*Liv. xxii. 39. c*).
 Me omnibus in rebus tibi amicissimum fidelissimumque cognosces (*Cic. Fam. x. 10. c*).
 Fecit tamen atrocitas pœnæ obediëntiorem duci militem (*Liv. viii. 8. a*).

Modice dolere ceteris utile est, tibi necesse est (*Cic. ad Brut. i. 9. c*).

Scripti Aristoteleo more tres libros de Oratore, quos arbitror Lentulo, tuo fore non inutiles (*Cic. Fam. i. 9. 9*).

Relinquebatur triste quoddam, et miserum, et his temporibus consentaneum genus litterarum (*Cic. Fam. iv. 13. 1. a*).

Alpes perviæ paucis sunt, exercitibus inviæ (*Liv. iv. 30. b*).

Et jam pervenerant ad loca insidiis nata. (*Liv. xxii. 4. a*).

Forte ibi tum seges farris fuit, matura messi (*Liv. ii. 5. a*).

Quam potuit urbem eligere aut opportuniorem ad res gerendas, aut amiciorum populo Romano civium (*Cic. Phil. iii. 3. 6*)?

Res magni discriminis consiliis nulla est tam inimica quam celeritas (*Liv. xxxi. 32. a*).

Neque ego me abdidi, neque ita gessi, quasi homini aut temporibus iratus (*Cic. Div. ii. 2. 6*).

Appius, vitæ metuens, in domum se propinquam foro, capite obvoluto, recepit (*Liv. iii. 49. b*).

Est huic finitimum dissimulationi, quum honesto verbo vitiosa res appellatur (*Cic. de Orat. ii. 67. 272*).

Ei soror virgo, quæ desponsata uni ex Curiatiis fuerat, obvia ante portam fuit (*Liv. i. 26. a*).

Multitudini gratior fuit Romulus quam Patribus; longe ante alios acceptissimus militum animis (*Liv. i. 15. c*).

Quibus quum fuerit (*R. 154*) probatissimus hodieque sit, omnibus esse se probatum debet sperare (*Cic. Planc. 11. 27*).

Atque, ut ad hæc citeriora veniam (*R. 153*) et notiora nobis, omnes antiquæ gentes regibus quondam paruerunt (*Cic. Leg. iii. 1. 4*).

Hibernacula, res nova militi Romano, ædificari cœpta sunt (*Liv. v. 2. a*).

Interim Servio Tullio jubet populum dicto audientem esse (*Liv. i. 41. b*).

Et faciliior et tutior, et minus aliis gravis aut molesta, vita est otiosorum: fructuosior autem hominum generi, et ad

claritatem amplitudinemque aptior eorum qui se ad rempublicam et ad magnas res gerendas accommodaverunt (*Cic. Off. i. 21. 70*).

39. B. *Adverbia.*

Ipse judicabis homini te gratissimo benigne fecisse (*Cic. Fam. xiii. 28. c*).

Cæsar, quam proxime potest hostium castris, castra communit (*Cæs. B. C. i. 72. c*).

Antonio male sit (*R. 138*), siquidem illis molestus est (*Cic. Att. xv. 15. a*).

Similiter his equitibus armati duo millia Cappadocum ab Ariarathe missi erant (*Liv. xxxvii. 40. b*).

Elephanti inter duas acies versari, velut incerti quorum essent (*R. 151. B*), haud dissimiliter navibus sine gubernaculo vagis (*Liv. xxviii. 48. b*).

Hæc præscripta servantem licet simpliciter, fideliter, vitæque hominum amice vivere (*Cic. Off. i. 26. 92*).

Ibi mihi præsto fuit Lucilius cum litteris mandatisque tuis (*Cic. Fam. iii. 5. 2*).

Obviam fit ei Clodius in equo, nulla rheda, sine uxore, quod nunquam fere (*Cic. Mil. 10. 28*).

Patentibus urbis portis, togati obviam frequentes imperatori processere (*Liv. vi. 25. b*).

Leptam, præfectum fabrum meum, tibi obviam misi (*Cic. Fam. iii. 7. 3. a*).

Jus civile didicit: præsto multis fuit: multorum stultitiam perpersus est (*Cic. Mur. 9. 19*).

Potius sero quam nunquam obviam ibimus audaciæ temeritatique (*Liv. iv. 2. c*).

39. C. *Verba Transitive.*

Muros vidit, qui Piræum urbi jungunt (*Liv. xlv. 27. c*).

Interea Romanus immolat Dianæ bovem. Id mire gratum regi ac civitati fuit (*Liv. i. 45. c*).

Minus multa dederant illi reipublicæ pignora (*Cic. Att. viii. 9. 2*).

Urbem agrosque et suas leges iis restituit (*Liv. xxxvii. 32. c*).

Arma omnibus ademit, oppida diruit, ipsos vendidit (*Liv. xlii. 8. a*).

Hæc tibi causa ignota non est; veni enim sæpe ad te, tibi que totam rem demonstravi (*Cic. Att. xvi. 16. A. a*).

Principibus pecunias, civitati autem imperium totius provinciae pollicetur (*Cæs. B. G. vii. 64. c*).

Negastis hoc piis precibus eorum (*Liv. xxxiv. 3. c*).

Nihil tibi postulanti recusabo (*Cic. de Orat. ii. 29. 128*).

Sæpe tibi meum narra vi, sæpe ex te audivi tuum somnium (*Cic. Div. i. 28. 58*).

Ego quidem, quam patriæ debeo, pietatem exsolvam patri (*Liv. xxiii. 9. c*).

Nomen suum iste ad translationem criminis commodavit (*Cic. Verr. iv. 42. 91*).

Si quam præstantiam virtutis, ingenii, fortunæ consecuti sunt, impertiunt ea suis, communicantque cum proximis (*Cic. Læl. 19. 70*).

Et jam eos operi aliisque institutis militaribus assuefecerat (*Liv. xxiv. 48. c*).

Et tum universis, quam potui, opem tuli, et nunc singulis feram (*Liv. vi. 15. c*).

Maximas tibi, Pansa, gratias omnes et habere et agere debemus (*Cic. Phil. x. 1. 1*).

Hannibalem pater filio meo potui placare, filium Hannibali non possum (*Liv. xxiii. 9. a*)?

Non inviderunt laudes suas mulieribus viri Romani (*Liv. ii. 40. c*).

Qua in legatione et civibus et sociis se probavit (*Cic. Lig. 1. 2*).

Dii immortales nobis hæc præsidia dederunt; urbi Cæsarem, Brutum Galliæ (*Cic. Phil. iii. 13. 34*).

Ibi ei aquila, suspensis demissa leniter alis, pileum aufert (*Liv. i. 34. b*).

Gaudeo me incunabula pæne mea tibi ostendisse (*Cic. Leg. ii. 2. 4*).

His ego iudiciis non probabo Verrem contra leges pecunias cepisse (*Cic. Verr. i. 4. 10*)?

Rem cuidam tragico actori, cui et alia committere assuerat, incaute aperit (*Liv. xxiv. 24. a*).

Hoc exeunti jam forte in aciem nuntiat perfuga (*Liv. x. 40. a*).

Ita tum ille discessit iratus; puto me tibi narrasse (*Cic. Att. xiii. 49. b*).

Parentibus, dictator, meis (quibus te modo nomine æquavi) vitam tantam debeo; tibi quum meam salutem tum

omnium horum (*Liv. xxii. 30. a*): itaque tuam doleo vicem (*Id. xxiii. 9. c*).

Illud te mihi ignoscere, Corneli, æquum erit (*Liv. xxviii. 41. a*).

• Huic quum Lysimachus rex crucem minaretur (*R. 157*), Istis quæso, inquit, ista horribilia minitare purpuratis tuis (*Cic. Tusc. i. 43. 102*).

Hoc quum mihi persuasisset (*R. 157*), egit mecum multis verbis, tibi ut auxilium sponderem (*R. 149. B*). *Cic. Att. xvi. 5. 2*.

Sic enim tibi persuade, carissimum te mihi esse (*Cic. Fam. iii. 1. 1*).

His Cæsar imperat obsides quadraginta frumentumque exercitui (*Cæs. B. G. v. 20. c*).

39. D. Verba Intransitiva.

Illud semel profuit, hoc semper proderit civitati (*Cic. Off. i. 22. 75*).

Temeritas nostra non solum nobis, sed etiam reipublicæ nocuit (*Cic. Att. viii. 11. D. b*).

Facta vestra orationi non conveniunt (*Liv. xxxv. 16. a*).

Antea aut obscuris hominibus aut etiam sontibus opitulari poteram (*Cic. Fam. iv. 13. 1. c*).

Provinciam omnem Cæsaris rebus favere cognoverat (*Cæs. B. C. ii. 18. c*).

Hæc dicebant seniores, quibus nova hæc minus placebat sapientiâ (*Liv. xlii. 47. c*).

Hæc clamat Epicurus, is quem vos nimis voluptatibus esse deditum dicitis (*Cic. Fin. i. 18. 57*).

Scio deos pepercisse innoxiiis exercitibus (*Liv. xxvii. 33. c*).

Parum mœnibus armisque ac juventuti fidebant (*Liv. xxxiii. 38. a*).

Propter hanc causam diffusi sunt ipsi sibi (*Cic. Prov. Cons. 16. 38*).

Tales enim viri serviunt regi humiliter, aliis superbe imperant (*Liv. xlv. 32. a*).

Philosophiæ, Quinte, semper vaco (*Cic. Div. i. 6. 11*).

Non Gentius Perseo, non Illyrii Macedonibus, non spolia spoliis, non pecunia pecuniæ, non dona donis comparari poterant (*Liv. xlv. 43. a*).

Romulus Proculo dixit se deum esse, templumque sibi dedicari in eo loco jussit (*Cic. Leg. i. 1. 3*).

Facillime inopiæ frumentariæ sese mederi posse existimavit (*Cæs. B. G.* v. 24. c).

Quod secundis vestris rebus hic error est sublatus, et vobis et propter vos reipublicæ gratulor (*Liv.* v. 3. a).

Nonnulli invident eorum laudi, quos in republica probari vident (*Cic. Fam.* xii. 5. c).

Hæc sententia et illi et nobis probabatur (*Cic. Fam.* i. 7. 3. b).

Itaque orbus iis rebus omnibus, quibus et natura me et consuetudo assuefecerat, quum ceteris tum mihi ipse displiceo (*Cic. Fam.* iv. 13. 1. c).

O miserum te, si intelligis! miseriorem, si non intelligis, hoc litteris mandari, hoc memoriæ prodi (*Cic. Phil.* ii. 22. 54)!

Quoties jam tibi extorta est sica ista de manibus (*Cic. Cat.* i. 6. 16)?

Quid irascitur ei qui aliquid scripsit contra suam voluntatem (*Cæcina apud Cic. Fam.* vi. 7. 2)?

Qui liber si est talis, qualem tibi videri scribis, ego quoque aliquid sum (*Cic. Fam.* vi. 18. 4).

His auctoribus temere credens, consilium commutat, et prælio rem committere constituit (*Cæs. B. C.* ii. 38. a).

Nuntiabantur hæc eadem Curioni, sed aliquamdiu fides fieri non poterat: tantam habebat suarum rerum fiduciam (*Cæs. B. C.* ii. 37. a).

Sine imperio nec domus ulla, nec civitas, nec gens, nec ipse mundus stare potest. Nam et hic Deo paret, et huic obediunt maria terræque, et hominum vita jussis supremæ legis obtemperat (*Cic. Leg.* iii. 1. 3).

Nec discordia intestina coire eos in unum sinet, neque singuli nobis resistere poterunt (*Liv.* xxvi. 41. c).

His duobus fratribus, ut ante dictum est, duæ Tulliæ, regis filiæ, nupserant (*Liv.* i. 46).

Huic Graccho minorem ex duabus filiis nuptam fuisse convenit (*Liv.* xxxviii. 57. a).

Legati ad eum venerunt oratum, ut sibi ignosceret (*R.* 149. B) suæque vitæ consuleret (*Cæs. B. G.* vii. 12. a).

Hoc ignoscetur mihi (*Cic. Att.* i. 1. 3. a).

Simul ego tribunus vocare tribus in suffragium cœpero, tu statim consul sacramento juniores adiges, et in castra educes? Et minaberis plebi, minaberis tribuno (*Liv.* iv. 5. a)?

An C. Trebonio ego persuasi, cui ne suadere quidem ausus essem (*R.* 136. b)? *Cic. Phil.* ii. 11. 27.

Tu autem, quod ipse tibi suaseris, idem mihi persuasum putato (*Cic. Att. xiii. 38. c*).

Scio non credi militi arma (*Liv. ii. 45. b*).

Longiori epistolæ superiorique respondi. Nunc breviori propiorique tuæ quid respondeam (*R. 136. c*), nisi eam fuisse dulcissimam (*Cic. Att. xv. 13. A, bc*)?

Nec jam auxilia, quorum affatim erat, sed commeatus finitimis urbibus imperabantur (*Liv. xxxiv. 26. b*).

39. E. *Substantiva.*

Spolia hostium Marcellus, Vulcano votum, cremavit (*Liv. xxiii. 46. a*).

Dictator coronam auream in Capitolio, Jovi donum, posuit (*Liv. iv. 20. a*).

Ex aliis ei maximam fidem habebat (*Cæs. B. G. i. 41. c*).

Transvolat inde in partem alteram, suis victoriæ nuntius (*Liv. iii. 63. a*).

Ad similitudinem Deo propius accedit humana virtus quam figura (*Cic. N. D. i. 34. 96*).

Forte consul redierat Romam. Id remedium timori fuit (*Liv. iii. 3. b*).

Quis fuit tam impius, tam demens, tam diis hominibusque hostis, qui illud facere auderet (*R. 169. a*)? *Cic. Phil. ii. 26. 64.*

Æquos desperatio futuræ sibi postea fidei ultima audere et experiri cogebat (*Liv. iii. 2. c*).

40. *Æqualis, proprius, communis, par, &c.*

40. A. *Dativum interdum volunt.*

Sensi ego, Scipio, omni ætati mortem esse communem (*Cic. Cat. M. 19. 68*).

Duobus consulibus haudquaquam sese parem fore credebatur (*Liv. xxvii. 26. a*).

Id amisisti, cui simile in terris nihil fuit (*Cic. ad Brut. i. 9. c*).

Rem gessit consimilem rebus iis quas ipse gesseram (*Cic. Phil. ii. 12. 28*).

Aruns moritur, nec diu manet superstes filio pater (*Liv. i. 34. a*).

Quæ mihi æmulatio cum eo esse potest, qui ne filio quidem meo æqualis sit (*R. 169. a*)? *Liv. xxviii. 40. c.*

Nec quisquam æqualis temporibus illis scriptor exstat, quo satis certo auctore stetur (*R. 170. b*). *Liv. viii. 40. c.*

Nulla est in republica causa mea propria; tempus vero agendi fuit magis mihi proprium quam ceteris (*Cic. Sull. 3. 9*).

Hunc tamen dolorem vos communem semper vobis mecum esse duxistis (*Cic. Prov. Cons. 1. 2*).

Ex illa parte id dicit, quod illi causæ maxime est alienum (*Cic. Cæcin. 9. 24*).

Hic non solum proximo regi dissimilis, sed ferocior etiam quam Romulus fuit (*Liv. i. 22. a*).

Ad autem eo facilius credebatur, quia simile vero videbatur (*Cic. Fam. xii. 5. a*).

Sunt his alii multum dispares, simplices et aperti; veritatis cultores, fraudis inimici (*Cic. Off. i. 30. 109*).

Huic facinori tanto tua mens liberalis conscia esse non debuit (*Cic. Cæl. 21. 52*).

Alter mihi affinis erat: alterius causam capitis receperam (*Cic. post Red. ad Quir. 5. 11*).

Huic facinori si paucos putatis affines esse, vehementer erratis (*Cic. Cat. iv. 3. 6*).

Nihil est tam contrarium rationi et constantiæ quam fortuna (*Liv. ex libro nescio quo*).

40. B. Genitivum interdum volunt.

Hoc studium non erat commune Græciæ, sed proprium Athenarum (*Cic. Brut. 13. 49*).

Commune est hoc argumentum aliorum etiam philosophorum (*Cic. N. D. i. 23. 64*).

Facio injuriam fortissimo viro, cujus paucos pares hæc civitas tulit (*Cic. Pis. 4. 8*).

Statuam istius persimilem deturbant (*Cic. Pis. 38. 93*).

Ita scriptum apud Philistum est, et doctum hominem et diligentem, et æqualem temporum illorum (*Cic. Div. i. 20. 39*).

Hujus libertatis proprium est sic vivere ut velis (*R. 136. b*).
Cic. Off. i. 20. 70.

Quis alienum putet (*R. 136. c*) ejus esse dignitatis, quam mihi quisque tribuit, hæc exquirere (*Cic. Fin. i. 4. 11*)?

Hi fratres gemini fuerunt, homines inter se quum forma

- tum moribus similes, municipum autem suorum dissimillimi (*Cic. Cluent.* 16. 46).
 Nec nolumus quemquam nostri similem evadere civem (*Liv.* xxviii. 43. *b*).
 Hæc physicorum oracula veri sunt similiora quam vestra (*Cic. N. D.* i. 24. 66).
 Non obtrectatorem laudum mearum, sed socium potius et consortem gloriosi laboris amiseram (*Cic. Brut.* i. 2).
 Fugit, suam magis conscientiam quam indicium hominum nullius rei consciorum metuens (*Liv.* xxxiii. 28. *b*).
 Quum illud falsum esse suspicarentur (*R.* 163), sibi nullius fuerunt conscii culpæ (*Cic. Off.* iii. 18. 73).
 Judicibus persuasit me alicujus culpæ affinem esse (*Cic. Inv.* ii. 44. 129).
 Qua ex opinione hominum illa insula eorum deorum sacra putatur (*Cic. Verr.* i. 18. 48).
 Sunt tibi liberi propinquire: esse etiam debent proxime hos cari, qui studiorum tuorum sunt æmuli (*Cassius apud Cic. Fam.* xii. 13. *b*).
 Quæ omnia, uti contraria rerum ponarum, in rebus vitandis reponemus (*Cic. Inv.* ii. 54. 165).
 Neque hoc dii alienum ducunt majestate sua; nihil est enim beneficentia præstantius (*Cic. Div.* i. 38. 83).
 Ea scripsi ad te, quæ non aliena esse ducerem (*R.* 169. *a*) a dignitate tua (*Cic. Fam.* iv. 7. *a*).

41. Delecto *atque* juvo, jubeo, rego, &c.

- Itaque me superiores litteræ tuæ admodum delectaverunt (*Cic. Fam.* v. 19. *a*).
 Eventus docuit fortes fortunam juvare (*Liv.* viii. 29. *b*).
 Læserat testis ille reum (*Cic. de Orat.* ii. 70. 285).
 Fortunæ motum ratio gubernabit (*Cic. Att.* viii. 4. 1).
 Hic meæ vitæ cursus nonnullos fortasse offendit (*Cic. Fam.* i. 9. 4. *c*).

-
- Gratissimum mihi feceris, si T. Manlium quam maxime juveris (*Cic. Fam.* xiii. 22).
 Nec me vita juvaret (*R.* 136. *b*), invisæ civibus et militibus meis (*Liv.* xxviii. 27. *b*).
 Alios ascensum undique tentare jubet, et cominus prælium conserere, alios eminens tela ingerere (*Liv.* xlii. 65. *b*).
 L. Sulla solus rempublicam rexit, orbemque terrarum gubernavit (*Cic. Rosc. Am.* 45. 131).

Ita vehemens acerque venit, ut non modo Cæcinam perjurio suo læderet, sed etiam mihi videretur (*R. 152. a*) irasci (*Cic. Cæcin. 10. 28*).

Etruriæ populi, pro suis quisque facultatibus, consulem adjuturos polliciti (*Liv. xxviii. 45. c*).

Neque ego mihi hodie quidquam assumo, quod quemquam malevolentissimum jure possit (*R. 170. b*) offendere (*Cic. Fam. i. 9. 4. c*).

Ab opere legionibusque legatos Cæsar discedere vetuerat (*Cæs. B. G. ii. 20. c*).

42. *Tempero et moderor nunc Dativum &c.*

Quum de Philippo et Romanis mentio incidit, vix manibus temperabatis (*Liv. xxxii. 20. c*).

Mens divina cælum versat, terram tuetur, maria moderatur (*Cic. N. D. iii. 39. 93*).

Animum vincere, iracundiam cohibere, victoriam temperare:—hæc qui faciat (*R. 169. b*), non ego eum cum summis viris, sed simillimum Deo judico (*Cic. Marc. 3. 8*).

Postmodum gaudebunt se iræ moderatos (*Liv. iv. 7. b*).

Is ita moderari cursum navium jussus erat, ut eodem tempore exercitus ostenderetur (*R. 152. a*) et classis portum intraret (*Liv. xxvi. 42. b*).

43. *Dativum ferme regunt Verba composita &c.*

43. A. *Verba Transitive.*

Gravioribus autem morbis periculosas curationes et ancipites adhibent (*Cic. Off. i. 24. 83*).

Eam pacem irritam facitis, et semper aliquam fraudi speciem juris imponitis (*Liv. ix. 11. b*).

Subjiciunt se homines imperio alterius et potestati de causis pluribus (*Cic. Off. ii. 6. 22*).

Hæc est eadem familia, Quirites, quæ plebi ad curules magistratus iter obsepsit (*Liv. ix. 34. a*).

Brutum adolescentem iis copiis præficit (*Cæs. B. G. vii. 9. a*).

Victoriam hosti extorqueamus, confessionem erroris civibus (*Liv. xxii. 29. a*).

Huic Diali flamini duos adjecit; unum Marti, alterum Quirino (*Liv. i. 20. a*).

Hoc tibi juvenus Romana indicimus bellum (*Liv. ii. 12. b*).

Pontis atque itinerum angustiae multitudini fugam intercluserant (*Cæs. B. G. vii. 11. c.*).

Ille primus post meum discessum metum bonis, spem audacibus, timorem huic ordini, servitutem depulit civitati (*Cic. post Red. in Sen. 8. 19.*).

Ipse morte voluntaria ignominiae se ac suplicio subtraxit (*Liv. viii. 39. c.*).

Dixit hostium se telis potius quam suffragiis iratorum civium caput objecturum (*Liv. xxiii. 40. a.*).

Tibi me studia communia, beneficia paterna tuaque, jam ante conjunxerant (*Cic. Fam. xv. 11. b.*).

Valerii Horatiique consules libertati plebis suas opes postferent (*Liv. iii. 64. a.*).

43. B. *Verba Intransitiva.*

Ab iis male tractamur, quibus benefecimus (*Cic. Inv. i. 55. 109.*).

Ita facillime reipublicae, quae mihi carissima est, me intelligo satisfacturum (*Cic. Fam. x. 1. 1. c.*).

Hoc omne assignatum iri aut pertinaciae meae aut timori videbam (*Plancus apud Cic. Fam. x. 18. b.*).

Procul abest, absitque semper talis fortuna reipublicae (*Liv. xxxiv. 3. c.*).

Hi duo amnes confluentes incidunt flumini, quod, ortum ex monte Scordo, mari Hadriatico infertur (*Liv. xlv. 31. a.*).

Triumphus meus duobus funeribus liberorum meorum est interpositus (*Liv. xlv. 41. c.*).

Sed corpori valido caput deerat (*Liv. v. 46. b.*).

Qui superfuere praelio, in oppida sua dilapsi sunt (*Liv. xli. 26. c.*).

Ei in ipso limine Sophonisba occurrit (*Liv. xxx. 12. b.*).

Certis rebus certa signa praecurrere arbitrantur (*Cic. Div. i. 52. 118.*).

Neque vos, qui mihi studio pæne praecurritis, excitabo (*Cic. Cat. iv. 9. 19.*).

Certe et tibi, cui maxime cupio, et omnibus viris bonis satisfaciam (*Plancus apud Cic. Fam. x. 4. c.*).

Epicurus Phædoni Socratico turpissime maledixit (*Cic. N. D. i. 33. 93.*).

Accidere autem mihi nolebam, quod doleo viris fortissimis accidisse (*Cic. Att. viii. 11. D. b.*).

Semper in promptu habeamus, quantum natura hominis

pecudibus reliquisque belluis antecedit (*R. 151. B*). *Cic. Off. i. 30. 105.*

Nam mihi sentio bonam mentem iracundia et amore ablatam (*Caelius apud Cic. Fam. viii. 17. a*).

Accedit etiam mors, quæ, quasi saxum Tantalos, semper impendit (*Cic. Fin. i. 18. 60*).

His omnibus negotiis non interfuit solum, sed præfuit (*Cic. Fam. i. 6. a*).

Aliis consilium, aliis animus, aliis occasio defuit; voluntas nemini (*Cic. Phil. ii. 12. 29*).

Qui appetitus longius evagantur, abjiciunt obedientiam, nec rationi parent, cui sunt subjecti lege naturæ (*Cic. Off. i. 29. 102*).

Numidas equites transgressos Trebiam flumen obequitare jubet hostium portis (*Liv. xxi. 54. b*).

Janiculum ponte sublicio conjungi urbi placuit (*Liv. i. 33. c*).

Et id quidem nemini video Græcorum contigisse (*Cic. Off. i. 1. 3*).

Persuasit iis perfacile esse, quum virtute omnes præstarent (*R. 154*), totius Galliæ imperio potiri (*Cæs. B. G. i. 2. a*).

Locus ille conspectum tum ad urbem tum ad circumfusum mare urbi præbet (*Liv. xxx. 9. c*).

44. *Multa ex his variant constructionem.*

Judicare difficile est sane: ita præcurrit amicitia judicium (*Cic. Læl. 17. 62*).

Castra Punica ac Romana interjacebat campus (*Liv. xxvii. 41. a*).

Inter bina castra Pompeii atque Cæsaris unum flumen tantum intererat, Apsus (*Cæs. B. C. iii. 19. a*).

Ab illo longissime et absum et abfui (*Cic. Fam. xv. 15. c*).

Id eripuit vobis atque e manibus extorsit (*Cic. Leg. Agr. ii. 7. 19*).

Vosne a Cæsare talenta Attica quinquaginta extorsistis (*Cic. Att. vi. 1. 22*)?

Nuntiate iis, quantum Galli virtute ceteros mortales præstent (*R. 151. B*). *Liv. v. 36. a*.

Prævenit inceptum eorum Marcellus consul, a primoribus accitus (*Liv. xxiv. 13. c*).

Neque vero eos solum convenire aveo, quos ipse cognovi, sed illos etiam de quibus audiui et legi et ipse conscripsi (*Cic. Cat. M. 23. 83*).

- Veneti scientia atque usu nauticarum rerum reliquos antecedunt (*Cæs. B. G. iii. 8. a*).
- Eum civem vi, ferro, periculis, urbe et omnibus patriæ præsidiiis depulit (*Cic. Har. Resp. 27. 58*).
- Illum de suscepta causa propositaque sententia nulla contumelia, nulla vis, nullum periculum potuit depellere (*Cic. Lig. 9. 26*).
- Depulsum ab Romanis cervicibus jugum superbo Samniti imposuit (*Liv. xxii. 14. c*).
- Ad eum navium numerum, quem a fratre instructum paratumque acceperat, decem adjecit (*Liv. xxii. 19. a*).
- Omnia, quæ vivis cordi fuisse arbitrantur, in ignem inferunt, etiam animalia (*Cæs. B. G. vi. 19. c*).
- Phidias sui similem speciem inclusit in clipeo Minervæ (*Cic. Tusc. i. 15. 34*).
- Cæsar eas cohortes cum exercitu suo conjunxit, Attiumque incolumem dimisit (*Cæs. B. C. i. 18. b*).
- Magistratus debet præscribere recta et utilia et conjuncta cum legibus (*Cic. Leg. iii. 1. 2*).
- Cur huic potissimum irascere, qui longissime a te abfuit (*Cic. Planc. 7. 17*)?
- Sed, ut redeam (*R. 153*) ad Plancium, nunquam ex urbe abfuit, nisi necessitate (*Cic. Planc. 27. 67*).
- Eum de convivio in vincula atque in tenebras abripi jussit (*Cic. Verr. iv. 10. 24*).

45. *Dativus Agentis &c.*

- Cædem video, et exsulum reditum, et regnum ne Persæ quidem cuiquam tolerabile (*Cic. Att. x. 8. a*).
- Magistro equitum, quod contra dictum meum pugnavit, ratio reddenda est (*Liv. xxii. 25. b*).
- Permulta nobis et mutanda et corrigenda sunt (*Cic. Off. i. 41. 147*).
- Omnem sibi commutandam belli rationem existimavit (*Cæs. B. C. iii. 73. a*).
- Sed exstitit tempus, optatum mihi magis quam speratum (*Cic. Fam. v. 8. a*).
- Cui non sunt auditæ Demosthenis vigiliæ (*Cic. Tusc. iv. 19. 44*)?

Fingite Alpes Pyrenæis jugis altiores: nullæ profecto terræ cælum contingunt, nec inexsuperabiles humano generi sunt (*Liv. xxi. 30. b*).

Mihi pax, præsertim civilis, quanquam omnibus bonis, tamen in primis fuit optabilis (*Cic. Phil.* vii. 3. 7).

Consulem invenerunt, quam poterat maxime, miserabilem bonis sociis; superbis atque infidelibus, ut erant Campani, spernendum (*Liv.* xxiii. 5. a).

Multa victori eorum arbitrio, per quos vicit, etiam invito, facienda sunt (*Cic. Fam.* iv. 9. b).

Ego, quamdiu senatus auctoritas mihi defendenda fuit, acriter præliatus sum (*Cic. Att.* i. 16. 1. a).

Hoc celeriter tibi erit fortasse faciendum (*Cic. Att.* xii. 18. 6).

Inde, per præruptum eoque neglectum hostium custodiæ saxum, in Capitolium evadit (*Liv.* v. 46. c).

Honesta enim bonis viris, non occulta quærentur (*Cic. Off.* iii. 9. 38).

Hæc collegæ obsequenter facta, brevisque dies ad conveniendum edicta est (*Liv.* xli. 10. c).

46. *Verba et Participia Passiva plerumque &c.*

Eratosthenes, quem mihi proposueram, a Serapione et ab Hipparcho valde reprehenditur (*Cic. Att.* ii. 6. a).

Hæc studia a patribus familias maxime laudantur (*Cic. Rosc. Am.* 16. 48).

Tum vos universi iterum a me conservatam esse rempublicam conclamastis (*Cic. Phil.* vi. 1. 2).

Nihil in hac præclara epistola scriptum ab Epicuro congruens et conveniens decretis ejus reperietis (*Cic. Fin.* ii. 31. 99).

Constat oppressam esse ære alieno Galliam. A quibus versuras tantarum pecuniarum factas esse dicunt? A Gallis?

Nihil minus. A quibus igitur? A civibus Romanis qui negotiantur in Gallia (*Cic. Font.* 1. 1).

Maxima pars, ut ante dictum est, ab hostium equitibus in flumen acti sunt (*Liv.* i. 37. c).

Reliquum est, ut officiis certemus (*R.* 146) inter nos; quibus æquo animo vel vincam te, vel vincar abs te (*Cic. Fam.* vii. 31. a).

Redarguitur ipse a sese, vincunturque scripta ejus probitate ipsius ac moribus (*Cic. Fin.* ii. 31. 99).

Quid ais? Vulgo occidebantur. Per quos, et a quibus (*Cic. Rosc. Am.* 29. 80)?

Ibi certior ab Acilio per litteras factus de postulatis Bibuli, legionem relinquit (*Cæs. B. C.* iii. 16. a).

Res nulla est magis periculosa, magis ab omnibus vobis providenda (*Cic. Rab. Perd.* 2. 4).

47. *Dativus Propositi additur Verbo sum et &c.*

Hæc domus erat ipsa indicio tui crudelissimi dominatus (*Cic. Dom.* 42. 110).

Nolunt ludibrio esse clades suas (*Liv.* v. 45. c).

Hic ad incrementum urbis natus unice locus est. Argumento est ipsa magnitudo tam novæ urbis (*Liv.* v. 54. b). Saluti fuit eques, qui raptim ipse desiluit, pavidumque regem in equum subiecit (*Liv.* xxxi. 37. c).

Memor esto jam, quum signum pugnae dabis, has duas acies spectaculo fore (*Liv.* i. 23. c).

Vitam hanc rusticam, quam tu probro et crimini putas esse oportere, et honestissimam et suavissimam esse arbitrantur (*Cic. Rosc. Am.* 17. 48).

Quid enim, revocante et receptui canente senatu, properet (*R.* 136. c) dimicare (*Cic. Phil.* xii 3. 8)?

Duabus missis subsidio cohortibus a Cæsare, Galli per medios nostros audacissime perruperunt (*Cæs. B. G.* v. 15. bc).

Vulgatior fama est ludibrio fratris Remum novos transiliisse muros (*Liv.* i. 7. a).

48. *Sæpe etiam duplex admittitur Dativus &c.*

Magnæ nobis est sollicitudini valetudo tua (*Cic. Filius apud Cic. Fam.* xvi. 8. a).

Seleucus aliis terrori, aliis præsidio erat (*Liv.* xxxviii. 21. b).

Interim Sulla auxilio cohorti venit cum legionibus duabus (*Cæs. B. C.* iii. 51. a).

Spero nobis hanc conjunctionem voluptati fore (*Cic. Fam.* i. 7. 7).

Castra nunc vobis urbemque prædæ do (*Liv.* vii. 16. b).

Hunc sibi domicilio locum delegerunt (*Cæs. B. C.* ii. 29. c).

Postremo, quum se prodicionis crimine insimulari cerneret (*R.* 157), ad Romanos transfugit, et magno usui consuli fuit (*Liv.* xlv. 16. b).

Intestina arma fuere eruntque pluribus populis magis exitio quam bella externa, quam fames morbiue (*Liv.* iv. 9. a).

- Domus tibi tua, pater patruusque intra triginta dies cum exercitibus cæsi, documento sint (*Liv. xxviii. 41. c*).
 • Quid tum? num ille furor tribuni plebis fraudi Metello fuit, summo illi et clarissimo viro? Certe non fuit (*Cic. Dom. 47. 123*).
 Quis Erechthei filias non laudavit? Cui Tubuli nomen odio non fuit (*Cic. Fin. v. 22. 62*).
 At id, quod mihi crimini dabatur, non modo peccatum non erat, sed erat res pulcherrima (*Cic. Dom. 35. 95*).
 Nemo id Q. Fabio vitio vertet, sed dictatori (*Liv. viii. 32. c*).
 Venit huic subsidio cuncta civitas (*Cic. Font. 16. 35*).
 Cretas sagittarios et funditores Baleares subsidio oppidanis mittit (*Cæs. B. G. ii. 7. a*).
 Centum boves militibus dono dedit, qui secum in expeditione fuerant (*Liv. vii. 37. a*).

49. *Genitivus Auctoris et Possessoris &c.*

49. A. *Genitivus Auctoris.*

- Numerus Minervæ inventum est (*Liv. vii. 3. b*).
 Postridie senatus consultum factum est id quod ad te misi (*Cic. Att. iv. 2. 2. b*).
 Nævii bellum Punicum nos delectat (*Cic. Brut. 19. 75*).
 Cæsaris litterarum exemplum tibi misi; rogaras enim (*Cic. Att. vii. 23. c*).
 Ejus de moribus libri fortasse sunt Aristotelis (*Cic. Fin. v. 5. 12*).

- Auctorem Platonem laudare possumus, cujus in libris multis locis loquitur de geometria Socrates (*Cic. Rep. i. 10. b*).
 Ut legum pœnas pertimescas (*R. 149. A*), non est postulandum (*Cic. Cat. i. 9. 22*).
 Tibi semper eloquentiæ maximam tribui laudem (*Cic. de Orat. i. 23. 106*).
 Erat ibi signum Cupidinis, marmoreum, Praxitelis (*Cic. Verr. iv. 2. 4*).
 Signum erat hoc, quod dico, Cupidinis, e marmore: ex altera parte Hercules, egregie factus ex ære: is dicebatur esse Myronis (*Cic. Verr. iv. 3. 5*).

49. B. *Genitivus Possessoris.*

- Aguntur certissima populi Romani vectigalia et maxima (*Cic. Leg. Man. 2. 6*).

Contempsi Catilinæ gladios, non pertimescam tuos (*Cic. Phil. ii. 46. 118*).

Oppidum diruit; ipsos bonaque eorum vendidit (*Liv. xlii. 8. a*).

Itaque ipse, conjux, regnum, agri, oppida, quidquid denique regis fuit, præda populi Romani est (*Liv. xxx. 14. c*).

Nihil ibi populi, et unius erat populus ipse (*Cic. Rep. iii. 31. c*).

Ille, cujus merces erant, in gladium incubuit (*Cic. Inv. ii. 51. 154*).

Claves portarum suæ extemplo potestatis fecit (*Liv. xliii. 22. c*).

Ei vestibulum intranti Sophonisba, uxor Syphacis, filia Hasdrubalis, occurrit (*Liv. xxx. 12. b*).

Regis copias, quantæcunque sunt, nostras esse duco (*Cic. Fam. xv. 1. 2. c*).

Duo ex oppidanis, quorum erant ædificia juncta muro, ad eum itinere occulto perveniunt (*Liv. x. 10. a*).

Iste ager, quorum hominum! quam honestorum! quam locupletium! ducentos et quinquaginta aratores tum habuit (*Cic. Verr. iii. 51. 120*).

Hanc patriam omnium nostrum servavi (*Cic. Cat. iv. 1. 2*).

Meminerit illum exercitum senatus esse, non suum (*Cic. Phil. xiii. 6. 14*).

Macedonum civitates, quas regni mei fuisse fatemini, non restituuntur (*Liv. xxxix. 28. c*).

Bœotorum gentem ditionis suæ facere cupiens, haud procul ab Thebis posuit castra (*Liv. xxxiii. 1. a*).

Ille populus, luxuria superbiaque clarus, adeo infractos gerebat animos, ut se ipse suaque omnia potestatis aliens faceret (*R. 152. a*). *Liv. vii. 31. b*.

Bruttios, quos et oderant et metuebant, Carthaginiensium partis factos cernebant (*Liv. xxiv. 1. a*).

Et hanc urbem vos non hostium ducitis (*Liv. ii. 38. c*)?

Ex quo fit, ut ager Tusculanus Tusculanorum dicatur (*R. 149. A*). *Cic. Off. i. 7. 21*.

50. Est *Impersonale præponitur Genitivo, si &c.*

Fortis vero et constantis est non perturbari in rebus asperis (*Cic. Off. i. 23. 80*).

Stulti erat sperare, suadere impudentis (*Cic. Phil. ii. 10. 28*).

Est quidem ejus qui dat, non qui petit, conditiones dicere pacis (*Liv. xxx. 30. c*).

Primum dico senatoris esse boni semper in senatum venire (*Cic. Dom. 4. 8*).

Hoc animi, illud etiam ingenii magni est (*Cic. Off. i. 23. 81*).

Illā dicam, quæ sunt consulis (*Cic. Cat. iv. 3. 6*).

Barbarorum est in diem vivere (*Cic. de Orat. ii. 40. 169*).

Rudem esse omnino in nostris poetis aut inertissimæ segnitie est, aut fastidii delicatissimi (*Cic. Fin. i. 2. 5*).

Sed tamen non sum arbitratus esse amici non commoveri etiam improborum sermone (*Antonius apud Cic. Att. x. 8. b*).

Cedebas enim, Brute, cedebas; quoniam Stoici nostri negant fugere sapientis (*Cic. ad Brut. i. 15. b*).

Utinam, Cn. Pompei, cum C. Cæsare societatem aut nunquam coisses (*R. 138*) aut nunquam diremisses! Fuit alterum gravitatis, alterum prudentiæ tuæ (*Cic. Phil. ii. 10. 24*).

Mitto de amissa maxima parte exercitus. Sit hoc infelicitatis tuæ (*Cic. Pis. 20. 47*).

Velim (*R. 136. b*) et signa et cetera, quæ tibi ejus loci et nostri studii et tuæ elegantie esse videbuntur, quamprimum mittas (*R. 149. B*). *Cic. Att. i. 8. 6*.

Munus animi est ratione bene uti; et sapientis animus ita semper affectus est, ut ratione optime utatur (*R. 152. A*). *Cic. Tusc. iii. 7. 15*.

Est enim proprium stultitiæ aliorum vitia cernere, oblivisci suorum (*Cic. Tusc. iii. 30. 73*).

Duci majorum rerum contemplatione ad cupiditatem scientiæ summorum virorum est putandum (*Cic. Fin. v. 18. 49*).

Fraus quasi vulpeculæ, vis leonis videtur: utrumque homine alienissimum, sed fraus odio digna majore (*Cic. Off. i. 13. 41*).

Non est meæ consuetudinis talium rerum rationem reddere (*Cic. Rab. Perd. 1. 1*).

Quum primum arbitrii nostri esse cœpimus, extemplo venimus ad tradenda arma (*Liv. xxv. 29. a*).

Pacem cum victis fecimus; tutelæ nostræ duximus (*Liv. xxi. 41. c*).

51. *Fit etiam Ellipsis &c.*

Id donum ad Junonis portatum est (Liv. xxi. 62. b).

Inde Oropum Atticæ viserunt (*Liv. xlv. 27. c*).

Hic Hercules est Jovis et Asteriæ (*Cic. N. D. iii. 16. 42*).

Hæc sententia non magis mea fuit quam omnium (*Cic. ad Brut. i. 15. c*).

Cæcilia Metelli exiit in quoddam sacellum ominis capiendi causa (*Cic. Div. i. 46. 104*).

Q. Tremuli, qui Hernicos devicit, statuam ante Castoris videmus (*Cic. Phil. vi. 5. 13*).

Uxor mea a Vestæ ad tabulam Valeriam ducta erat (*Cic. Fam. xiv. 2. b*).

Exercitum Cæsar, duarum cohortium damno, Durocortorum Remorum reducit (*Cæs. B. G. vi. 44. a*).

Profectus sum in castra, a quibus aberam bidui (*Cic. Att. v. 17. 2*).

Indicibus vicena quina millia æris et libertatem dari Patres jusserunt (*Liv. xxxii. 26. c*).

Hoc est nomen multo, quam Tarquiniorum, infestius vestræ libertati (*Liv. ix. 34. a*).

Quid de Crassi civilis juris studio loquar? quid de hujus Scipionis (*Cic. Cat. M. 14. 50*)?

Accedunt non Attici solum, sed, salsiores quam illi Atticorum, Romani veteres atque urbani sales (*Cic. Fam. ix. 15. a*).

52. Genitivus Personalis, in Possessivo &c.

Solius enim meum peccatum corrigi non potest, et fortasse Lælii (*Cic. Att. xi. 15. b*).

Ad vestram omnium cædem hic restiterunt (*Cic. Cat. iv. 2. 4*).

Vestræ ipsorum virtuti gratias agite (*Liv. i. 28. a*).

Ad ea respondet, hæc bella suo unius auspicio gesta ad eam diem esse (*Liv. vi. 23. bc*).

Suismet ipsorum viribus tolerare tantam molem belli non poterant (*Liv. x. 16. b*).

Nostro duorum eventu cernetur, quantum eques Latinus Romano præstet (*R. 151. A*). *Liv. viii. 7. a*.

Huic nomen meum absentis honori fuit (*Cic. Planc. 10. 26*).

Interest mea oratoris (*Cic. Vide Zumptii Gramm. § lxxi. 11. Note 2*).

53. *Genitivus Qualitatis &c.*

Sed hujusmodi vos clientes, hujusmodi causas recipitis
(*Vatinius apud Cic. Fam. v. 10. 2. a*)?

Hac de re et ego et Calvisius, homo magni iudicii, te accusamus quotidie (*Cic. Fam. x. 26. c*).

Rem enim magnam complexus sum et gravem et plurimi otii (*Cic. Att. iv. 16. 2. b*).

Ea regio præsentis erat copiae, non perpetuae (*Liv. xxii. 15. a*).

Memoriae tamen felicioris est nomen Appii (*Liv. ix. 29. b*).

Istiusmodi res dicere ornatè velle puerile est; plane autem et perspicue expedire posse docti et intelligentis viri (*Cic. Fin. iii. 5. 19*).

Singulari militum nostrorum virtuti consilia cujusque modi Gallorum occurrebant (*Cæs. B. G. vii. 22. a*).

Lucus ille læta in medio pascua habuit, ubi omnis generis sacrum deæ pascebatur pecus sine ullo pastore (*Liv. xxiv. 3. a*).

Valerium spectatæ virtutis et consularem virum legerunt (*Liv. ii. 18. b*).

Desponderat filiam L. Icilio, viro acri, et pro causa plebis expertæ virtutis (*Liv. iii. 44. a*).

Intelligo permagnum esse negotium, et maximi consilii (*Cic. Q. Fr. i. 1. 2. a*).

Neque omnes tam firmi et constantis animi contra adversum rumorem esse possunt, quam Fabius fuit (*Liv. xlv. 22. b*).

Huic nuntio, quia, credo, dubiæ fidei videbatur, nihil voce responsum est (*Liv. i. 54. b*).

54. *Qualitas etiam in Ablativo ponitur.*

Mirabili magnitudine uvam invenit (*Cic. Div. i. 17. 31*).

Habetis hominem singulari pudore, virtute cognita, et spectata fide (*Cic. Cæcin. 36. 104*).

Mortuus erat catellus eo nomine (*Cic. Div. i. 46. 103*).

Pater meus erat infirma valetudine (*Cic. Leg. ii. 1. 3*).

Erat inter Labienum atque hostem difficili transitu flumen ripisque præruptis (*Cæs. B. G. vi. 7. b*).

Magno natu quidam se in forum projecit (*Liv. ii. 23. a*).

Tanaquil populum alloquitur: jubet bono animo esse (*Liv. i. 41. b*).

In ea provincia legatus fuit C. Sacerdos: qua virtute, qua constantia vir (*Cic. Planc.* 11. 27)!

Sed est memoria bona. Me dicet esse meliore (*Cic. Att.* viii. 4. 1. c).

Quo animo unus quisque vestrum debet esse in illos, hoc ero (*Cic. Prov. Cons.* 1. 2).

Tali animo in rempublicam, quali nos volumus, futurus est (*Cic. Att.* xvi. 5. 2. a).

Britanni sunt capillo promisso et corpore raso (*Cæs. B. G.* v. 14. b).

Zacynthus parva insula est propinqua Ætoliae: urbem unam eodem, quo ipsa est, nomine habet (*Liv.* xxvi. 24. c).

55. *Ad Genitivum Qualitatis refer Genitivos &c.*

Vos, pauci homines, minoris certe omnes pretii quam **Albius** et **Atrius** sunt, Hispaniam populo Romano erepturi eratis (*Liv.* xxviii. 28. b)?

Quattuor jugerum colebat agrum (*Liv.* iii. 26. b).

Ab iis quadraginta patere aureae magni ponderis in curiam illatae (*Liv.* xxii. 32. b).

Viginti millium ille exercitus fuit (*Liv.* x. 38. c).

Ibi seges farris fuit, matura messi (*Liv.* ii. 5. a).

Præda oppidi vilium mancipiorum ac parvi pretii rerum fuit (*Liv.* xxi. 60. c).

Hic meam bibliothecem multorum nummorum tractavit (*Cic. Fam.* xiii. 77. 3).

Castra muniunt vallo pedum duodecim (*Cæs. B. C.* i. 61. c).

Ea navis minor erat duum millium amphorum (*Lentulus apud Cic. Fam.* xii. 15. a).

Iis gratiæ actæ pro munificentia; patera, quæ ponderis minimi fuit, accepta (*Liv.* xxii. 32. c).

Trium mensium cibaria sibi quisque domo extulit (*Cæs. B. G.* i. 5. b).

Hannibalem annorum ferme novem jurejurando pater adegit (*Liv.* xxi. 1. bc).

Metalla quoque auri atque argenti non exercebantur (*Liv.* xlv. 29. c).

Nulla navis plus quam trecentarum amphorarum fuit (*Liv.* xxi. 63. a).

Paullo plus viginti millium alius exercitus fuit (*Liv.* x. 38. c).

56. *Vocabula Partitiva, Numeralia &c.*

56. A. *Adjectiva et Pronomina Partitiva.*

Consulium alter exercitum perdidit, alter vendidit (*Cic. Planc.* 35. 86).

Bestiarum terrenæ sunt aliæ, aliæ aquatiles (*Cic. N. D. i.* 37. 103).

Nulla navium cursum tenere potuit (*Cæs. B. G. iv.* 28. b).

Cur nos omnium soli bellum adversus Persea et regnum Macedonum gerimus (*Liv. xli.* 24. a)?

Nec civium quemquam illi viro prætulerunt (*Liv. i.* 18. b).

Horum utrumque fortasse erit, alterum certe (*Cic. Att. xi.* 18. b).

Navim cum onere horum trium suam quisque esse dicit (*Cic. Inv. ii.* 51. 154).

Salutabunt benigne, comiter appellabunt unum quemque nostrum (*Cic. Phil. xiii.* 2. 4).

Cum omni equitatu expeditisque militum profectus est (*Liv. xxx.* 9. a).

Prodigia interim multa nuntiari, quorum pleraque parum credita spreteque (*Liv. v.* 15. a).

Paucæ bestiarum, intrepidæ in hostem actæ, ingentem stragem edebant (*Liv. xxx.* 33. c.).

Nec vero quisquam stultus non horum morborum aliquo laborat (*Cic. Fin. i.* 18. 59).

Jam res Romana adeo erat valida, ut cuilibet finitimarum civitatum bello par esset (*R. 152. a.* *Liv. i.* 9. a).

Uter nostrum tandem, Labiene, popularis est? tune an ego (*Cic. Rab. Perd. 4.* 11)?

Quis nostrum Ser. Sullam defendendum putavit? Quis huic horum adfuit (*Cic. Sull. 2.* 6)?

Fabius consilio neutri partium acerbo rem expedit (*Liv. iii.* 1. b).

Silva tum erat Ciminia invia atque horrenda, nulli ad eam diem ne mercatorum quidem adita (*Liv. ix.* 36. a).

Qui eorum curules gesserant magistratus, eburneis sellis sedere (*Liv. v.* 41. a).

Delectos Patrum ad Porsenam miserunt, ut in perpetuum ejus rei mentio finiretur (*R. 153.* *Liv. ii.* 15. a).

56. B. *Numeralia, sive Cardinalia, sive &c.*

Octingenti ferme Gallorum occisi sunt (*Liv. xlv. 28. c*).
 Cæsa hostium viginti quinque millia, octo capta (*Liv. x. 29. c*).

Hic regum primus morem illum solvit (*Liv. i. 49. b*).

Is mille jugerum de Pilio emit (*Cic. Att. xiii. 31. 4*).

Ibi facile mille hominum versabantur valentium (*Cic. Mil. 20. 53*).

Syphax cum quinquaginta millibus peditum, decem equitum advenit (*Liv. xxix. 35. c*).

Sestertium septies millies falsis perscriptionibus donationibusque avertit (*Cic. Phil. v. 4. 11*).

Gallia est omnis divisa in partes tres; quarum unam incolunt Belgæ, aliam Aquitani, tertiam Celtæ (*Cæs. B. G. i. 1. a*).

Omnium nationum exterarum princeps Sicilia se ad amicitiam fidemque populi Romani applicuit (*Cic. Verr. ii. 1. 2*).

Druides certo anni tempore in finibus Carnutum, quæ regio totius Galliæ media habetur, considunt (*Cæs. B. G. vi. 13. c*).

56. C. *Adjectiva Comparativa et Superlativa.*

Seniores contra Patrum nimis feroces suos credebant juvenes (*Liv. iii. 65. c*).

Claudia matronarum castissima putabatur (*Cic. Har. Resp. 13. 27*).

Levissimum malorum deditio ad Romanos visa (*Liv. viii. 25. b*).

Lesius summum magistratum ultimus omnium Campanorum cepit (*Liv. xxvi. 6. c*).

Inde plebi ab junioribus Patrum injuriæ fieri coeptæ (*Liv. iii. 65. b*).

Hanc urbem ait Timæus Græcarum maximam, omnium autem esse pulcherrimam (*Cic. Rep. iii. 31. b*).

Ferocissimus quisque juvenum cum armis voluntarius adest: sequitur et cetera juvenus (*Liv. i. 59. b*).

Nunc Nigidio, uni omnium doctissimo et sanctissimo, ne benigne quidem polliceri possum (*Cic. Fam. iv. 13. 1. c*).

Nonne ita instituit Lysis Thebanum Epaminondam, haud

scio an summum virum unum omnis Græciæ (*Cic. de Orat.* iii. 34. 139)?

56. D. *Adverbia Superlativa.*

Atque omnium primum ad cursum lunæ in duodecim menses describit annum (*Liv.* i. 19. c).

Hæc civitas longe plurimum totius Galliæ valet (*Cæs. B. G.* v. 3. a).

Maximeque omnium vigiliæ eos conficiebant, per quatri-duum jam et tres noctes toleratæ (*Liv.* xxii. 2. b).

Non omnium credo fidei, quos circa vos video, atque omnium minime Ætolis (*Liv. ex libro nescio quo*).

56. E. *Substantiva Partitiva et Partitive posita.*

Nemo inde sociorum rem Romanam fortius ac fidelius juvit (*Liv.* xxiii. 16. a).

Nihil fuit faciendum istorum quæ cogitata sunt (*Cic. ad Q. Fr.* iii. 9. 1).

Nemo vestrum, qui in hoc concilium advocati estis, quidquam dicere vult aut audet (*Liv.* xxxii. 21. a).

Omnium autem rerum, ex quibus aliquid acquiritur, nihil est agricultura melius, nihil uberius, nihil dulcius (*Cic. Off.* i. 42. 151).

Precati sunt primores civitatis, ne quid eo die seriæ rei gereret (*R.* 149. B). *Liv.* xxiii. 7. c.

57. *Hi Genitivi, gentium, terrarum, aliique &c.*

Ubinam gentium sumus? in qua urbe vivimus (*Cic. Cat.* i. 4. 9)?

Hi ubicunque terrarum sunt, ibi est omne reipublicæ præsidium, vel potius ipsa reipublica (*Cic. Phil.* ii. 44. 113).

Res est in manibus: tu autem abes longe gentium (*Cic. ad Att.* vi. 3. 1. a).

Qui nostras res dispensavit, neque adest istic, neque, ubi terrarum sit (*R.* 151. B), scio (*Cic. ad Att.* xi. 1. a).

Nullius usquam terrarum rei cura Romanos, ne longinqua quidem, effugiebat (*Liv.* xxii. 33. b).

Atheniensium civitas eo processerat irarum, ut hæc decerneret (*R.* 152. *a*). *Liv.* xli. 23. *a*.

Quin mihi ne hodie quidem scire videmini, quo amentis progressi sitis (*R.* 151. *B*). *Liv.* xxviii. 27. *b*.

Provincias prætores nondum sortiti sunt: res eodem est loci, quo reliquisti (*Cic. ad Att.* i. 13. 5).

58. *Substantiva, Adverbia, item Neutra Adjectiva &c.*

58. A. *Substantiva et Adverbia.*

Impensæ partem dimidiam vobis præstabit (*Liv.* xxxvii. 35. *b*).

Arma, in quibus nihil jam auxilii erat, hosti tradidimus (*Liv.* xxii. 59. *a*).

Sed in isto juvene, quanquam animi satis, auctoritatis parum est (*Cic. ad Att.* xvi. 14. *b*).

Nihil usquam sui videt: raptò vivit (*Liv.* xxii. 39. *b*).

Fuga se ad Cæsarem recipiunt, et demonstrant sibi præter agri solum nihil esse reliqui (*Cæs. B. G.* i. 11. *c*).

Satis mihi honorum, satis superque vitæ fuit (*Liv.* iii. 67. *a*).

Habetis igitur, inquit, affatim lignorum: redite, et vellite vallum (*Liv.* x. 25. *b*).

Multi fuerunt; sed eorum partim in pompa, partim in acie illustres esse voluerunt (*Cic. de Orat.* ii. 22. 94).

58. B. *Neutra Adjectiva et Pronomina.*

Ejus extrema ætas auctoritatis plus habebat, laboris vero minus (*Cic. Cat. M.* 17. 60).

Reliquum noctis utrinque quieti datum (*Liv.* ii. 25. *a*).

Nemo Gallorum sine cive Romano quidquam negotii gerit (*Cic. Font.* i. 1).

Quid per octo menses periculi, quid laboris exhaustum est (*Liv.* xxi. 30. *c*)?

Si evulsus forte est unus ramus, nec loci multum aperit, et alium reponere perfacile est (*Liv.* xxxiii. 5. *c*).

Plurimum Minucii morte damni est acceptum, fortis ac strenui viri (*Liv.* xxxviii. 41. *b*).

Si amplius obsidum velit (*R.* 159. *B*), dare pollicentur (*Cæs. B. G.* vi. 9. *c*).

Aliquantum ea quoque res duci famæ et auctoritatis apud milites adjecit (*Liv. xlv. 33. a*).

Id solatii fuit pro amissis eo prælio militibus (*Liv. xxvii. 49. c*).

Quo licet existimare in aliis quoque oraculis Delphicis aliquid non sinceri fuisse (*Cic. Div. ii. 57. 118*).

Pœnus, quod inter Alpes Apenninumque agri est, suæ ditioris fecit (*Liv. xxi. 53. b*).

Tres deinceps turres, quantumque inter eas muri erat, cum fragore ingenti prociderant (*Liv. xxi. 8. b*).

Nequaquam tantum in externis auxiliis est præsidii, quantum periculi fraude domestica (*Liv. xl. 5. c*).

Ego, quidquid in me est studii, consilii, laboris, ingenii, id omne tibi et populo Romano polliceor ac deferō (*Cic. Leg. Man. 24. 69*).

In serum noctis convivium productum est (*Liv. xxxiii. 48. b*).

Duas legiones urbanas ad incerta belli scripserunt (*Liv. xxx. 2. b*).

Ad subita rerum duo justi scribuntur exercitus (*Liv. ix. 43. a*).

59. Genitivum regunt Verbalia in *az* &c.

59. A. Verbalia et Participia.

Nulla ætas virtutum feracior fuit (*Liv. ix. 16. c*).

Religionis haud quaquam negligens ea gens est (*Liv. v. 46. a*).

Q. Pompeius proconsul erat, castissimus vir atque omnis officii diligentissimus (*Cic. Cæl. 30. 73*).

Boni cives, amantes patriæ, mare infestum habebimus (*Cic. Att. ix. 19. c*).

Cibi vinique eum capacissimum fuisse ferunt (*Liv. ix. 16. c*).

Nihil est appetentius similitum sui, nihil rapacius, quam natura (*Cic. Læl. 14. 50*).

Quum Pomponius, homo nostri amantissimus, ad te proficisceretur (*R. 154*), aliquid mihi scribendum putavi (*Cic. Fam. v. 5. a*).

Trebatius venit, homo utriusque nostrum amantissimus (*Cic. Fam. xvi. 27. a*).

Piso et Gabinius, homines legum judiciorumque metuentes, se legē istius impediri dicebant (*Cic. Dom. 26. 70*).

Sol ingenti ardore torrebat minime patientia æstus corporis Gallorum (*Liv. xxxv. 5. b*).

Nemo vestrum conditionis meæ oblitum me huc processisse putet (*Liv. v. 44. a*).

59. B. *Adjectiva.*

Balbus, homo et juris et officii peritissimus, non potest aliter judicare (*Cic. Verr. ii. 12. 31*).

Socrates se omnium rerum inscium fingit et rudem (*Cic. Brut. 85. 292*).

Semper appetentes gloriæ præter ceteras gentes atque avidi laudis fuistis (*Cic. Leg. Man. 3. 7*).

Miles, omnium immemor difficultatum, vadit adversus imminentem hostium aciem (*Liv. ix. 31. c*).

Nego domum ullam ibi, nego quemquam hominem expertem injuriæ esse (*Liv. xxix. 17. c*).

Quæ si erunt allata, faciam te consilii nostri certiolem (*Cic. Att. iii. 10. 2. c*).

Incerti rerum omnium erant, suspensique de statu consulis (*Liv. ix. 43. a*).

Dicat se non imperitum fœderis, non rudem exemplorum, non ignarum belli fuisse (*Cic. Balb. 20. 47*).

Ad hoc, moris ejus insueta, expavit minor Fabia (*Liv. vi. 34. b*).

Interfuit huic sermoni Crassus, nostri, ut scis, studiosissimus (*Cic. Q. Fr. ii. 9. 2*).

Attribuito hoc Græcis litteris, quarum constat eum perstudiosum fuisse in senectute (*Cic. Cat. M. 1. 3*).

Victoriæ quam pacis avidior, colloquium postea Philippo non dedit (*Liv. xxxii. 37. c*).

Hoc commune est potentiæ cupidorum cum iis, quos dixi, otiosis (*Cic. Off. i. 21. 70*).

Habetis ducem, memorem vestri, oblitum sui (*Cic. Cat. iv. 9. 19*).

Scio me reum esse hujus ignominiosæ pacis (*Liv. ix. 8. a*).

Absentem Sthenium rei capitalis reum facere vult (*Cic. Verr. ii. 38. 94*).

Te unum insontem culpæ cladis hodiernæ dii respicere debent (*Liv. xxii. 49. ab*).

Præsidium tu populi Romani injussu populi senatusque dimisisses (*R. 136. c*), si tuæ mentis compos fuisses (*R. 159. B*)? (*Cic. Pis. 20. 48*).

Pleminius, impotens iræ, neglectam ab Scipione ac nimis leviter latam suam injuriam ratus est (*Liv. xxix. 9. c.*).

Se omnis culpæ exsortem, omnis tamen eventus participem fore dixit (*Liv. xxii. 44. c.*).

Loquimur de Alexandro nondum merso secundis rebus, quarum nemo intolerantior fuit (*Liv. ix. 18. a.*).

Dant ordine omnes fidem : consolantur ægram animi (*Liv. i. 58. c.*).

60. *Verba quædam accusandi, convincendi, &c.*

Hæc a me beneficia habetis, quem proditiōis insimulatis (*Cæs. B. G. vii. 20. c.*).

Video non te absolutum esse improbitatis, sed illos damnatos esse cædis (*Cic. Verr. i. 28. 72.*).

Novus deinde magistratus capitalis poenæ absentes eos damnat (*Liv. xlii. 43. c.*).

Fuerunt, qui hoc die regem temeritatis, consulem segnitiae accusarent (*R. 170. a.*). *Liv. xxxi. 38. a.*

Nec dubitamus, quin magni facinoris reus arguatur (*R. 174.*). *Cic. Cæl. 1. 1.*

At ego non nego, teque in isto ipso convinco non inhumanitatis solum, sed etiam amentiae (*Cic. Phil. ii. 4. 9.*).

Senatus nec liberavit ejus culpæ regem, nec arguit (*Liv. xli. 19. b.*).

Edocet summæ se iniquitatis condemnari debere, nisi eorum vitam sua salute habeat (*R. 159. B.*) cariorem (*Cæs. B. G. vii. 19. c.*).

In mulcta temperarunt tribuni : quum capitis anquisissent (*R. 163.*), duo millia æris damnato mulctam dixerunt (*Liv. ii. 52. b.*).

Alii eum capitis damnare, alii pecunia mulctare voluerunt (*Cæs. B. C. iii. 83. c.*).

Bis ejusdem voti damnata erat respublica (*Liv. x. 37. c.*).

Faveo aratori, cupio octupli damnari Apronium (*Cic. Verr. iii. 11. 28.*).

61. *Similiter Verba monendi &c.*

Martius lupo gentis nos Martiæ et conditoris nostri admonuit (*Liv. x. 27. c.*).

Locus ipse admonebat Camilli (*Liv. v. 46. b.*).

Non illæ te nuptiales tibiæ ejus matrimonii commonebant
(*Cic. (?) Herenn. iv. 33. 44*)?

Ad tyrannum legatos miserunt, qui admonerent (*R. 168*)
fœderis Romani (*Liv. xxxv. 13. a*).

62. Memini, recordor, reminiscor, obliviscor, *nunc &c.*

62. A. *Genitivum interdum regunt.*

Et humanæ infirmitatis memini, et vim fortunæ reputo
(*Liv. xxx. 31. b*).

Reminiscatur et veteris incommodi populi Romani et pristinæ virtutis Helvetiorum (*Cæs. B. G. i. 13. b*).

Memini enim, memini, neque unquam obliviscar noctis illius
(*Cic. Planc. 42. 101*).

Obliviscere cædium atque incendiorum (*Cic. Cat. i. 3. 6*).

Veteris proverbii admonitu, vivorum memini; nec tamen
Epicuri licet oblivisci, si cupiam (*R. 159. B*). *Cic. Fin.*
v. 1. 3.

Mihi ignosce, si, illius voluntati obtemperans, minus videbor
meminisse constantiæ tuæ (*Cic. Fam. xiii. 75. b*).

Ipse certe agnoscet, et cum aliquo dolore flagitiorum suorum
recordabitur (*Cic. Pis. 6. 12*).

Non venit in mentem pugna apud Regillum lacum? adeo et
cladium vestrarum veterum et beneficiorum nostrorum
erga vos obliti estis (*Liv. viii. 5. c*)?

62. B. *Accusativum interdum regunt.*

Ejus senectutem probe meminisse potestis (*Cic. Cat. M. 5.*
14).

Recordare igitur illum, Antoni, diem (*Cic. Phil. ii. 45. 115*).
Subito totam causam oblitus est (*Cic. Brut. 60. 217*).

Memineramus Cinnam nimis potentem, Sullam postea dominantem
(*Cic. Phil. ii. 42. 108*).

Omnes gradus ætatis recordor tuæ, vitamque tuam ac studia
considero (*Cic. de Orat. iii. 22. 82*).

Ea reminiscere, quæ digna tua persona sunt (*Sulpicius apud*
Cic. Fam. iv. 5. 4. a).

Sed parum est me hoc meminisse: spero etiam te, qui oblivisci nihil soles, nisi injurias, aliquid de hujus quæstorio
officio reminiscentem recordari (*Cic. Lig. 12. 35*).

63. *Misereor, miseresco, Genitivo &c.*

Ignosce timori nostro, et miserere temporis (*Cæcina apud Cic. Fam. vi. 7. 1*).

Audite, judices, et aliquando miseremini sociorum (*Cic. Verr. i. 28. 72*).

Dii immortales, miseriti nominis Romani, pepercere innoxiiis exercitibus: temeritatem consulum ipsorum capitibus damnarunt (*Liv. xxvii. 33. c*).

Non queo satis neque communem omnium nostrum conditionem neque hujus eventum fortunamque miserari (*Cic. Mur. 27. 55*).

64. *Adjectiva, Verba, et aliquando Substantiva &c.*65. *Ablativus Causæ &c.*

Fuit enim Scipio non veris tantum virtutibus mirabilis, sed arte quoque quadam in ostentationem earum compositus (*Liv. xxvi. 19. a*).

Hoc in capite sunt quædam nova, quibus ego magnopere delector (*Cic. Fam. iii. 8. a*).

Tuis injuriis doleo (*Liv. xl. 10. b*).

Classem, cui tu præfuiisti, trium rerum causa paravimus (*Liv. xxiv. 8. b*).

Tum demum, edocti malis, Romani parem Hannibali ducem quæsierunt (*Liv. xxii. 12. b*).

Ab ducibus utrobique proditæ sunt temeritate atque inscitia res (*Liv. vi. 30. b*).

Non læti, sed prope amentis malis cordis hic, quem increpatis, risus est (*Liv. xxx. 44. b*).

O rem turpem, et ea re miseram! sentio enim id solum esse miserum, quod turpe sit (*R. 175*). *Cic. Att. viii. 8. a*.

Sumus natura, ut ante dixi, studiosissimi appetentissimique honestatis (*Cic. Tusc. ii. 24. 58*).

Trahimur omnes laudis studio, et optimus quisque maxime gloria ducitur (*Cic. Arch. 11. 26*).

Diversis duobus vitiis, avaritia et luxuria, civitas laborat, quæ pestes omnia magna imperia everterunt (*Liv. xxxiv. 4. a*).

Neque materia multitudine arborum deficere poterat (*Cæs. B. C. ii. 37. c*).

Sed mehercules, vestra reique publicæ causa, nolo tantum flagitium esse commissum (*Cic. Verr. v. 68. 173*).

Sed ego causam in aliud tempus differendam arbitror esse duarum rerum gratia (*Liv. xxix. 17. a*).

Veniam civitati petebant, civium temeritate bis jam ante eversæ, incolumi futuræ iterum hostium beneficio (*Liv. xxx. 16. b*).

His rebus adducti constituerunt proficisci (*Cæs. B. G. i. 3. a*).

66. *Ablativus Instrumenti &c.*

Lictores quemque virgis cædunt, securique feriunt (*Liv. ii. 5. c*).

Ite, consules, redimite armis civitatem quam auro majores nostri redemerunt (*Liv. ix. 4. c*).

Dixit Vibium ab hoc A. Cluentio veneno esse sublatum (*Cic. Cluent. 60. 165*).

Is et prælia aliquot secunda fecit, et tribus arietibus aliquantum muri discussit (*Liv. xxi. 12. a*).

Is, ad Olympia proficisci cogitans, visus est in somnis curru quadrigarum vehi (*Cic. Div. ii. 70. 144*).

Aluistis ergo hoc incendium quo nunc ardetis (*Liv. xxi. 10. a*).

Multi, funibus per murum demissi, ad Romanos transfugerunt (*Liv. xxxiv. 25. c*).

Oppianicum veneno necatum esse dicitis, quod ei datum sit (*R. 175*) in pane per M. Asellium quemdam (*Cic. Cluent. 61. 169*).

67. *Ablativus Modi &c.*

Sed tamen hæc singulari patientia milites ferebant (*Cæs. B. C. iii. 4. c*).

Acta enim illa res est animo virili, consilio puerili (*Cic. Att. xiv. 21. b*).

Hoc facere honeste nullo modo potuerunt (*Cic. Verr. ii. 76. 186*).

Ita duo deinceps reges, alius alia via, ille bello, hic pace, civitatem auxere (*Liv. i. 21. c*).

Ubi nox appetit, prope rivos aquarum, sine munimento, sine custodiis, passim ferarum ritu sternuntur (*Liv. v. 44. c*).

Sed nescio quo pacto ab eo, quod est a te propositum, aberravit oratio (*Cic. Tusc. iii. 33. 80*).

Tamesis flumen uno omnino loco pedibus, atque hoc ægre, transiri potest (*Cæs. B. G. v. 18. a*).

Pluribus verbis ad te scribam, quum plus otii nactus ero (*Cic. Fam. iii. 7. 1*).

Itaque postero die omnibus copiis, magno circuitu, difficili angustoque itinere profectus est (*Cæs. B. C. iii. 41. b*).

Thessaliæ civitates sua voluntate in ditionem nostram venerunt (*Liv. xxxiii. 13. c*).

Ille, indemnatus, innocens, in exsilium ejectus a consule vi et minis esse dicetur (*Cic. Cat. ii. 7. 14*).

Hanno unus causam fœderis, magno silentio propter auctoritatem suam, non cum assensu audientium, egit (*Liv. xxi. 10. a*).

68. *Ablativus Materiæ &c.*

Scuta alterius exercitus auro, alterius argento cælaverant (*Liv. ix. 40. a*).

Non enim dii venis et nervis et ossibus continentur (*Cic. N. D. ii. 23. 59*).

Horatiæ sepulcrum, quo loco corruerat icta, constructum est saxo quadrato (*Liv. i. 26. c*).

Via a Martis silice ad Bovillas perstrata est (*Liv. x. 47. b*).

Frumenta non serunt, sed lacte et carne vivunt, pellibusque sunt vestiti (*Cæs. B. G. v. 14. ab*).

Senatus quadraginta majoribus hostiis consules sacrificare jussit (*Liv. xli. 17. b*).

Nuntiatum regi Patribusque est in monte Albano lapidibus pluuisse (*Liv. i. 31. a*).

In muris sibimet ipsi tecta ædificaverant: erant autem pleraque ex cratibus aut tabulis facta, alia arundine texta, stramento intacta omnia (*Liv. xxvii. 3. ab*).

69. *Ablativus Respectus &c.*

Adhuc aliorum speciosiora primo adspectu consilia semper visa sunt, mea usu meliora (*Liv. xxviii. 40. b*).

Hostem, oculis simul ac mente turbatum, obtruncat (*Liv. vii. 26. a*).

Doctrina Græcia nos et omni litterarum genere superabat (*Cic. Tusc. i. 1. 3*).

Odit etiam suo nomine Cæsarem et Romanos (*Cæs. B. G.* i. 18. *b*).

Oppida sua omnia numero ad duodecim vicos ad quadringentos incendunt (*Cæs. B. G.* i. 5. *a*).

Quidam in theatrum grandis natu venerat (*Cic. Cat. M.* 18. 63).

Adolescentium squalor, majorum natu lacrimæ populum Romani movere potuerunt (*Cic. post Red. ad Quir.* 3. 6).

Dat iis præterea potestatem, verbo prætoriam, re vera regiam (*Cic. Leg. Agr.* ii. 13. 32).

Ipse Hannibal, jam ante æger oculis, altero nunc oculo capitur (*Liv. xxii.* 2. *c*).

Me nomine negligentiae suspectum tibi esse doleo (*Cic. Fam.* ii. 1. 1).

Nobilis idem ac dives erat; forma viribusque corporis excellibat (*Liv. xxx.* 1. *b*).

Si quid eo factum erit, in quo spem habebitis (*Cic. Leg. Man.* 20. 59)?

Servati consulis decus Cœlius ad servum natione Ligurem delegat (*Liv. xxi.* 46. *c*).

Hi duo Etruriæ populi, quia proximi regione erant, bello quoque se proximos fore credebant (*Liv. v.* 8. *ab*).

Exstitit quidam, Mezetulus nomine, non alienus sanguine regibus (*Liv. xxix.* 29. *b*).

In nostro collegio, ut quisque ætate antecedit, ita sententiæ principatum tenet (*Cic. Cat. M.* 18. 64).

Tum vero ad sellas consulum prope convolvere minimus quisque natu Patrum (*Liv. ii.* 28. *c*).

70. *Ablativus Conditionis &c.*

Ea, qua nati sumus, conditione vivamus (*Cic. Fam.* v. 16. *a*).

Exercitum injussu senatus dimisit (*Cic. Pis.* 20. 48).

Bruti ego iudicium, pace tua dixerim, longe antepono tuo (*Cic. Tusc.* v. 5. 12).

Et fortasse, bona venia hujus optimi viri dixerim (*R.* 137), causam M. Curii defendes (*Cic. de Orat.* i. 57. 242).

Ductu auspicioque ejus res prospere gesserant (*Liv. v.* 46. *b*).

Namque hujus posterī, meliores illi quidem mea sententia quam reliquarum philosophi disciplinarum, sed degenerant (*Cic. Fin.* v. 5. 13).

Reus enim Milonis lege Plotia fuit Clodius, quoad vixit
(*Cic. Mil.* 13. 35).

Bellum vobis indictum est, magno illorum malo, qui indixere, si viri estis (*Liv.* ii. 38. c).

Navem vel usque ad Oceanum, si imperassemus (*R.* 159. B), sumptu periculoque suo ornatam atque armatam mittere debuerunt (*Cic. Fin.* v. 20. 60).

Bono nomine, centesimis contentus erat; non bono, quaternas centesimas sperabat (*Cic. Att.* v. 21. 8. c).

71. Fungor, fruor, utor, vescor, *Ablativum &c.*

Censores eum in senatum venire, fungique aliis publicis muneribus coegerunt (*Liv.* xxvii. 34. b).

Crassus ædilitate functus est (*Cic. Off.* ii. 16. 57).

Stulti bona præterita non meminerunt, præsentibus non fruuntur, futura modo expectant (*Cic. Fin.* i. 18. 60).

Sale invecto utebantur (*Liv.* xlv. 29. c).

Sapientis animus ratione optime utitur (*Cic. Tusc.* iii. 7. 15).

Quædam bestię alius generis bestiis vescuntur (*Cic. N. D.* ii. 48. 123).

Ædificia vicosque incendit, magno pecoris atque hominum numero potitur (*Cæs. B. G.* vi. 6. a).

Quousque tandem abutere, Catilina, patientia nostra (*Cic. Cat.* i. 1. 1)?

Fungar officio quo tu functus es in meo luctu (*Cic. ad Brut.* i. 9. a).

Tu, si me diligis, fruiere isto otio, tibi que persuade hæc ita esse (*Cic. Fam.* v. 21. c).

Commoda quibus utimur, lucemque qua fruimur, spiritumque quem ducimus, a Deo nobis dari atque impertiri videmus (*Cic. Rosc. Am.* 45. 131).

Non sum usus eo verbo quo decuit (*Cic. Phil.* iii. 2. 3).

At Cæsaris exercitus optima valetudine summaque aquæ copia utebatur (*Cæs. B. C.* iii. 49. c).

Hic vide, quam me sis (*R.* 151. B) usus æquo (*Cic. Verr.* v. 59. 154).

Patre ejus, claro homine et forti viro, plurimum usi sumus (*Cic. Fam.* vi. 9. a).

Is mons, quia herbidus aquosusque erat, hominum carne ac lacte vescentium abunde sufficiebat alimentis (*Liv.* xxix. 31. c).

Tutius esse arbitrabantur sine ullo vulnere victoria potiri
(*Cæs. B. G.* iii. 24. *ab*).

Si putes (*R.* 159. *B*) posse te illius regni potiri, conare (*Cic. Fam.* i. 7. 3. *c*).

Prudentissima civitas Atheniensium, dum ea rerum potita est, fuisse traditur (*Cic. Rosc. Am.* 25. 70).

Tum clamore Romani adjuvant militem suum, et ille defungi prælio festinat (*Liv.* i. 25. *b*).

Quid me, jam senem ac perfunctum laboribus laborumque præmiis, sollicitatis (*Liv.* x. 13. *a*)?

Et ceteri ex libris tuis nos cognoscant, et nosmetipsi vivi gloriola nostra perfruamur (*Cic. Fam.* v. 12. 4. *c*).

72. *Adjectiva et Verba, quæ ad copiam &c.*

72. A. *Quædam utrumque Casum regunt.*

Scimus gentem Italiæ opulentissimam armis, viris, pecunia esse (*Liv.* x. 16. *b*).

Eo victorem, opulentum prædæ, exercitum reduxit (*Liv.* xxxv. 1. *c*).

Verres ornamentis fanorum atque oppidorum habet plenam domum, villas refertas (*Cic. Verr.* iv. 57. 126).

Referta Gallia negotiatorum est, plena civium Romanorum (*Cic. Font.* 1. 1).

Milites iis rebus indigebant, quæ ad oppugnationem castrorum erant usui (*Cæs. B. C.* ii. 35. *b*).

Hæc non tam artis indigent quam laboris (*Cic. de Orat.* i. 34. 156).

Imperio ejus Gallia adeo frugum hominumque fertilis fuit, ut abundans multitudo vix regi videretur (*R.* 152. *a*) posse (*Liv.* v. 34. *a*).

Insula Delos, referta divitiis, parva, sine muro, nihil tum timebat (*Cic. Leg. Man.* 18. 55).

Litteræ mihi redditæ sunt a te, plenæ rerum novarum maximeque mirabilium (*Cic. ad Brut.* i. 2. *a*).

Perloquens visus est, non tardus sententiis, non inops verbis, voce canora, facetus satis (*Cic. Brut.* 70. 247).

Itaque admodum inops pecuniæ Philippus, Perseus contra prædives, bellum suscepit (*Liv.* xlv. 40. *a*).

Nec, quid tibi pollicerer (*R.* 151. *B*), ipse egens rebus omnibus reperiebam (*Cic. Fam.* vi. 22. *a*).

Implevit expectatione vana multitudinem terra marique ingens parari bellum (*Liv. xxxvi. 29. a*).

Errorque hic, utilis Romanis, oblatas fugæ formidinisque Samnites implevit (*Liv. x. 14. c*).

Neque confirmatione nostra egebat virtus tua (*Cic. Fam. vi. 3. a*).

Idque ejus rei causa antiquitus institutum videtur, ne quis ex plebe contra potentiorum auxilii egeret (*R. 153*). *Cæs. B. G. vi. 11. bc*.

72. B. *Plurima Ablativum &c.*

Ubi exercitus tuus? ubi illa uberrima triumphis provincia (*Cic. Pis. 40. 97*)?

Democritus summum bonum animum terrore liberum appellat (*Cic. Fin. v. 29. 87*).

Castra hostium vacua defensoribus capit atque incendit (*Liv. ix. 43. b*).

Villa tota locuples est; abundat porco, hædo, agno, gallina, lacte, caseo, melle (*Cic. Cat. M. 16. 56*).

Quousque igitur is, qui omnes hostes scelere superavit, nomine hostis carebit (*Cic. Phil. xiv. 3. 6*)?

Hæc lex eos homines divitiis auxit, periculo liberavit (*Cic. Leg. Agr. ii. 26. 68 et 69*).

Ille discessit; ego somno solutus sum (*Cic. Rep. vi. 26. c*).

Parte curæ exonerarunt senatum consulis litteræ (*Liv. x. 21. a*).

Apollonium omni argento optime facto spoliasti ac depeculatus es (*Cic. Verr. iv. 17. 37*).

Decemviros magnis confirmat opibus; deinde ornat apparitoribus, scribis, librariis, præconibus, architectis (*Cic. Leg. Agr. ii. 13. 32*).

Opere se valloque circumdant (*Liv. vii. 34. c*).

Imbuti sunt sanguine gladii exercituum nostrorum (*Cic. Phil. xiv. 3. 6*).

Plus opibus, armis, potentia valent (*Cic. Fam. i. 7. 6*).

Censet eos morte esse mulcandos (*Cic. Cat. iv. 4. 7*).

Nulla unquam respublica nec major, nec sanctior, nec bonis exemplis ditior fuit (*Liv. Præfat. c*).

Hujus posterus Lyco oratione locuples, rebus ipais jejunior fuit (*Cic. Fin. v. 5. 13*).

Huic tradita urbs est, nuda præsidio, referta copiis (*Cic. Att. vii. 13. 1*).

- Quum sumus necessariis negotiis curisque vacui, tum
 mus aliquid videre, audire, addiscere (*Cic. Off.* i. 4).
- Is tum, extorris regno, in parvam insulam compulsus, i
 religione tutus erat (*Liv.* xlv. 4. b).
- Complete eadem strage campos, qua montes replestis (*L*
 vii. 24. b).
- Præter peccatum ac culpam, qua semper caruisti et carebi
 homini accidere nihil potest, quod sit (*R.* 170. c) hor
 ribile aut pertimescendum (*Cic. Fam.* v. 21. c).
- Certe nihil homini potest melius esse quam vacare omn
 dolore et molestia, perfruique maximis et animi et cor
 poris voluptatibus (*Cic. Fin.* i. 18. 57).
- Consul Decium aurea corona donat. Milites, qui in præ
 sidio simul fuerant, singulis bobus binisque tunicis donati
 (*Liv.* vii. 37. a).
- Levari quam primum regionem suam tanta hominum ur
 gente turba cupiebant (*Liv.* xxi. 26. c).
- Tunc eam philosophiam sequere, quæ confundit vera cum
 falsis, spoliât nos iudicio, privat approbatione, omnibus
 orbat sensibus (*Cic. Acad.* ii. 19. 61)?
- Plebs fraudari sollenni honore supremum diem tanti viri
 noluit (*Liv.* ii. 61. c).
- Eum ignominia mortuum, egestate vivum affecerunt (*Cic.*
Rosc. Am. 39. 113).
- Eos multo majoribus ornamentis afficit quam omnes nos
 affecti sumus (*Cic. Leg. Agr.* ii. 12. 31).
- Intellexi te summa cupiditate affectum esse videndi mei
 (*Cic. Fam.* v. 21. a).
- Sedebat in Rostris collega tuus, amictus toga purpurea, in
 sella aurea, coronatus (*Cic. Phil.* ii. 34. 85).
- Castra in altitudinem pedum duodecim vallo fossaque duo
 deviginti pedum munire jubet (*Cæs. B. G.* ii. 5. c).
- Parva est ea insula, circumfusa illo mari quod Atlanticum,
 quod magnum, quem Oceanum appellatis in terris (*Cic.*
Rep. vi. 20. b).
- Ab eodem rege adjuti sumus et equitatu et pedestribus
 copiis (*Cic. Phil.* xi. 13. 34).
- Non illi suæ virtuti confisi sunt; quippe toties fusi fuga
 tique, castris exuti, agro mulctati, et se et vos novere
 (*Liv.* iii. 67. b).
- Plebs denis millibus æris gravis reos condemnat (*Liv.* v.
 12. a).
- Homines labore assiduo et quotidiano assueti, quum tem-

pestatis causa opere prohibentur, ad pilam se aut ad talos conferunt (*Cic. de Orat.* iii. 15. 58).

73. *Ablativorum, eorum præsertim qui &c.*

Annus hic est insignis incendio (*R.* 65) ingenti, quo (*R.* 66) clivus Publicius ad solum exustus (*Liv.* xxx. 26. *ab*).
Inde haud parem opibus (*R.* 69) Epidaurum, sed inclytam Æsculapii nobili templo (*R.* 65), adit (*Liv.* xlv. 28. *a*).
Illi ceteris rebus (*R.* 69) nullo modo (*R.* 67) es comparandus (*Cic. Phil.* ii. 46. 117).
Bellum gerimus: sed non pari conditione (*R.* 70), contra arma verbis (*R.* 67). *Cic. Fam.* xii. 22. *a*.
Athenienses litteris (*R.* 67) verbisque, quibus (*R.* 72. *B. c*) solis valent, bellum adversus Philippum gerebant (*Liv.* xxxi. 44. *c*).

Mulier Appula, nomine (*R.* 69. *Obs.*) Busa, genere (*R.* 65) clara ac divitiis, eos frumento (*R.* 72. *B. Obs. c*), veste, viatico etiam juvit (*Liv.* xxii. 52. *c*).
Ibi casu (*R.* 65) rex erat Ptolemæus, puer ætate (*R.* 69. *Obs.*), magnis copiis (*R.* 67) cum sorore Cleopatra bellum gerens (*Cæs. B. C.* iii. 103. *b*).
Animo (*R.* 69) magis quam corpore æger, memoria (*R.* 65) vulneris aciem ac tela horret (*Liv.* xxi. 53. *a*).
Capti auribus (*R.* 69) et oculis, metu (*R.* 65) omnes torpent (*Liv.* xxi. 58. *b*).
Casæ more (*R.* 67) Gallico stramentis (*R.* 68, *vel* 72. *B. Obs. b*) erant tectæ (*Cæs. B. G.* v. 43. *a*).
Mari (*R.* 72. *B. Obs. b*) supero inferoque Italia insulæ modo (*R.* 67) cingitur (*Liv.* v. 33. *b*).
Accedit M. Messala, minor natu (*R.* 69. *Obs.*) quam nos, nullo modo (*R.* 67) inops, sed non nimis ornatus genere (*R.* 69) verborum (*Cic. Brut.* 70. 246).
Milites tunc jurejurando (*R.* 72. *B. Obs.*) adacti jussu (*R.* 70) consulis conventuros, neque injussu abituros (*Liv.* xxii. 38. *a*).

74. *Opus et usus Ablativum regunt.*

Censent omnes præsidio firmiori opus esse ad istam provinciam (*Cic. Fam.* iii. 3. 1).
Nunc mihi et consiliis opus est tuis et amore. Quare advola (*Cic. Att.* ii. 22. 2).

Extra magistratus curatore usus erit (*Vetus Lex apud Cic. Leg. iii. 4. 10*).

Ad hæc mediocri opus est prudentia, an et ingenio præstanti et eruditione perfecta (*Cic. Div. ii. 63. 130*)?

Animo tantum nobis opus est non abhorrente a quietis consiliis (*Liv. xxx. 30. a*).

Expectatis tribunos, quibus ipsis vestro auxilio opus est (*Liv. ii. 55. c*).

Naves reduxit, quibus consuli usus non erat (*Liv. xxx. 41. c*).

Quid mihi aut vita aut civitate opus est, quam beneficio Cæsaris habere videbor (*Cæs. B. C. iii. 18. c*)?

Nihil tum opus fuit tam multis verbis: nihilo magis nunc opus est (*Cic. Fam. vi. 3. a*).

Ita facto maturatoque opus esse dixit (*Liv. i. 58. b*).

Hujus nobis exempla permulta opus sunt (*Cic. Inv. ii. 19. 57*).

75. *Adjectiva dignus, indignus, &c.*

Unum ob hoc factum dignum illum omni poena puto (*Cic. Phil. xiii. 8. 17*).

Nulla vox est ab iis audita populi Romani majestate et superioribus victoriis indigna (*Cæs. B. G. vii. 17. b*).

C. Cassius est pari magnitudine animi et consilii præditus (*Cic. Phil. xi. 12. 28*).

Hæc duo plerique, ingenio freti, simul faciunt (*Cic. de Orat. ii. 24. 103*).

Consul, contentus modico successu, in castra copias reduxit (*Liv. xlii. 66. c*).

Inferiora valles et apricos quosdam colles habent, rivosque prope silvas, et jam humano cultu digniora loca (*Liv. xxi. 37. c*).

Ibi, ut Hannibalis fratre dignum erat, pugnans cecidit (*Liv. xxvii. 49. b*).

Ingrati atque omni ope divina humanaque indigni videbimur (*Liv. vii. 30. a*).

Catulus itemque summis ornamentis honoris, fortunæ, virtutis, ingenii præditus Hortensius ab hac ratione dissentiunt (*Cic. Leg. Man. 17. 51*).

Pecunia deinde, qua multum possunt, freti, socios ex hostibus facere Gallos conantur (*Liv. x. 10. b*).

Haccine victoria sola, aut hac præda contenti estis futuri (*Liv. x. 17. b*)?

Equidem jam nihil egeo vectigalibus, et parvo contentus esse possum (*Cic. Att. xii. 19. 1*).

In omni genere sunt res complures dissimiles inter se, quæ tamen consimili laude dignentur (*R. 170. b*). *Cic. de Orat. iii. 7. 25.*

76. *Ablativus Pretii &c.*

Illud vas magno pretio nuper mercatus est (*Cic. Rosc. Am. 46. 133*).

Tu senatus auctoritatem, salutem civitatis, totam rempublicam, provinciæ præmio vendidisti (*Cic. Pis. 7. 15*).

In annonæ caritate asse modium populo dedit (*Cic. Off. ii. 17. 58*).

Tritici modius fuerat denariis quinque. Ille æstimavit denariis tribus (*Cic. Verr. iii. 92. 214*).

Odium in se aliorum suo in eos metitur odio (*Liv. iii. 54. a*).

Bona hujusce, quæ sunt sexagies, duobus millibus nummum sese dicit emisse adolescens ille (*Cic. Rosc. Am. 2. 6*).

Cepit ad mille septingentos quadraginta, qui redempti singuli æris trecentis decem (*Liv. x. 31. a*).

Complures annos portoria reliquaque omnia Æduorum vectigalia parvo pretio redempta habuit, propterea quod, illo licente, contra liceri ausus erat nemo (*Cæs. B. G. i. 18. a*).

Metus erat gravioris in Samnio belli; conducta enim pretio a finitimis juvenus dicebatur (*Liv. viii. 38. a*).

Agrum, qui publicatus fuerat, locavit omnem frumento (*Liv. xxvii. 3. a*).

Pecuniam binis centesimis feneratus est (*Cic. Verr. iii. 70. 165*).

Ille, ad perniciem innocentis, fidem suam et religionem pecunia commutavit (*Cic. Cluent. 46. 129*).

Hæc vero, quæ vel vita redimi recte possunt, æstimare pecunia non queo (*Cic. Verr. v. 9. 24*).

Tot hominum salutem neque propinqui negligere, neque civitas levi momento æstimare poterat (*Cæs. B. G. vii. 39. c*).

Doceas (*R. 147*) oportet aliquo in loco Siciliæ ternis denariis tritici modium fuisse (*Cic. Verr. iii. 83. 193*).

Polybius scribit centum talentis eam rem Achæis stetiisse (*Liv. xxxiv. 50. b*).

Trahebant ad Antiochum spe largitionum venalem pretio multitudinem (*Liv. xxxv. 50. a*).

Hoc non arte aliqua perpenditur, sed quodam quasi naturali sensu judicatur (*Cic. de Orat. iii. 37. 151*).

77. *Per Ellipsin usurpantur, omissa voce pretio &c.*

Ille decumas magno emerat (*Cic. Verr. iii. 27. 68*).

Signa ea abs te diligenter parvoque curata sunt (*Cic. Att. i. 3. 3*).

Quid? tu ista permagno aestimas (*Cic. Verr. iv. 7. 13*)?

Questi sunt se, cupiditate prolapsos, vectigalia nimium magno conduxisse (*Cic. Att. i. 17. 3. b*).

Summa data est opera a me, ut quam plurimo decumas venderem (*R. 153*). Cur igitur, Metelle, non ita magno vendidisti (*Cic. Verr. iii. 53. 124*)?

Magno illi ea cunctatio stetit; filium namque intra paucos dies amisit (*Liv. ii. 36. b*).

Ego hæc quæro: primum, quare civis optimi bona venierint (*R. 151. C*); deinde, cur tantulo venierint (*Cic. Rosc. Am. 45. 130*).

A Cæcilio propinqui minore centesimis nummum movere non possunt (*Cic. Att. i. 12. 1*).

78. *Æstimatio rei plerumque Genitivum &c.*

Scio ejus ordinis auctoritatem semper apud te magni fuisse (*Cic. Fam. xiii. 72. c*).

Pluris enim ex omni nobilitate neminem facio (*Cic. Fam. xiii. 64. a*).

An cetera mundus habebit omnia, hoc unum, quod plurimi est, non habebit (*Cic. N. D. ii. 7. 18*)?

Quanti vero ista civitas aestimanda est, ex qua boni sapientesque pelluntur (*Cic. Tusc. v. 37. 109*)?

Totam rempublicam flocci non faciunt (*Cic. Att. iv. 15. 4*).

Mihi ab adolescentia suaseram in virtute persequenda omnes cruciatus corporis, omnia pericula mortis atque exsilii parvi esse ducenda (*Cic. Arch. 6. 14*).

Ex iis alia pluris esse aestimanda, alia minoris docebat (*Cic. Acad. i. 10. 37*).

Per enim magni æstimo tibi factum nostrum probari (*Cic. Att. x. 1. 1*).

Tertia vero illa sententia deterrima, ut, quanti quisque se ipse faciat (*R.* 177), tanti fiat (*R.* 146) ab amicis (*Cic. Læl.* 16. 59).

Noli spectare, quanti sit (*R.* 151. *B.*) fugitivus iste; parvi enim pretii est, qui jam nihili sit (*R.* 169. *b.*). *Cic. Q. Fr.* i. 2. 4. *c.*

Id illi, cui nihil pensi sit (*R.* 166, *vel* 169. *b.*), facile esse affirmant (*Liv.* xlii. 23. *a.*).

79. *Tam Pretium quam Æstimationem &c.*

Alia signum aut non minoris aut etiam pluris emerunt (*Cic. Verr.* iv. 7. 14).

Nulla in loco ejus provinciæ frumentum tanti fuit, quanti ille æstimavit (*Cic. Verr.* iii. 84. 194).

Vendo meum frumentum non pluris quam ceteri, fortasse etiam minoris (*Cic. Off.* iii. 12. 51).

Ibi quisque tantidem frumentum emebat, quanti domi vendiderat (*Cic. Verr.* iii. 83. 192).

Ede mihi scriptum, quid argenti in provincia Sicilia pararis (*R.* 151. *B.*); unde quidque aut quanti emeris (*Cic. Verr.* iv. 16. 35).

Quanti id emit! sed quanti quanti, bene emitur quod necesse est (*Cic. Att.* xii. 23. 5).

80. *Ablativus Differentiæ &c.*

Procli vita anno brevior fuit (*Cic. Div.* ii. 43. 90).

Nonnunquam uno die longiorem mensem faciunt aut biduo (*Cic. Verr.* ii. 52. 129).

Quattuor et triginta tum habebat annos, totidemque annis mihi ætate præstabat (*Cic. Brut.* 43. 161).

Latera regis duo filii juvenes cingebant, Perseus jam tricesimum annum agens, Demetrius quinquennio minor (*Liv.* xl. 6. *b.*).

Unus ille ager, quorum hominum! quam honestorum! quam locupletium! centum et septuaginta aratoribus inanius est (*Cic. Verr.* iii. 51. 120, *et* 52. 121).

Non die, non hora citius quam necesse erat, magistratu abiit (*Liv.* ix. 34. *b.*).

Si uno minus damnassent (*R.* 159. *B.*), condemnari reus non potuisset (*R.* 136. *a.*). *Cic. Cæcin.* 10. 29.

Quis est avaritia tam ardenti, ut non multis partibus malit
(*R.* 152. *a*) pecuniam ad sese sine facinore quam scelere
aliquo pervenire (*Cic. Fin.* iii. 11. 36)?

Parte dimidia auctas hostium copias cernebat (*Liv.* xxii.
40. *c*).

81. *In primis Ablativi elliptici*: altero, &c.

Quo timoris minus est, eo minus ferme periculi est (*Liv.*
xxii. 5. *a*).

Ceterum nihilo ei pax tutior (*Liv.* xxi. 2. *b*).

Segnius sequentur, quanto longius a domo trahentur (*Liv.*
xxi. 53. *c*).

Tantone plus Verres Siciliae calamitatis importavit (*Cic.*
Verr. iii. 54. 125)?

Polemo et tota illa gens virtutem omnibus rebus multo ante-
ponunt (*Cic. Fin.* iv. 18. 51).

Exercitus ille et numero major fuit, et militum genere ali-
quanto melior (*Liv.* xxxvi. 17. *a*).

Etrusca res quanta sit (*R.* 151. *B*), quo propior es Etruscis,
hoc magis scis (*Liv.* i. 23. *c*).

Auxiliorum satis superque habeo; sed, quo plures sumus,
pluribus rebus egebimus (*Liv.* xxxiv. 34. *b*).

Quæ dicturus sum, nihilo minus ad rem Romanam quam ad
Albanam pertinent (*Liv.* i. 23. *b*).

Nimio plus quam velim (*R.* 136. *b*) nostrorum ingenia sunt
mobilia (*Liv.* ii. 37. *a*).

Emit domum prope dimidio carius quam aestimabat (*Cic.*
Dom. 44. 115).

Pars pedis aut æqualis alteri parti, aut altero tanto, aut
sesqui est major (*Cic. Orat.* 56. 188).

Reperietis quinquies tanto amplius frumenti istum, quam
quantum ei sumere licitum sit (*R.* 177), civitatibus im-
perasse (*Cic. Verr.* iii. 97. 225).

Tanto audacius fortiusque pugnaturi sumus, quanto major
spes majorque animus inferentis est vim quam arcentis
(*Liv.* xxi. 44. *a*).

Sunt item, quæ appellantur alces. Harum est consimilis
capreis figura, sed magnitudine paullo antecedunt (*Cæs.*
B. G. vi. 27. *a*).

At hercle aliquot annos continuos populus Romanus magna,
ac multo maxima, parte dignitatis atque imperii caruit
(*Cic. Leg. Man.* 18. 54).

Hannibalem paullo post audistis, castra prodi et arma tradi jubentem (*Liv. xxii. 60. b*).

Postea aliquanto navim tempestas vehementius jactare cœpit (*Cic. Inv. ii. 51. 154*).

Tandem, haud multo ante solis occasum, M. Pomponius prætor, Pugna, inquit, magna victi sumus (*Liv. xxii. 7. b*).

Post, mutato consilio quibusdam de causis, Cæsar paullo ultra eum locum castra transtulit (*Cæs. B. C. iii. 66. b*).

82. Ablativus Comparisonis &c.

82. A. Ablativus Comparisonis post Adjectiva.

Quis clarior fuit Themistocle? quis potentior (*Cic. Læl. 12. 42*)?

Quid enim est melius, aut quid præstantius bonitate et beneficentia (*Cic. N. D. i. 43. 121*)?

Hoc miserius, hoc turpius quidquam (*Cic. Att. viii. 2. b*)?

Nihil mihi ejus est familiaritate jucundius (*Cic. Fam. xi. 16. b*).

Mihi vero propter excellens eorum ingenium vita sunt meo cariores (*Cic. post Red. ad Quir. 1. 2*).

Herodotum cur veraciorem ducis Ennio (*Cic. Div. ii. 56. 115*)?

Alius alio melior atque aptior est numerus (*Cic. Orat. 60. 203*).

Sed, ut hæc omittam (*R. 153*), quid fœdus, quid perturbatius hoc ab urbe discessu, sive potius turpissima fuga?

Quæ conditio non accipienda fuit potius quam relinquenda patria? Num quid hoc pejus (*Cic. Att. viii. 3. 2. a*)?

Nihil erit his urbe, nihil domo sua dulcius, nec laboriosius molestiusque provincia (*Cic. Leg. iii. 8. 19*).

Aut ego hostem hunc ignoro, aut nobilior alius Trasimeno locus nostris cladibus erit (*Liv. xxii. 39. b*).

Ex hoc exercitu qui minores quinque et triginta annis erant, in naves impositi; alii, ut urbi præsiderent (*R. 153*), relictæ (*Liv. xxii. 11. c*).

Fratrem exspectat, quo neminem reperire potest sui similiorem (*Cic. Phil. iii. 12. 31*).

Itaque et Phidiæ simulacris, quibus nihil in illo genere perfectius videmus, cogitare tamen possumus pulchriora (*Cic. Orat. 2. 8*).

Reperies multos, quibus periculosa et callida consilia quietis et cogitatis et splendidiore et majora videantur (*R.* 170. *b*). *Cic. Off.* i. 24. 82.

Noctis silentio audivit vocem clariorem humana (*Liv.* v. 32. *b*).

Hic major solito apparatus conterruit Campanos (*Liv.* xxiv. 12. *a*).

Hæc ego aut omnino falsa, aut certe minora opinione esse confido (*Cæs. B. C.* ii. 31. *b*).

Ab neutra parte sexcentis plus peditibus cecidit¹ (*Liv.* xxi. 59. *c*).

82. B. *Ablativus Comparationis post Adverbia.*

Nec me consules movent, qui ipsi pluma aut folio facilius moventur (*Cic. Att.* viii. 15. 2).

Nemo me minus timidus, nemo cautior. Res declarat (*Cic. Phil.* xii. 10. 24).

Fortuna plus consiliis humanis pollet (*Liv.* xlv. 40. *a*).

Latius opinione disseminatum est hoc malum (*Cic. Cat.* iv. 3. 6).

Labienum adoriri parabant; jamque ab eo non longius bidui via aberant (*Cæs. B. G.* iv. 7. *a*).

Plus omnibus prodigiis terruit animos hominum ignis in æde Vestæ exstinctus (*Liv.* xxviii. 11. *a*).

Ceteræ philosophorum disciplinæ, omnino alia magis alia, sed tamen omnes, ipsam depravant naturam (*Cic. Fin.* iii. 3. 11).

Hujus bovis a media fronte unum cornu existit, excelsius magisque directum his, quæ nobis nota sunt, cornibus (*Cæs. B. G.* vi. 26).

Nunc ab secundis rebus magis etiam solito incauti sunt (*Liv.* v. 44. *c*).

Hi, consulatum ineuntes, plus solito converterant in se civitatis animos (*Liv.* xxiv. 9. *b*).

Diurno ibi morbo implicitus, serius spe omnium Romam venit (*Liv.* xxvi. 26. *b*).

¹ This verb in the original agrees with another nominative. Here either *cecidit* or *cecidit* would be admissible. Compare the following sentence: *Victi amplius ducentis ceciderunt* (*Liv.* xxi. 29. *a*).

83. *Pro hoc Ablativo saepe ponitur &c.*

Triennio fuit minor quam Antonius (*Cic. Brut.* 43. 161).
 Homini nihil est magis optandum quam prospera, æquabilis,
 perpetuaque fortuna (*Cic. post Red. ad Quir.* 1. 2).
 Unum te pluris quam omnes illos puto (*Cic. Att.* xii. 21. 5).

Hostium repens adventus magis aliquanto conturbat quam
 exspectatus (*Cic. Tusc.* iii. 22. 52).

Facile apparuit nihil omnium bonorum multitudini gratius
 quam libertatem esse (*Liv.* xxxiii. 32. c).

Nemo unquam neque poeta neque orator fuit, qui quem-
 quam meliorem quam se arbitraretur (*R.* 170. c). *Cic.*
Att. xiv. 20. 2.

Quid potest esse sole majus, quem mathematici amplius duo-
 deviginti partibus confirmant majorem esse quam terram
 (*Cic. Acad.* ii. 26. 82)?

84. *Quam eleganter omittitur post &c.*

Postridie amplius viginti urbes incenduntur (*Cæs. B. G.*
 vii. 15. a).

Dixit minus quinque millia peditum equitumque cum Fabio
 venisse (*Liv.* x. 25. c).

Qui vere ditionis imperiique Romani facti sunt, amplius
 populi fuerunt centum viginti (*Liv.* xxii. 20. c).

Constat viginti duo millia hostium esse caesa, plus trecentos
 vivos captos (*Liv.* xl. 50. b, et *Id.* xxix. 36. c).

Non plus quinque millia occisa, minus dimidium ejus ho-
 minum captum est (*Liv.* xxx. 12. a).

85. *Ablativum regunt hæ Præpositiones: a, ab, &c.*86. *Præpositio in Compositione eundem &c.*

Saguntum vestri circumsedent exercitus, unde arcentur
 fœdere: mox Carthaginem circumsedebunt Romanæ le-
 giones (*Liv.* xxi. 10. a).

Currens Lepta venit, mihiq̃ue nuntiavit te jam castra præ-
 tergressum esse (*Cic. Fam.* iii. 7. 3. a).

Nuntiant Hasdrubalem movisse ex hibernis, et jam Alpes
 transire (*Liv.* xxvii. 39. a).

Pererraturum se omne Latium dicit (*Liv.* i. 53. c).

Is motus terræ avertit cursu rapidos amnes (*Liv. xxii. 5. c*).

Hujus novi præsidii fama absistere oppugnatione simul Romanos regemque coegit (*Liv. xlv. 12. c*).

Virtus nunquam ulla vi labefactari potest, nunquam demoveri loco (*Cic. Phil. iv. 5. 13*).

Populatione agrorum atque incendiis villarum coegit obsessos egredi urbe (*Liv. v. 26. b*).

Omnes eo tempore et prudentia et auctoritate anteibat (*Liv. xxxv. 25. b*).

Animadvertit collem nudatum hominibus, qui superioribus diebus vix præ multitudine cerni poterat (*Liv. vii. 44. a*).

Ex superiore parte ædium populum Tanaquil alloquitur.

Jubet bono animo esse: Servium Tullium jura redditurum, obiturumque alia regis munia esse (*Liv. i. 41. b et c*).

Magna spe ingredi in reliquam orationem, quoniam periculosissimum locum silentio sum prætervectus (*Cic. Phil. vii. 3. 8*).

Legiones duas flumen Sicorim transducunt, castraque muniunt vallo pedum duodecim (*Cæs. B. C. i. 61. c*).

Partem vix tertiam ejus exercitus habet, quem Iberum amnem trajecit (*Liv. xxii. 39. b*).

Quamvis excipere fortunam, subire vim atque injuriam malui, quam de meo statu declinare (*Cic. Prov. Cons. 17. 41*).

Et jam pervenerant ad loca insidiis nata, ubi maxime montes Trasimenus subit (*Liv. xxii. 4. a*).

O audaciam immanem! tu ingredi illam domum ausus es? tu illud sanctissimum limen intrare (*Cic. Phil. ii. 27. 68*)?

Scipio plurimos duces in triumpho ductos carcere inclusit (*Liv. xxxviii. 60. b*).

Atque ita censuerunt, ut Lentulus, quum se prætura abdicasset (*R. 177*), tum in custodiam traderetur (*R. 149. B*).
Cic. Cat. iii. 6. 14.

Europa abstinete, Asiaque omni, quæ cis Taurum montem est, decedite (*Liv. xxxvii. 45. b*).

Ad Pharon navibus milites exposuit (*Cæs. B. C. iii. 111. c*).

Exemplorum multitudine supersedendum est (*Cic. Inv. ii. 19. 57*).

87. *Verba* discedendi, separandi, &c.

Romani se Græcia omni cessuros pollicentur (*Liv. xxxiii. 32. a*).

Eos aditu arcebunt (*Liv. xxxi. 17. a*).

Te dominus illis sedibus arcebit (*Cic. Phil. ii. 40. 104*).

Censuram alter tribu eum moveri jubet, alter vetat (*Cic. Cluent. 43. 122*).

Cessare finibus, ac sibi met ipsi exsilium conscivere (*Liv. x. 17. a*).

Mihi hortorum possessione cessit (*Cic. Mil. 27. 75*).

Ipsae, nihil via digressus, ad Antiochiam super Mæandrum amnem posuit castra (*Liv. xxxviii. 13. a*).

Collaudavit milites, quod omni cis Iberum agro hostes arcuissent (*R. 176*). *Liv. xxvi. 20. a*.

Præsidia Romana aut pellebantur arcibus, aut prodita per fraudem opprimebantur (*Liv. xxiv. 37. a*).

Alios senatorio loco movit, aliis equos ademit (*Liv. xxxix. 42. b*).

Hi opifices se artibus suis removerunt (*Cic. Orat. 2. 5*).

Huic loco propinquum collem occupavit, nostrosque opere prohibere coepit (*Cæs. B. C. iii. 45. a*).

Erit humanitatis vestrae magnum eorum civium numerum calamitate prohibere (*Cic. Leg. Man. 7. 18*).

Nonnulli iudicium veriti profugerunt: his aqua atque igni interdixit (*Cæs. B. G. vi. 44. b*).

Eo processerant irarum, ut finibus interdicerent (*R. 152. a*) Macedonibus (*Liv. xli. 23. a*).

Tum, in conspectu omnium, crebri cecidere cælo lapides (*Liv. i. 31. a*).

88. *Huc refer Ablativum post Verba et &c.*

Romulus patre Marte natus est (*Cic. Rep. ii. 2. a*).

In hac civitate Romulus, deo prognatus, deus ipse, tenuit regnum: id nunc servus, serva natus, possidet (*Liv. i. 40. ab*).

Hæc est nostra germana patria; hinc enim orti stirpe antiquissima sumus (*Cic. Leg. ii. 1. 3*).

Illum senem a Deucalione ortum ait (*Cic. Tusc. i. 10. 21*).

Tibi fortuna non dedit, ut patre certo nascere (*R. 149. B*). *Cic. Rosc. Am. 16. 46*.

Si Latonam Deam putas, Hecatam non putas, quæ matre Asteria est, sorore Latonæ (*Cic. N. D. iii. 18. 46*)?

Jove nate, Hercules, salve: tibi aram hic dicatum iri mater mihi cecinit (*Jiv. i. 7. c*).

Numæ Pompilii nepos, filia ortus, Ancus Martius fuit (*Liv.* i. 32. *a*).

Ætolos C. Valerius, consulis frater, matre genitus eadem, egregie adjuvit (*Liv.* xxxviii. 9. *b*).

Claudius, matre eadem qua consul genitus, nuper venerat (*Liv.* ix. 36. *a*).

Unus inventus est suasor legis Varro, loco non humili solum, sed etiam sordido, ortus (*Liv.* xxii. 25. *c*).

Fidem fecit, non sanguine humano, sed stirpe divina satum se esse (*Liv.* xxxviii. 58. *b*).

Si Claudie familie non sim (*R.* 159. *B*), nec ex patricio sanguine ortus, sed unus sum Quiritium, sed me duobus ingenuis ortum scio (*Liv.* vi. 40. *a*).

Quod ex nobis natos liberos appellamus, idcirco Cerere nati nominati sunt Liber et Libera (*Cic. N. D.* ii. 24. 62).

Ciceronem vos, a se ortum, hominibus nobilissimis prætulistis (*Cic. Phil.* vi. 6. 17).

Is longe princeps Latini nominis erat, si famæ credimus, ab Ulise deaque Circa oriundus (*Liv.* i. 49. *c*).

89. Tenus vel Genitivum Pluralem vel &c.

Illic rumores de comitiis Cumarum tenus caluerunt (*Cælius apud Cic. Fam.* viii. 1. 2).

Hispaniam Ibero amne tenus domitam armis habetis (*Liv.* xxviii. 39. *b*).

Hactenus quietæ utrinque stationes fuere (*Liv.* vii. 26. *b*).

Urbium Corcyra¹ tenus ab Ætolia incipienti solum tectaque, et muri cum agris, Ætolorum sunt (*Liv.* xxvi. 24. *b*).

Aqua erat pectoribus tenus aucta nocturno imbri (*Liv.* xxi. 54. *c*).

Eum per aquam ferme genu tenus altam tres milites secuti sunt (*Liv.* xlv. 40. *a*).

Nam veteres verbo tenus, acute illi quidem, de republica disserebant (*Cic. Leg.* iii. 6. 14).

In nos jecit magis hoc consul verbo tenus, quam ut re insimulet (*R.* 153). *Liv.* xxxiv. 5. *a*.

---

¹ Another reading is *Corcyra*. If this be admitted, then *urbium* will be the genitive depending on *solum*.

Sed, si placet, in hunc diem hactenus : reliqua differamus in crastinum (*Cic. Rep. ii. 44. c.*).

Quorum ego orationes expressi, sententiis utens illorum omnibus, et earum figuris, et rerum ordine; verba persequens eatenus, ut ea non abhorreant (*R. 152. a*) a more nostro (*Cic. Opt. Gen. Orat. 7. 23*).

Accipio excusationem tuam ex ea parte, quatenus negligentia aliorum hanc moram fieri scribis (*Cic. Fam. iv. 4. a*).

Quibus auspiciis istos fasces acciperem (*R. 136. c*)? quatenus haberem? cui traderem (*Cic. Phil. xiv. 5. 14*)?

90. Cum ita subjungitur Casibus Pronominum &c.

Sermo familiaris meus tecum, et item mecum tuus, adduxit utrumque nostrum ad hoc consilium (*Cic. Fam. xv. 15. a*).

Multa nobiscum decora afferimus: immo omnia eadem quæ vos superbos fecerunt (*Liv. x. 8. b*).

Proximi sunt Belgæ Germanis, quibuscum continenter bellum gerunt (*Cæs. B. G. i. 1. b*).

Philippus nos societatis secum admonet, et jurisjurandi (*Liv. xxxii. 21. a*).

Simul nobiscum in oppidum introiit Terentia, quæ te facit plurimi (*Cic. Fam. xvi. 9. b*).

Oderint alii hostem: nos urbem et res urbanas vobiscum pariter tuebimur (*Cic. Phil. xii. 10. 24*).

Erat nemo, quicum essem (*R. 170. c*) libentius quam tecum; et pauci, quibuscum essem (*R. 170. b*) æque libenter (*Cic. Fam. v. 21. a*).

Non est vobis, Quirites, cum eo hoste certamen, quocum aliqua pacis conditio esse possit (*R. 169. a*). *Cic. Phil. iv. 5. 11*.

Ad me eadem frequentia postridie convenit, quacum abiens consulatu eram domum reductus (*Cic. Att. i. 16. 2. b*).

Quanquam quicum loquor? Cum uno fortissimo viro (*Cic. Fam. xv. 16. c*).

91. Substantivum et Participium conjunctim &c.

Præmia, Philippo et Antiocho devictis, amplissima accepimus a vobis (*Liv. xlv. 23. a*).

Scripta et obsignata jam epistolæ, litteræ mihi redditæ sunt a te (*Cic. ad Brut. i. 2. a*).

Poenus receptui cecinit, palam ferente Hannibale ab se Minucium, se a Fabio victum (*Liv. xxii. 29. b*).

Approbantibus cunctis diem Manlio dicunt (*Liv. vi. 20. a*).

Hoc Dolabellæ, me audiente, Cæsar dixit (*Cic. Fam. xiii. 36. b*).

Summa tranquillitate consecuta, terram cito attigit (*Cæs. B. G. v. 23. c*).

Omissa contentione dolorem morbi ferre non possunt (*Cic. Tusc. ii. 27. 65*).

Miserum me! consumptis enim lacrimis, tamen infixus animo hæret dolor (*Cic. Phil. ii. 26. 64*).

Indicio ejus rei facto, portis repente jussu proconsulis clausis, comprehensi omnes, qui in noxa erant, et, quæstione acriter habita, damnati necatique (*Liv. xxvii. 3. b*).

Horum si quæstus ocllusis tabernis minui solet, quid tandem incensis futurum est (*Cic. Cat. iv. 8. 18*)?

Ne regibus quidem exactis clausa urbs fuit peregrinæ virtuti (*Liv. iv. 3. c*).

Excusata imprudentia disseruit de pace verbis multis (*Liv. xxx. 37. c*).

Hac accepta tam insigni injuria, tamen illo ipso die misi ad Metellum communes amicos, qui cum eo agerent (*R. 168*).
Cic. Fam. v. 2. 3. b.

Cereris sacrificium, lugentibus omnibus matronis, intermissum erat (*Liv. xxxiv. 6. c*).

Eo manente, capi Roma non potuit (*Liv. v. 33. a*).

Dicebam hunc esse unum hominem ex omnibus, quo præsentem ego ineptus esse minime vellem (*R. 136. b*). *Cic. de Orat. i. 24. 112*.

Hoc factum est inopia pabuli, etiam ipsis hortantibus (*Cæs. B. G. vii. 20. a*).

Primo anceps fuit pugna, nequicquam sæpe conatis equitibus Romanis impetu turbare hostium aciem (*Liv. vii. 7. c*).

Parumper silentium et quies fuit, Etruscis, nisi cogerentur (*R. 159. B*), pugnam non inituris (*Liv. iv. 18. c*).

Hi, non modo Curiis et Catonibus, sed Mariis et Cæliis commemorandis, jacebant (*Cic. Mur. 8. 17*).

Ibi ex agrestibus cognito hostium naves ad Æthalam stare, consilium habitum (*Liv. xxxvii. 13. a*).

Versaque momento temporis fortuna pugnae, terga dantibus, qui modo secuti erant (*Liv. ex libro nescio quo*).

Missis ad id visendum prodigium, in conspectu crebri cecidere cælo lapides (*Liv. i. 31. a*).

Romulus auspicato urbem condidisse traditur (*Cic. Div. i. 2. 3*).

Nec te ullo modo, nisi eversa republica, incolumem fore putabas (*Cic. Phil. ii. 2. 4*).

Dein fremitus increvit: postremo clamor plaususque, velut certo nuntio victoriæ allato, est exortus (*Liv. xlv. 1. a*).

92. *Absolute etiam ponitur &c.*

Bellum, Hannibale duce, Carthaginienses cum populo Romano gessere (*Liv. xxi. 1. a*).

Consul iterum, me consule, creatus est (*Cic. Cat. M. 6. 19*).

Tarquinius, vivis liberis Anci, rex factus est (*Liv. iv. 3. b*).

Nox ea, quietis Romanis, perfecit bellum (*Liv. vi. 8. b*).

Itaque, ignaris omnibus, acceptus in urbem est tyrannus (*Liv. xxxii. 38. b*).

Horum est nemo, qui nesciat (*R. 170. c*) te, Lepido et Tullo consulibus, stetisse in comitio cum telo (*Cic. Cat. i. 6. 15*).

At ille profert senatus consultum Lentulo Philippoque consulibus (*Cic. Att. v. 21. 8. b*).

Platonem huc venisse, L. Camillo, Appio Claudio consulibus, reperio (*Cic. Cat. M. 12. 41*).

Romam venit Mario consule et Catulo (*Cic. Arch. 3. 5*).

Mutæ etiam bestię pæne loquuntur, magistra ac duce natura, nihil esse asperum nisi dolorem (*Cic. Fin. i. 21. 71*).

Omnia majora etiam vero præsidia hostium, minora sua, metu interprete, semper in deteriora inclinato, ducebant (*Liv. xxvii. 44. c*).

Ut novæ coloniæ duæ ducerentur (*R. 149. B*), et retulit, et auctore eo Patres censuerunt (*Liv. xxxvii. 47. a*).

Recordor desperationes eorum qui senes erant adolescente me (*Cic. Fam. ii. 16. 1. c*).

Domum tuam pluris video futuram vicino Cæsare (*Cic. Att. xii. 47. c*).

Respondit se, familia funesta Q. Fabii fratris morte, lauream non accepturum (*Liv. ii. 47. c*).

Eripiet, extorquebit tibi ista populus Romanus, utinam salvus nobis (*Cic. Phil. ii. 44. 113*).

Hoc et illo et me invitissimo fiet (*Cic. Att. v. 21. 7*).

Multi adnatantes navibus, incerto præ tenebris, quid aut peterent (*R. 151. A*) aut vitarent, fœde interierunt (*Liv. xxviii. 36. c*).

Herophon, ignotis, quæ occulte acta erant, redit (*Liv. xlv. 27. c*).

93. *Definitio Temporis in Ablativo &c.*

Puer tuus ad me secunda vigilia venit (*Cic. Fam. iii. 7. 3. a*).

Litteras mihi tuas altero vicesimo die reddidit (*Cic. Fam. xii. 25. 1*).

Circa Hennam sunt lætissimi flores omni tempore anni (*Cic. Verr. iv. 48. 107*).

Labor continuus, non die non nocte remissus, subegit eos (*Liv. vi. 4. c*).

Jubet media nocte legionem proficisci (*Cæs. B. G. v. 46. a*).

Ad cœnam tempore venit Canius (*Cic. Off. iii. 14. 58*).

Sed videmur omnia biduo triduove scituri (*Cic. Att. viii. 23. c*).

Id bellum ego quindecim diebus perfeci (*Liv. xlv. 41. b*).

Ita multorum mensium labor hostium perfidia et vi tempestatis puncto temporis interiit (*Cæs. B. C. ii. 14. bc*).

Fit obviam Clodio hora fere undecima, aut non multo secus (*Cic. Mil. 10. 29*).

Alia genera semper virent; alia, hieme nudata, verno tempore frondescunt (*Cic. Tusc. v. 13. 37*).

Si non sit (*R. 159. B*) æstate perfectum bellum, hiemem opperiri debent, nec, sicut æstivæ aves, statim auctumno tecta ac recessum circumspicere (*Liv. v. 6. a*).

Utraque classis postero die luce prima, tanquam eo die pugnatura, e portu movit (*Liv. xxxvii. 23. b*).

Negotium magnum est navigare, atque id mense Quintili (*Cic. Att. v. 12. 1*).

Nonis Maiis accepi binas a te litteras, alteras sexto die datas, alteras quarto (*Cic. Att. xiv. 19. a, et xv. 17. 1. a*).

Idibus Martiis adesse reum jussit, quo die novi magistratus inituri erant honorem (*Liv. xlii. 22. c*).

Extremo anno comitia consularia certamen Patrum ac plebis diremit (*Liv. vii. 21. a*).

Eumenes quoque eodem tempore profectus est Romam, quo legati regis (*Liv. xxxvii. 45. c*).

Quinto quoque anno Sicilia tota censetur (*Cic. Verr. ii. 56. 139*).

Consules primo quoque tempore de his rebus ad senatum referent (*Cic. Phil. iii. 15. 39*).

Dictatoris deinde adventu novus veteri exercitus jungitur, et copiae duplicantur (*Liv. vii. 7. a*).

Sui laboris milites semper eventu belli præmia petiverunt (*Cæs. B. C. ii. 32. c*).

Populi Romani res bello paceque gestas peragam (*Liv. ii. 1. a*).

Quum Athenis, ludis, quidam in theatrum grandis natu venisset (*R. 157*), consurrexerunt omnes Lacedæmonii (*Cic. Cat. M. 18. 63*).

Fretum Euripi non septies die, sicut fama fert, temporibus statis reciprocatur (*Liv. xxviii. 6. c*).

Amplius septuaginta oppida castellaque agri Carthaginienſis biennio proximo Masinissa vi atque armis possedit (*Liv. xlii. 23. a*).

Omnia erant facta hoc biduo lætiora (*Cic. Att. vii. 26. a*).

Quatriduo, quo hæc gesta sunt, res ad Chrysogonum deferretur (*Cic. Rosc. Am. 7. 20*).

Is multis annis parem fraude avaritiaque neminem habuerat (*Liv. xxv. 3. b*).

Dolebam, dolebam, Patres conscripti, rempublicam brevi tempore esse perituram (*Cic. Phil. ii. 15. 37*).

Ipsa brevi mortua est; virgo autem nupsit, cui Cæcilia nupta fuerat (*Cic. Div. i. 46. 104*).

Hi nostra memoria bella cum populo Romano acerba ac diuturna gesserunt (*Cic. Font. 1. 2*).

94. In definiendo Tempore multus &c.

Hæ duæ res contra nos ambæ faciunt in hoc tempore (*Cic. Quint. 1. 1*).

Ex ea die ad hanc diem quæ fecisti, in iudicium voco (*Cic. Verr. i. 12. 34*).

Sermonem in multam noctem produximus (*Cic. Rep. vi. 10. a*).

Nos in diem vivimus; itaque soli sumus liberi (*Cic. Tusc. v. 11. 33*).

De tertia vigilia silentio exercitum reducit (*Cæs. B. C. ii. 35*).

Ut prius in bello pacem, sic in pace bellum quærit (*Liv. i. 27. a*).

Ternas in hora litteras dare possum (*Cic. Fam. xv. 16. a*).

Inde vix ter in anno audire nuntium potest (*Cic. Rosc. Am. 46. 132*).

Bruto curata hoc anno talenta circiter centum : Pompeio in sex menses promissa ducenta (*Cic. Att. vi. 3. 3. a*).

Intra¹ annos quattuordecim tectum non subierunt (*Cæs. B. G. i. 36. c*).

Inter tot annos ne appellavit quidem Quintium (*Cic. Quint. 14. 46*).

Hæc inter cænam Tironi dictavi (*Cic. Q. Fr. iii. 1. 6. a*).

Livium Deli per aliquot dies adversi venti tenuerunt (*Liv. xxxvi. 43. a*).

Ab hora septima ad multam noctem pugnatum est (*Cæs. B. G. i. 26. a*).

Ea ipsa die domum ad vesperam rediit (*Cic. Div. i. 46. 103*).

Dies appetebat septimus, quem ad diem Cæsar ad impedimenta legionemque reverti constituerat (*Cæs. B. G. vi. 35. a*).

Indutias in centum annos factas in senatusconsultum retulerunt (*Liv. vii. 20. c*).

Hæc adepti victoriam, in perpetuum se fore victores confidebant (*Cæs. B. G. v. 39. c*).

In horam vivunt, et ne de utilitate quidem sua cogitant (*Cic. Phil. v. 9. 25*).

Quanto erat in dies gravior atque asperior oppugnatio, tanto crebriores litteræ nuntiique ad Cæsarem mittebantur (*Cæs. B. G. v. 45. a*).

Mortem regis in adventum Persei omnes, qui extra regiam erant, celavit (*Liv. xl. 56. c*).

Ad cænam eum invitavit in posterum diem (*Cic. Off. iii. 14. 58*).

Quum ex prætura Athenas venisset (*R. 157*), philosophos in unum locum convocavit (*Cic. Leg. i. 20. 53*).

Diem ex die ducere Ædui; conferri, comportari frumentum dicere (*Cæs. B. G. i. 16. b*).

Diem de die prospectabant, si quod auxilium a dictatore appareret (*R. 151. B*). *Liv. v. 48. b*.

Cœperunt epulari de die, et convivium non ex militari disciplina fuit (*Liv. xxiii. 8. b*).

Properando etiam citius, quam si de multa nocte vigilassent (*R. 164*), pervenient, quo velint (*R. 136. b*). *Cic. Q. Fr. ii. 15. a. 1. c*.

---

¹ Tauchnitz edits *inter*; but another reading is *intra*. There is a passage in Cicero (*Verr. Act. Prim. 13. 37*), where the same doubt exists as to the true reading.

- Sub vesperum Cæsar intra hanc fossam legiones reducit (*Cæs. B. C. i. 42. a*).
- Sub eas litteras statim recitatæ sunt tuæ, non sine magnis quidem clamoribus (*Cic. Fam. x. 16. a*).
- Nonnulli scripserunt dies continuos triginta sub bruma ibi esse noctem (*Cæs. B. G. v. 13. b*).
- Sub idem fere tempus et legati redierunt et Sagunti excidium nuntiatum est (*Liv. xxi. 16. a*).
- Eadem ibi negligentia erat, quæ Chalcidem dies ante paucos prodiderat (*Liv. xxxi. 24. a*).
- Aliquot post menses bona ejus venisse dicuntur (*Cic. Rosc. Am. 44. 128*).
- Credo decem haud minus post annos ea acta (*Liv. vi. 42. b*).
- Dixit periturum Milonem triduo. Post diem tertium gesta res est, quam dixerat (*Cic. Mil. 16. 44*).
- Ex Idibus Maiis in Ciliciam proficiscar, ut ibi Junius consumatur (*R. 153*). *Cic. Att. v. 21. 7*.
- Ante diem quartum Nonas Junias accepi tuas litteras (*Cic. Q. Fr. ii. 15. a. 1. a*).
- Ad urbem accessit ante diem duodecimum Calendas Octobres (*Cic. Q. Fr. iii. 1. 5. a*).
- Hæc ego ante diem duodecimum Calendas Novembres dixi in senatu (*Cic. Cat. i. 3. 7*).
- Diem edicti obire neglexit, in ante diem quartum Calendas Decembres distulit (*Cic. Phil. iii. 8. 20*).
- Supplicatio indicta est, ex ante diem quintum Idus Octobres cum eo die in quinque dies (*Liv. xlv. 2. c*).
- Ludi futuri sunt a quartum¹ ad pridie Nonas Maias (*Cic. Att. ii. 8. 2*).

95. Quanto tempore abhinc, ante, *vel* post &c.

95. A. *Dicitur frequentius per Ablativum.*

- Hæc gens paucis ante mensibus ultro ad Cæsarem legatōs miserat (*Cæs. B. C. iii. 80. a*).
- At anno post Paullus paruit auspiciis (*Cic. Div. ii. 33. 71*).
- Pompeius meum fratrem paucis post diebus, quam inde discesserat, convenit (*Cic. Fam. i. 9. 3. b*).

---

¹ In the original we have *a IV ad prid.*: the Latin idiom seems to require *quartum*, and not *quarto*, in this place.

Ierunt, et post paucis diebus alios decem legatos secum adduxerunt (*Liv. xl. 47. b*).

Hirtius in ipsa victoria occidit, quum paucis diebus magno prælio ante vicisset (*R. 157*). *Cic. ad Brut. i. 3. c.*

Quis nescit novam istam legem esse, viginti annis ante latam (*Liv. xxxiv. 6. a*)?

Romæ non minus terroris ac tumultus erat, quam fuerat triennio ante (*Liv. xxvii. 44. a*).

Quatriduo post, quam appulsa classis est, urbem aggressi sunt (*Liv. xxviii. 6. a*).

Duobus e filiis minor, ferme duodecim annos natus, quinque dies ante triumphum, major, quattuordecim annorum, triduo post triumphum decessit (*Liv. xlv. 40. c*).

Criminatio tua quæ est? Roscium cum Flavio pro societate decidisse. Quo tempore? Abhinc annis quattuor (*Cic. Rosc. Com. 13. 37*).

Hoc me abhinc amplius annis quinque et viginti spondisse dicit Flavius (*Cic. Att. xii. 17. 1*).

95. B. *Dicitur rarius per Accusativum.*

Demosthenes abhinc annos prope trecentos fuit (*Cic. Div. ii. 57. 118*).

Quæstor fuisti abhinc annos quattuordecim (*Cic. Verr. i. 12. 34*).

Defensio mea quæ est? Roscium pro sua parte cum Flavio transegisse. Repromittis tu abhinc triennium Roscie (*Cic. Rosc. Com. 13. 37*).

96. *Duratio Temporis &c.*

96. A. *Frequentius in Accusativo ponitur.*

Macedonum regnum a summo culmine fortunæ ad ultimum finem centum quinquaginta annos stetit (*Liv. xlv. 9. c*).

Pestilentia jam tertium annum urbem Romanam atque Italianam vastabat (*Liv. xl. 36. c*).

Sum totos dies cum eo, noctisque sæpenumero partem (*Cic. Filius apud Cic. Fam. xvi. 21. b*).

Dies et noctes omnia nos undique fata circumstant (*Cic. Phil. x. 10. 20*).

Undeviginti annos natus erat eo tempore (*Cic. Brut. 64. 229*).

Sæpe tibi scripsi me annum pacem non videre (*Cælius apud Cic. Fam. viii. 14. 2. a*).

Flamini Diali noctem unam manere extra urbem nefas est (*Liv. v. 52. c*).

Equitem Romanum scitote biduum cibo tectoque prohibitum (*Cic. Verr. iii. 24. 60*).

Eum librum, qui Panathenaicus inscribitur, quarto et nonagesimo anno scripsisse se dicit, vixitque quinquennium postea (*Cic. Cat. M. 5. 13*).

Decem æstates hiemesque continuas circumsessi sunt Veii (*Liv. v. 22. c*).

Cras autem, et quot dies erimus in Tusculano, agamus hæc (*Cic. Tusc. i. 49. 119*).

Dies noctesque omnia passim mulierum puerorumque, qui rapiuntur atque asportantur, ploratibus sonant (*Liv. xxix. 17. c*).

Duodequadraginta annos tyrannus Syracusanorum fuit Dionysius, quum quinque et viginti natus annos dominatum occupavisset (*R. 157*). *Cic. Tusc. v. 20. 57*.

Adhuc pœnam nullam suo dignam scelere suscepit, sed ab illo tempore annum jam tertium et vicesimum regnat (*Cic. Leg. Man. 3. 7*).

Viginti jam annos bellum gero cum impiis civibus (*Cic. Phil. vi. 6. 17*).

Plus biennium in his tricis moratur (*Cælius apud Cic. Fam. viii. 5. 2. b*).

Romæ nunquam plus triduo fuit (*Cic. Rosc. Am. 27. 74*).

96. B. *Rarius in Ablativo ponitur.*

Pugnauerant continenter horis quinque (*Cæs. B. C. i. 46. a*).

Eodem anno Agrippa Menenius moritur, vir omni vita pariter Patribus ac plebi carus (*Liv. ii. 33. c*).

Triennio sub Hasdrubale imperatore militavit (*Liv. xxi. 4. c*).

Unaque hora quadringentorum opus annorum, quibus Alba steterat, excidio ac ruinis dedit (*Liv. i. 29. c*).

Omnes affirmant militum jacere animos; tota nocte inter vulnera et gemitus morientium vigilatum esse (*Liv. x. 35. b*).

97. *Locus, in quo est aut fit aliquid &c.*

Neque enim mari minus quam terra pollent Romana arma (*Liv. xxxvi. 41. b*).

Ita trium imperatorum felicitate uno die locis pluribus respublica est conservata (*Cic. Phil.* xiv. 10. 28).

Eum ipsum, in quo constiterat, locum castris communiri jussit (*Liv.* viii. 38. b).

Die quinto victor in Capitolio epulaberis (*Liv.* xxii. 51. a).

Occisum esse a servis Milonis in Appia via Clodium confitentur (*Cic. Mil.* 21. 57).

Studiaque hæc in Latio vehementius tum colebantur, quam nunc iisdem in oppidis (*Cic. Arch.* 3. 5).

Nunc iter conficiebamus æstuosa et pulverulenta via (*Cic. Att.* v. 14. a).

Facit promissa, stat conventis (*Cic. Off.* iii. 25. 95).

Sabinus castris sese tenebat, quum Viridovix quotidie pugnandi potestatem faceret (*R.* 163). *Cæs. B. G.* iii. 17. b.

Is, qui te adoptavit, vel filii tibi loco esse potuit, vel eo quo fuit (*Cic. Dom.* 14. 36).

Foro medio, luce clara, videntibus vobis, nulli Campanorum secundus, vinctus ad mortem rapior (*Liv.* xxiii. 10. b).

Aliquamdiu trans Tiberim, veluti relegatus, agello quodam in tugurio vixit (*Liv.* iii. 13. c).

Ei, carpento sedenti cum uxore, aquila, suspensis demissa leniter alis, pileum aufert (*Liv.* i. 34. b).

Platoni in cunis parvulo dormienti apes in labellis conserderunt (*Cic. Div.* i. 36. 78).

Ejus disputationis sententias hoc libro exposui meo arbitrato (*Cic. Læl.* 1. 3).

In Catone Majore Catonem induxi senem de senectute disputantem (*Cic. Læl.* 1. 4).

Tum insula Delos, tam procul a nobis in Ægæo mari posita, referta divitiis, parva, sine muro, nihil timebat: nunc oris Italiæ ac portubus nostris caremus (*Cic. Leg. Man.* 18. 55).

Ab eo non impetravit, ut insulam in lacu Prelio venderet (*R.* 149. B). *Cic. Mil.* 27. 74.

Est quædam spes, mihi quidem non magna, sed in his locis firma, Afranium in Pyrenæo cum Trebonio pugnasse, pulsum Trebonium (*Cic. Att.* viii. 3. 3).

Dum hæc in Africa atque in Hispania geruntur, Hannibal in agro Tarentino æstatem consumpsit (*Liv.* xxv. 1. a).

Fuit in Creta postea contubernalis Saturnini, propinqui sui (*Cic. Planc.* 11. 27).

Non necessarium est commemorare, quæ apud quosque visenda sunt tota Asia et Græcia (*Cic. Verr.* iv. 60. 135).

Tota Tarracina omnibus in parietibus inscriptæ fuerunt eæ litteræ (*Cic. de Orat.* ii. 59. 240).

Itaque ante diem tertium Idus Novembres, quum Sacra via descenderem (*R.* 157), insecutus est me cum suis (*Cic. Att.* iv. 3. 1. *a*).

Nos, quoniam superum mare obsidetur, infero navigabimus (*Cic. Att.* ix. 19. *c*).

Uterque censor censoris opinione standum non putavit (*Cic. Cluent.* 47. 132).

98. A. *Oppidi nomen, in quo est aut fit aliquid &c.*

B. *Sed in Genitivo ponitur, si &c.*

Signum pulcherrimum Carthagine captum reponatur (*Cic. Verr.* iv. 38. 82).

Puteolis pluribus locis murus et porta fulmine icta sunt (*Liv.* xxxvii. 3. *a*).

Et Capuæ lupus, nocte portam ingressus, vigilem laniaverat (*Liv.* xxvii. 37. *a*).

Sulpicius æger Pergami substitit: Villius cum Hannibale Ephesi sæpe congressus est (*Liv.* xxxv. 14. *a et b*).

Scipio ultimam vitæ partem Literni egit sine desiderio urbis (*Liv.* xxxviii. 53. *b*).

Castra ad Cybistra, quod oppidum est ad montem Taurum, locavi (*Cic. Fam.* xv. 2. *a*).

Quadriennio post. depugnavi apud Thermopylas (*Cic. Cat. M.* 10. 32.)

Nolite ad vestras leges atque instituta exigere ea quæ Lacedæmone fiunt (*Liv.* xxxiv. 31. *c*).

Dies venit, quo adesse Amphipoli denos principes civitatum jusserat (*Liv.* xlv. 29. *a*).

Mezentius Cære, opulento tum oppido, imperitabat (*Liv.* i. 2. *a*).

Calibus creta, et Romæ in foro boario sanguinem pluuisse nuntiatum est (*Liv.* xxiv. 10. *b*).

Certius tibi est me esse Romæ, quam mihi te Athenis (*Cic. Att.* i. 9. 1).

Hoc idem dein Apamæ quinque dies morati, et Synnadiæ triduum, Philomeli quinque dies, Iconii decem, fecimus (*Cic. Att.* v. 20. 1. *a*).

Dionysius, Syracusis expulsus, Corinthi pueros docebat (*Cic. Tusc.* iii. 12. 27).

Catoni certe licuit Tusculi se in otio delectare, salubri et propinquo loco (*Cic. Rep. i. 1. b*).

Ecce nuntii! ecce litteræ! Cæsarem ad Corfinium, Domitium Corfinii cum firmo exercitu et pugnare cupiente (*Cic. Att. viii. 3. 3*).

Amissis ad Alliam castris, oppido se Præneste includunt (*Liv. vi. 29. b*).

Non venit tibi in mentem pugna apud lacum Regillum (*Liv. viii. 5. c*)?

Cladium nostrarum oblivisci non possum (*Liv. viii. 5. c*).

Consules cum legionibus ad Furculas Caudinas sub jugum missi sunt (*Id. xxii. 14. c*): fusus ad Ticinum amnem (*Id. xxi. 15. b*) Romanus equitatus: magna ad Trasimenum (*Id. xxii. 7. a*), et postea ad Cannas (*Id. xxiv. 13. a*) accepta clades.

99. *Loci nomen a Præpositione fere &c.*

Ab urbe proficiscitur, atque in ulteriorem Galliam pervenit (*Cæs. B. C. i. 33. c*).

Tum exemplo in Etruriam proficisci eum jusserunt (*Liv. x. 11. a*).

Basili, locupletis hominis, falsum testamentum quidam ex Græcia ad nos attulerunt (*Cic. Off. iii. 18. 73*).

Duo sunt aditus in Ciliciam ex Syria (*Cic. Fam. xv. 4. 1. a*).

Quarta vigilia noctis insequentis profectus est ad Trebiam fluvium (*Liv. xxi. 48. a*).

Ipse primo vere in Cœlen Syriam processit (*Liv. xlv. 11. c*). Satis constat Ænean primo in Macedoniam venisse; inde in Siciliam, quærentem sedes, delatum; a Sicilia classe ad Laurentem agrum tenuisse (*Liv. i. 1. ab*).

Gomphos pervenit, quod est oppidum primum Thessaliæ venientibus ab Epiro (*Cæs. B. C. iii. 80. a*).

Ibi reliquarum ex Italia legionum adventum exspectare, et sub pellibus hiernare constituit (*Cæs. B. C. iii. 13. c*).

Itaque proxima nocte castra ab Ticino mota, festinatumque ad Padum est (*Liv. xxi. 47. a*).

Uberiores erunt litteræ, quam si ex Amano misissem (*R. 164*). At te Romæ non fore (*Cic. Att. v. 20. 3*)?

In Formianum volumus venire Parilibus; inde Calendis Maiis de Formiano proficiscemur, ut Antii simus (*R. 153*) ante diem quintum Nonas Maias (*Cic. Att. ii. 8. 2*).

Ad me in Ciliciam venit, multisque in rebus mihi magno usui fuit et fides ejus et prudentia (*Cic. Fam. xiii. 16. ab*).

100. *Oppidi nomen, ad quod itur &c.*

Hanc gentem Clusium, Romamque inde, venisse comperio (*Liv. v. 35. b*).

Multam pretiosam supellectilem missam esse Carthaginem constat (*Liv. xxi. 15. a*).

Navem Cyrenas detulit tempestas, quæ tum in ditione regum erant (*Liv. xxiii. 10. c*).

Eumenes, profectus Pergamum, summa vi parabat bellum (*Liv. xlii. 18. b*).

Pars in forum, pars Syracusas pergunt (*Liv. xxiv. 7. b*).

Philippus, voluntariis paucis militibus conscriptis, Corinthum atque in Atticam terram rediit (*Liv. xxxi. 25. c*).

Qui vero reditus inde Romam! quæ perturbatio totius urbis (*Cic. Phil. ii. 42. 108*)!

Appius, ut audivit nos venire, in ultimam provinciam se conjecit Tarsum usque (*Cic. Att. v. 16. 2*).

Pace terra marique parta, exercitu in naves imposito, in Siciliam Lilybæum trajecit (*Liv. xxx. 45. a*).

Lucretia, mæsta tanto malo, Romam nuntium eundem ad patrem, Ardeamque ad virum mittit (*Liv. i. 58. b*).

Pompeius erat eo tempore Candaviæ, iterque ex Macedonia in hiberna Apolloniam Dyrrhachiumque habebat (*Cæs. B. C. iii. 11. b*).

Nuntiata ea clades Romam majorem, quam res erat, terrorem excivit (*Liv. x. 4. a*).

101. *Oppidi nomen, ex quo itur &c.*

Ego, propter viæ celebritatem et quotidianam expectationem rerum novarum, non commovi me adhuc Thessalonica (*Cic. Att. iii. 14. b*).

Naves, a consulibus Dyrrachio remissæ, Brundisium revertuntur (*Cæs. B. C. i. 27. a*).

De illius Alexandria discessu, nihil adhuc rumoris (*Cic. Att. xi. 18. a*).

Noctu Antiochea profugit Laodiceam versus (*Lentulus apud Cic. Fam. xii. 15. c*).

Ante diem quartum Calendas Februarias Capuam Calibus profectus sum (*Cic. Att. vii. 14. a*).

Quo ex loco, in quem locumne id portarent (*R. 136. c*)? Philomelione Ephesum (*Cic. Verr. iii. 83. 191*)?

Qui vero Narbone reditus! et tamen quærebat, cur ego tam subito revertissem (*R. 151. B*). *Cic. Phil. ii. 30. 76*.

Est hic quidem locus amœnus, et in mari ipso, qui et Antio et Circæis adspici possit (*R. 166*). *Cic. Att. xii. 19. 1*.

Dederam Epheso pridie: has dedi Trallibus (*Cic. Att. v. 14. a*).

L. Albius, Sex. filius, Quirina, vir bonus et cum primis honestus, una profectus est (*Cic. Quint. 6. 24*).

Reperiebat T. Ampium conatum esse tollere pecunias Epheso ex fano Dianæ (*Cæs. B. C. iii. 105. a*).

102. *Minorum Insularum nomina &c.*

Ulixes Deli se proceram et teneram palmam vidisse dixit (*Cic. Leg. i. 1. 2*).

Rex Elæam, Romani Samum redierunt (*Liv. xxxvii. 22. a*).

Præfectos classis cum quadraginta lembis Tenedum mittit (*Liv. xlv. 28. a*).

Apollinis simulacrum iste Chio sustulit (*Cic. Verr. v. 72. 185*).

Septimum jam diem Coreyræ tenebamur (*Cic. Fam. xvi. 7. a*). Junonis duo fana duabus in insulis posita sociorum, Melitæ et Sami, omnibus donis ornamentisque nudavit (*Cic. Verr. v. 72. 184*).

Hæc Rhodum nuntiata (*Liv. xlv. 25. b*).

Rhodum reverti, confisus auctoritate vestra senatusque consulto (*Lentulus apud Cic. Fam. xii. 15. c*).

Legati, haud procul freto Siculo a piratis excepti, devehuntur Liparas (*Liv. v. 28. a*).

P. Lentulum patrem Rhodi esse aiunt, Alexandriæ filium; Rhodoque Alexandriam C. Cassium profectum esse constat (*Cic. Att. xi. 13. 1*).

103. *Sed et Oppida et Insulae sæpe &c.*

Omnes alacres et fiduciæ pleni ad Alesiam proficiscuntur (*Cæs. B. G. vii. 76. c*).

Confestimque motis ab Carthagine castris, haud procul Utica munitionibusque Romanis consedit (*Liv. xxix. 35. c*).

Ab Rhodo cum iis, quas habebamus, navibus in Lyciam venimus (*Lentulus apud Cic. Fam. xii. 15. b*).

Cum eo quartum consule adolescentulus miles profectus sum ad Capuam, quintoque anno post ad Tarentum (*Cic. Cat. M. 4. 10*).

Classem a Brundisio sole orto solvi (*Liv. xlv. 41. a*).

Biduo ante, quam Eudamus cum classe a Samo veniret (*R. 158. C*), **tredecim a Rhodo naves missæ ea castella obsidione exemerunt** (*Liv. xxxvii. 22. bc*).

Ego equites ex Cypro decedere jussi (*Cic. Att. v. 21. 8. a*).

Complures naves longas in Hispali faciendas curavit (*Cæs. B. C. ii. 18. a*).

104. **Humus, domus, et rus Oppidorum &c.**

Id nos, humi strati, suspicere non possumus (*Cic. de Orat. iii. 6. 22*).

Nihilo militiæ, quam domi, melius respublica administrata est (*Liv. iii. 42. a*).

Diodotus Stoicus, cæcus, multos annos domi nostræ vixit (*Cic. Tusc. v. 39. 113*).

Me populus Romanus in Capitolium domo tulit, domum inde reduxit (*Cic. Phil. xiv. 5. 12*).

Titum filium ab hominibus relegavit, et ruri habitare jussit (*Cic. Off. iii. 31. 112*).

Incerti de fide sociorum, circa viam haud procul Capua omnium egena corpora humi prostraverunt (*Liv. ix. 6. ab*).

Nulla magna civitas quiescere potest: si foris hostem non habet, domi invenit (*Liv. xxx. 44. b*).

Secutus est annus nulla re belli domive insignis, præterquam quod Fregellas colonia deducta (*Liv. viii. 22. a*).

Quid tibi necesse fuit sacrificium, quod alienæ domi fieret (*R. 169. B*), **invisere** (*Cic. Dom. 40. 105*)?

Accurrisse Romam, et cum prima luce Pomponii domum venisse dicitur (*Cic. Off. iii. 31. 112*).

Ambo exercitus suas quisque abeunt domos (*Liv. ii. 7. a*).

Domos magna pars hominum ad conjuges liberosque lætum nuntium portant (*Liv. xlv. 1. a*).

Me domo mea expulistis, Cn. Pompeium domum suam compulistis (*Cic. Pis. 7. 16*).

Lucumo, domo profugus, Tarquiniis forte consedit (*Liv. i. 34. a*).

Difficile erat exercitum alere, nec ab domo quidquam mittebatur (*Liv. xxviii. 12. b*).

Morientem rure eo ipso loco sepeliri se jussisse ferunt, ne funus sibi in ingrata patria fieret (*R. 153*). *Liv. xxxviii. 53. bc*.

Hanc ignominiam adeo ægre tulit, ut et rus migraret (*R. 152. a*), et per multos annos et urbe et omni cœtu careret hominum (*Liv. xxvii. 34. a*).

Ego tamen, quum Tullius rure redierit, mittam eum ad te (*Cic. Fam. v. 20. 5. c*).

105. *Spatium Distantiæ &c.*

105. A. *Frequentius in Accusativo ponitur.*

In Sacrum montem secesserunt, trans Anienem amnem, tria ab urbe millia passuum (*Liv. ii. 32. a*).

Civitas ea longe opulentissima ultra Iberum fuit, sita passus mille ferme a mari (*Liv. xxi. 7. a*).

Urbs Opuntiorum mille passuum a mari sita est (*Liv. xxviii. 6. c*).

Castra ab urbe haud plus quinque millia passuum locant (*Liv. i. 23. a*).

Non amplius pedum millibus duobus ab castris castra distabant (*Cæs. B. C. i. 82. bc*).

Hi nuntiaverunt Cassium quatridui iter Laodicea abfuisse, tum quum Dolabella eo tenderet (*R. 175*). *Lentulus apud Cic. Fam. xii. 15. c*.

Decem quondam annos urbs oppugnata est ob unam mulierem ab universa Græcia: quam procul ab domo! quot terras, quot maria distans (*Liv. v. 4. c*)!

105. B. *Rarius in Ablativo ponitur.*

Transeunt Rhenum navibus ratibusque, triginta millibus passuum infra eum locum ubi pons erat perfectus (*Cæs. B. G. vi. 35. b*).

Ventidius bidui spatio abest ab eo (*Plancus apud Cic. Fam. x. 17. a*).

Ad castra pergit. Paucis citra millibus lignatores ei cum præsidio occurrunt (*Liv. x. 25. a*).

Ibi casu rex erat Ptolemæus, castraque Cleopatrarum non longo spatium ab ejus castris distabant (*Cæs. B. C. iii. 103. b*).

Ad collem duum millium spatio distantem veniunt (*Cæs. ex libro nescio quo*).

106. *Spatium progressionis &c.*

Tridui viam progressi, rursus reverterunt (*Cæs. B. G. iv. 4. b*).

Dato signo et sublatis ancoris, circiter millia passuum septem ab eo loco progressus est (*Cæs. B. G. iv. 23. c*).

Hannonem adverso flumine ire iter unius diei jubet (*Liv. xxi. 27. a*).

Nos pedem e villa adhuc egressi non sumus; ita magnos et assiduos imbres habebamus (*Cic. Att. xiii. 16. 1*).

Marcellus negavit e republica esse vestigium abscedi ab Hannibale (*Liv. xxvii. 4. a*).

Te a recta conscientia transversum unguem non oportet discedere (*Cic. Att. xiii. 20. 4*).

107. *Spatium Dimensionis &c.*

107. A. *Apud optimos scriptores &c.*

Ratem unam, ducentos longam pedes, quinquaginta latam, a terra in amnem porrexerunt. Huic copulata est altera ratis, æque lata, longa pedes centum (*Liv. xxi. 28. bc*).

Fossam sex cubita altam, duodecim latam ducit (*Liv. xxxvii. 37. c*).

Limes mille ferme passus longus in Academiae gymnasium ferebat (*Liv. xxxi. 24. b*).

Hujus Hercyniæ silvæ latitudo novem dierum iter expedito patet (*Cæs. B. G. vi. 25. a*).

Perpetuæ fossæ, quinos pedes altæ, ducebantur (*Cæs. B. G. vii. 73. b*).

Hoc intermisso spatio, duas fossas, quindecim pedes latas, eadem altitudine perduxit (*Cæs. B. G. vii. 72. b*).

His camelis, quos appellant dromadas, insidebant Arabes sagittarii, gladios habentes tenues, longos quaterna cubita (*Liv. xxxvii. 40. c*).

Triginta dies obsidio fuit, per quos raro unquam nix minus quattuor pedes alta jacuit (*Liv. xxi. 61. c*).

Muro quoque firmo urbs septa erat, patente in circuitu paullo amplius tria millia passuum (*Liv. xxxviii. 4. ab*).

107. B. *De Ablativo et Genitivo Dimensionis &c.*108. Libet, licet, liquet, *et pleraque Impersonalia &c.*

Nobis vero placet; sed iis, qui in provinciis sunt, minime placet (*Cic. Leg. iii. 8. 18*).

Dignitati tuæ ita facere expedit (*Cælius apud. Cic. Fam. viii. 6. 3. c*).

Hac igitur fortuna frui licet senibus (*Cic. Cat. M. 17. 60*).

Libitum est vobis me ad hæc impellere (*Cic. Leg. ii. 27. 69*).

Sin tibi id minus libebit, non te urgebo (*Cic. de Orat. ii. 4. 16*).

Non lubet mihi deplorare vitam, quod multi, et ii docti, sæpe fecerunt (*Cic. Cat. M. 23. 84*).

Sed, ut dico, placet Stoicis suo quamque rem nomine appellare (*Cic. Fam. ix. 22. a*).

Nec mihi placuit, nec cuiquam tuorum, quidquam, te absente, fieri (*Cic. Fam. ii. 3. a*).

Licet versibus iisdem mihi affari te, Attice, quibus affatur Flaminium Ennius (*Cic. Cat. M. 1. 1*).

Nec diu licuit quietis consilia erigendæ ex tam gravi casu reipublicæ secum agitare (*Liv. vi. 2. a*).

Licuit esse otioso Themistocli, licuit Epaminondæ; licuit, ne vetera et externa quæram (*R. 153*), mihi (*Cic. Tusc. i. 15. 33*).

Neque satis Bruto, qui classi præerat, vel tribunis militum constabat, quid facerent (*R. 151. A*). *Cæs. B. G. iii. 14. a*.

Quum causam non audisset (*R. 163*) et potestas esset ampliandi, dixit sibi liquere (*Cic. Cæcin. 10. 29*).

109. Piget, pudet, pœnitet, &c.

Me non solum piget stultitiæ meæ, sed etiam pudet (*Cic. Dom. 11. 29*).

Quare voluntatis me meæ nunquam pœnitebit, consilii pœnitet (*Cic. Att. xi. 6. 1. b*).

Neque eos libertatis tædebat (*Liv. x. 31. c*).

Me miseret parietum ipsorum atque tectorum (*Cic. Phil. ii. 28. 69*).

Si quem id facere piget, domi maneat (Liv. xlv. 22. c).

Librorum usum dimisi, quod me eorum suppudebit (*Cic. Fam. ix. 1. b*).

Si nullius alterius nos, ne civium quidem horum pudet, quos Sinuessam colonos patres nostri miserunt (*Liv. xxii. 14. a*)?

Quid est, Hanno? etiam nunc poenitet belli suscepti adversus Romanos (*Liv. xxiii. 12. ab*)?

Sed est incredibile, quam me negotii tædeat (*R. 151. A*).
Cic. Att. v. 15. a.

Eorum nos magis miseret, qui nostram misericordiam non requirunt, quam qui illam efflagitant (*Cic. Mil. 34. 92*).

Decemviros desiderastis; creari passi sumus. Decemvirorum vos pertæsum est; abiere magistratu (*Liv. iii. 67. b*).

Cæsar, cave ignoscas (*R. 149. B*); cave te fratrum, pro fratris salute obsecrantium, misereatur (*Cic. Lig. 5. 14*).

Hac te in domo tamdiu deversari non pudet (*Cic. Phil. ii. 27. 68*)?

Me discessisse ab armis nunquam poenituit (*Cic. Att. xi. 6. 1. a*).

110. Delectat, juvat, decet, dedecet, &c.

Juvat me hæc præclara nomina, quæ isti ad cælum ferunt, sic concidisse (*Cic. Verr. iv. 6. 12*).

Erat natura dicacior quam regem decet (*Liv. xxxii. 34. a*).
Oratorem simulare iram non dedecet (*Cic. Tusc. iv. 25. 55*).

Consulere et parcere vos generi humano oportet (*Liv. xxxvii. 45. b*).

Quam delectabat eum defectiones solis et lunæ multo nobis ante prædicere (*Cic. Cat. M. 14. 49*)!

Non solum, quid istum audire, verum etiam, quid me deceat (*R. 151. B*) dicere, considerabo (*Cic. Verr. i. 12. 32*).

Irasci vos quidem mihi, pro republica dicenti, non oportebit (*Cic. Phil. i. 11. 27*).

Pacem, etiam qui vincere possunt, volunt: quid nos velle oportet (*Liv. vii. 40. c*)?

Te majorem fratrem pro minore deprecari oportebat; te adolescentiæ, te errori veniam impetrare (*Liv. xl. 15. b*).

Tamen nihilo minus se superioribus suis judiciis constare putabant oportere (*Cic. Cluent. 28. 76*).

Ego illa ornamenta, quibus ille me ornabat, decere me non putabam (*Cic. Prov. Cons.* 17. 41).

III. Pertinet, attinet, *Præpositionem* ad &c.

Mittam eum ad te, si quid ad rem putabis pertinere (*Cic. Fam.* v. 20. 5. c).

Ea nihil omnino ad vitam hominum attinent (*Confer Cic. Rep.* i. 10. b *cum Id. Fin.* iv. 14. 38).

Haud sane multum ad se pertinere credebat, utrum penes Lacumacen an Masinnissam regnum Massylorum esset (*R.* 151. A). *Liv.* xxix. 31. a.

Itaque, quod ad vos universos attinet, si erroris poenitet, satis superque poenarum habeo (*Liv.* xxviii. 29. b).

112. Interest et refert *Genitivum* admittunt.

Interesse reipublicæ et communis salutis scribit, se cum Pompeio colloqui (*Cæs. B. C.* i. 24. c).

Omnes, quorum intererat, venerant (*Cic. Phil.* iii. 4. 10).

Quid Milonis intererat interfici Clodium (*Cic. Mil.* 13. 34)?

De pace agitur; agimusque ii, quorum maxime interest pacem esse (*Liv.* xxx. 30. a).

Civitatum hoc multarum in Græcia interfuit, antiquum vocum conservare modum (*Cic. Leg.* ii. 15. 38).

113. *Cum his Verbis junguntur* &c.

Putat interesse sua me ad te quam sæpissime scribere (*Cic. Fam.* xiii. 75. b).

Non nostra magis quam vestra refert vos non rebellare (*Liv.* xxxiv. 17. b).

Quod ut facias (*R.* 146), non mea solum, sed etiam tua interesse arbitror (*Cic. Fam.* xii. 18. c).

Quum tua quid interest, nulla auspicia sunt; quum tuorum, tum fis religiosus (*Cic. Phil.* ii. 38. 99).

Quum in his errari non posset (*R.* 154), non adscripsi id quod tua nihil referebat (*Cic. Fam.* v. 20. 3. c).

114. *Adduntur his Verbis Genitivi &c.*

Hoc, nescio quomodo, accidit, non meo quidem merito: sed quanti id refert, si tamen accidit (*Vatinius apud Cic. Fam. v. 9. b*)?

Magni interest reipublicæ omnes copias in unum locum convenire (*Cic. Att. viii. 11. D. a*).

Malui facere, quod meus familiaris tanti sua interesse arbitraretur (*R. 169. b*).¹ *Cic. Fam. xiii. 10. a*.

Magni interest Ciceronis, vel mea potius, vel mehercule utriusque, me intervenire discenti (*Cic. Att. xiv. 16. b*).

Magni existimavi interesse ad decus et ad laudem civitatis res tam graves tamque præclaras Latinis etiam literis contineri (*Cic. N. D. i. 4. 7*).

Parvi refert abs te ipso dici jus æquabiliter et diligenter, nisi idem ab reliquis iudicibus fiet (*Cic. Q. Fr. i. 1.7. a*).

Permagni interest, quo tibi hæc tempore epistola reddita sit (*R. 151. A*). *Cic. Fam. xi. 16. a*.

115. *Verba Neutra in Passiva Voce &c.*

Clamore sublato, procursum est ab auxiliis (*Liv. xxii. 47. a*).

Sileatur de nocturnis ejus bacchationibus (*Cic. Verr. i. 12. 33*).

A te quidem cumulate satisfit et mihi et meis omnibus (*Cic. Fam. xiii. 32. b*).

Tres ferme horas pugnatum est, et ubique atrociter (*Liv. xxii. 6. a*).

Adeo sine obrectatione gloriæ alienæ vivebatur (*Liv. ii. 40. c*).

116. *Cœpit, debet, desinit, &c.*

Nec vero de legione Martia sileri potest (*Cic. Phil. iii.3. 6*).

Solet eum, quum aliquid furiose fecit, pœnitere (*Cic. Att. viii. 5. 1*).

Simul pudere, quod non oportet, ceperit, quod oportet, non pudebit (*Liv. xxxiv. 4. c*).

¹ But see Note 331, towards the end.

Nec dubitari debet, quin fuerint (*R.* 174) ante Homerum poetæ (*Cic. Brut.* 18. 71).

Recte jam pridem contra eos desitum est disputari (*Cic. Fin.* ii. 13. 43).

Prata magno æstimant, quod ei generi possessionum minime noceri potest (*Cic. Par.* vi. 3. 51).

Nives jam omnia oppleverant, nec habitari extra tecta poterat (*Liv.* x. 46. a).

Clamat Epicurus non posse jucunde vivi, nisi sapienter, honeste, justeque vivatur (*R.* 159. B). *Cic. Fin.* i. 18. 57.

Ex quo sæpe fit, ut nulla ratione publicis incommodis mederi queat (*R.* 149. A). *Cic. ad Brut.* ii. 8. a.

His singulis copiose responderi solet (*Cic. Fin.* iii. 9. 31).

117. A. *Si Activæ Sententiæ Verbum &c.*

Eos multitudo collaudat.—Ii ab multitudine collaudantur (*Cæs. B. G.* vi. 23. c).

Res interim legati gerebant.—Res interim a legatis gerebantur (*Liv.* xxviii. 22. a).

Librum tuum et legi et lego diligenter.—Liber tuus et lectus est et legitur a me diligenter (*Cic. Fam.* vi. 5. a).

Eum nave, equo, tabernaculo, viatico etiam juvabo.—Is nave, equo, tabernaculo, viatico etiam a me juvabitur (*Liv.* xlv. 22. c).

Hoc mihi ignoscet.—Hoc abs te mihi ignoscetur (*Cic. Att.* i. 1. 3. a).

Tua, Postume, nummo sestertio addicam?—Tua, Postume, nummo sestertio a me addicentur (*Cic. Rab. Post.* 17. 45)?

Hos tu persæpe ad cædem constituisti.—Hi tibi persæpe ad cædem constituti fuerunt (*Cic. Cat.* i. 7. 16).

Is rationem totius belli descripserat.—Ei ratio totius belli descripta erat (*Cic. Cat.* ii. 6. 13).

117. B. *Sin minus, Verbum Passivæ Sententiæ &c.*

Cotta primique ordines acriter resistunt.—*A Cotta* primisque ordinibus acriter resistitur (*Cæs. B. G.* v. 30. a).

Ejus orationi vehementer omnes reclamarunt; erat enim iniqua et nova.—Ejus orationi vehementer ab omnibus reclamatum est; erat enim iniqua et nova (*Cic. Fam. i. 2. 1. c.*).

Certaverunt utrique, ut consuli opera navaretur (*R. 149. B.*).—Certatum ab utrisque est, ut consuli opera navaretur (*Liv. ix. 16. ab.*).

Sed tamen satisfiemus, neque parcemus labori.—Sed tamen satisfiet a nobis, neque parceretur labori (*Cic. Att. ii. 14. c.*).

Consuli redeunti obviam ierunt frequenter omnes ordines.—Consuli redeunti obviam itum frequenter ab omnibus ordinibus est (*Liv. xxii. 61. c.*).

118. *Ubi nihil ambigui esse potest &c.*

Venio nunc ad id de quo agitur (*Liv. xxxiv. 6. a.*).

Sic utrinque eminus fundis, sagittis, reliquisque telis pugnabatur (*Cæs. B. C. i. 26. a.*).

Conclamatum ad arma, concursumque in muros atque portas est (*Liv. vi. 28. a.*).

Pareatur necessitati, quam ne dii quidem superant (*Liv. ix. 4. c.*).

Sed jam, si placet, de provinciis decedatur, in urbemque redeatur (*Cic. Leg. iii. 8. 18.*).

Diu quum esset (*R. 157*) pugnatum, impedimentis castrisque nostri potiti sunt (*Cæs. B. G. i. 26. b.*).

Regnatum Romæ ab condita urbe ad liberatam annos ducentos quadraginta quattuor (*Liv. i. 60. c.*).

Anseres Galli non fefellere, quibus sacris Junoni in summa inopia cibi tamen abstinebatur (*Liv. v. 47. a.*).

Itaque non ducibus facilius quam multitudini persuasum est (*Liv. xxv. 33. b.*).

Omnes enim, quibus non erat ignotum, etiam quibus erat, in Africam dicuntur navigaturi (*Cic. Att. xi. 14. a.*).

Vult sibi quisque credi; et habita fides ipsam plerumque obligat fidem (*Liv. xxii. 22. b.*).

Servitum ad hanc diem aut Carthaginensibus aut Romanis confitemini (*Liv. xxix. 1. c.*).

In eam spem erecta civitas erat, in Africa eo anno debellatum iri (*Liv. xxix. 14. a.*).

His persuaderi, ut diutius morarentur (*R. 149. A*), non poterat (*Cæs. B. G. ii. 10. c*).

119. *Hinc apparet eosdem Casus a Passivis &c.*

120. Vapulo, veneo, exsulo, &c.

Septimam legionem vapulasse nuntiant (*Cælius apud Cic. Fam. viii. 1. 4*).

Neque solum singulis venibant immunitates, sed etiam populis universis (*Cic. Phil. ii. 36. 92*).

Num est in patria? Italia prohibetur, exsulat (*Cic. Lig. 4. 11*).

Ibi certior fit a pluribus homines permultos coegisse et armasse Æbutium (*Cic. Cæcin. 7. 20*).

Eo signo, quod convenerat, revocantur (*Cæs. B. C. i. 28. b*).

Ab Romana statione clamor ortus, ac procursum utrinque est (*Liv. vii. 14. b*).

In auctione signum æneum non magnum nummum (*vide Notam 1*) centum et viginti millibus venire non vidimus (*Cic. Verr. iv. 7. 14*)?

Supra mille captivorum sub hasta venierunt (*Liv. xxiii. 37. c*).

De Drusi hortis, quanti licuisse tu scribis (*Cic. Att. xii. 23. 5*)!

Te iturum trans mare credere non possum, quum tanti facias (*R. 154*) Dolabellam, tantique ab omnibus nobis fias (*Antonius apud Cic. Att. x. 8. a*).

Crebris motibus terræ ruebant in agris tecta (*Liv. iv. 21. b*).

Frumenta non solum a tanta multitudine jumentorum atque hominum consumebantur, sed etiam anni tempore atque imbribus procubuerant (*Cæs. B. G. vi. 43. a b*).

Est hominis ingenui et liberaliter educati velle bene audire a parentibus, a propinquis, a bonis etiam viris (*Cic. Fin. iii. 17. 57*).

121. *Infinitivus Nominativi vel &c.*

Peccatum est patriam prodere (*Cic. Fin. iii. 9. 32*)?

Nefas esse existimant id litteris mandare (*Cæs. B. G. vi. 14. b*).

Quid enim tam absurdum quam delectari multis inanibus rebus (*Cic. J. æl.* 14. 49)?

Nonne igitur millies perire est melius, quam in sua civitate sine armatorum præsidio non posse vivere (*Cic. Phil.* ii. 44. 112)?

Quibusdam, et iis quidem non admodum inductis, totum hoc displicet, philosophari (*Cic. Fin.* i. 1. 1).

Satis habebat in præsentia hostem rapinis prohibere (*Cæs. B. G.* i. 15. c).

Inter optime valere et gravissime ægrotare nihil prorsus dicunt interesse (*Cic. Fin.* ii. 13. 33).

122. *Pro Accusativo Infinitivi &c.*

Cognitionem harum rerum ad beate vivendum necessariam non ducimus (*Cic. Off.* i. 4. 13).

Illis vocibus ad rebellandum pacatos populos incitavit (*Liv.* viii. 21. b).

Iste tuus animus nunquam his angustias, quas natura nobis ad vivendum dedit, contentus fuit, semperque immortalitatis amore flagravat (*Cic. Marc.* 9. 27).

Exercitus, favens imperatoris causæ et consuli infestus, animos ad non parendum addidit (*Liv.* xli. 10. c).

Verbis ad audiendum jucundis et sententiis ad probandum accommodatis uti potest (*Cic. de Orat.* i. 49. 213).

Hæc ad judicandum sunt facillima (*Cic. Off.* iii. 6. 30).

Nunquam ingenium idem ad res diversissimas, parendum atque imperandum, habilis fuit (*Liv.* xxi. 4. a).

123. *Pro Genitivo Infinitivi &c.*

Philosophi etiam post mortem studiosos discendi libris suis docent (*Cic. Off.* i. 44. 156).

Cassium aiunt consilium Alexandriam eundi mutavisse (*Cic. Att.* xi. 15. b).

Scio fuisse honestius moriendi tempus (*Cic. Q. Fr.* i. 3. b).

Fugæ sequendique non ante noctem finis fuit (*Liv.* vi. 13. b).

Ego me in hac omni causa facile intelligebam pugnandi cupidus hominibus non satisfacere (*Cic. Att.* viii. 11. D. c).

Insuetus navigandi mare timebat (*Cæs. B. G.* v. 6. b).

Ea gens, quæ illum locum accolit, propter magnitudinem sonitus sensu audiendi caret (*Cic. Rep.* vi. 18. c).

Quis ignorat maximam illecebram esse peccandi impunitatis spem (*Cic. Mil.* 16. 43)?

Ceterum hic quoque ei timor causa fuit maturius movendi ex hibernis (*Liv.* xxii. 1. a).

Earum autem rerum nullam sibi neque infitiandi rationem neque defendendi facultatem reliquit (*Cic. Verr.* iv. 47. 104).

124. *Pro Dativo Infinitivi &c.*

Tu nec solvendo eras, nec te incolumem fore putabas (*Cic. Phil.* ii. 2. 4).

Sumptus decrevistis legatis nimis magnos, quum solvendo civitates non essent (*R.* 163). *Cic. Fam.* iii. 8. a.

125. *Pro Ablativo Infinitivi &c.*

Veniendo huc exercitum servastis; erumpendo hinc vosmet ipsos servate (*Liv.* vii. 35. a).

Socrates percunctando atque interrogando elicere solebat eorum opiniones, quibuscum disserebat (*Cic. Fin.* ii. 1. 2).

Eam conjurationem con credendo corroboravit (*Cic. Cat.* i. 12. 30).

Verecundioresne coram putatis in postulando fore (*Cic. Phil.* xii. 5. 11)?

Audendo agendoque res Romana crevit, non his segnibus consiliis, quæ timidi cauta vocant (*Liv.* xxii. 14. c).

Stultitia est sedendo aut votis debellari credere posse (*Liv.* xxii. 14. c).

Omninoque omnes clari et nobilitati labores contemnendo fiunt tolerabiles (*Cic. Tusc.* ii. 25. 61).

Quattuor horas, quantum supererat diei, dicendo absumpsit (*Liv.* xlv. 37. b).

Estne, quæso, sitiendi in bibendo voluptas? Quis ista, inquis, possit (*R.* 136. c) negare (*Cic. Fin.* ii. 3. 9)?

Nec vero Aristotelem in philosophia deterruit a scribendo amplitudo Platonis (*Cic. Orat.* 1. 5).

Cum maximis curis et laboribus compensant eam, quam ex discendo capiunt, voluptatem (*Cic. Fin.* v. 18. 48).

Ita Verminam, prope vestigiis instantem, absistere sequendo coegit (*Liv.* xxix. 33. c).

126. *Gerundiva constructio ejusmodi est, ut &c.*

Ibi auditur Decii eventus, ingens hortamen ad omnia pro republica audenda (*Liv. x. 29. a*).

Platonis studiosus audiendi fuit (*Cic. de Orat. i. 20. 89*).

Specioso titulo uti vos, Romani, Græcarum civitatum liberandarum video (*Liv. xxxv. 16. a*).

Non sine causa condendæ locum hunc urbi elegerunt (*Liv. v. 54. b*).

Hispania, quam ulla pars terrarum, bello reparando aptior est (*Liv. xxviii. 12. c*).

Et jam area firma templis ac porticibus sustinendis erat (*Liv. ii. 5. b*).

Neque illos consul vastandis agris urendisque tectis ad certamen elicere potuit (*Liv. x. 11. b*).

Vestra in me attente audiendo benignitas provexit orationem meam (*Cic. Dom. 12. 32*).

De fundo redimendo jam pridem intellexisti voluntatem meam (*Cic. Att. xi. 13. 4*).

Omnino satis spatii est ad considerandas utriusque copias, et ad eligendam partem (*Cælius ap. Cic. Fam. viii. 14. 2. c*).

Diversi consules ad vastandos agros urbesque oppugnandas discedunt (*Liv. x. 33. c*).

Accuratius ad frigora atque æstus vitandos ædificant (*Cæs. B. G. vi. 22. c*).

Auro civitatem a Gallis redemistis: inter accipiendum aurum cæsi sunt (*Liv. ix. 11. b*).

Illud est flagitiosum, ob rem judicandam pecuniam accipere (*Cic. Verr. ii. 32. 78*).

Itaque ad remedium, jam diu neque desideratum nec adhibitum, dictatorem dicendum, civitas confugit (*Liv. xxii. 8. b*).

Ministerium restituendorum domos obsidum mihimet deponco ipse (*Liv. xxii. 22. b*).

Natura inest mentibus nostris insatiabilis quædam cupiditas veri videndi (*Cic. Tusc. i. 19. 44*).

Doleo tantum Stoicos nostros Epicureis irridendi sui facultatem dedisse (*Cic. Div. ii. 17. 39*).

Non vereor, ne quis me hoc vestri adhortandi causa loqui existimet (*R. 148*). *Liv. xxi. 41. a*.

Quem ceperant exsules montem, herbidus aquosusque est, et pecori bonus alendo (*Liv. xxix. 31. bc*).

Quinqueviros Pomptino agro dividendo, et triumviros Nepete coloniæ deducendæ creaverunt (*Liv.* vi. 21. *b*).

Nec tamen impedimento id rebus gerendis fuit (*Liv.* xxvi. 24. *c*).

Partim inertia, partim male gerendo negotio, in vetere ære alieno vacillant (*Cic. Cat.* ii. 10. 21).

Reliquum anni circumeundis Italiæ urbibus consumpsit (*Liv.* xxx. 24. *a*).

In bello et suscipiendo, et gerendo, et deponendo, jus plurimum valet, et fides (*Cic. Leg.* ii. 14. 34).

Ex quo intelligi debet principium ductum esse a se diligendo (*Cic. Fin.* iii. 5. 16).

Porsena, consiliis ab oppugnanda urbe ad obsidendam versis, in ripis Tiberis castra posuit (*Liv.* ii. 11. *a*).

Cum eo de accipiendis clam nocte in urbem regibus colloquantur (*Liv.* ii. 3. *c*).

127. *Ad necessitatem Passive significandam &c.*

Mihi de provincia decedendum est (*Cic. Att.* vi. 3. 1. *a*).

Respondendum ad omnia juveni tum admodum Demetrio erat (*Liv.* xxxix. 47. *a*).

Cum ea gloria, quæ parta est, vivendum atque moriendum est (*Liv.* xxviii. 40. *c*).

Iræ vestræ magis ignoscendum quam indulgendum est (*Liv.* iii. 53. *b*).

Sentio tibi non esse cunctandum (*Cic. Fam.* i. 7. 3. *c*).

Inferenda sunt signa, et vadendum in hostem (*Liv.* vii. 24. *b*).

Viam longam confecisti, quam nobis quoque ingrediendum est (*Cic. Cat. M.* 2. 6).

Ei resistendum est, aut concedenda una cum dignitate libertas (*Cic. Phil.* xii. 2. 4).

Ac mihi tum, Brute, officio solum erat et naturæ, tibi nunc populo et scenæ, ut dicitur, serviendum est (*Cic. ad Brut.* i. 9. *b*).

Cavendum erit semper, ne qua in re asperior aut inhumanior fuisse videare (*R.* 149. *A*). *Cic. Verr.* iii. 2. 4.

Me in eam necessitatem adduxisti, ut aut reipublicæ mihi, aut mei meorumque obliviscendum sit (*R.* 152. *a*). *Liv.* viii. 7. *c*.

Primum mihi videtur de genere belli, deinde de magnitu-

- dine, tum de imperatore deligendo esse dicendum (*Cic. Leg. Man. 2. 6*).
 Aut bello vincendum ait, aut melioribus parendum esse (*Liv. xxxii. 34. a*).
 Itaque utor eodem perugio, quo tibi utendum censeo (*Cic. Fam. v. 21. a*).
 Tuo atque exercitus tui auxilio utendum fuisse censeo (*Cic. Fam. v. 2. 5*).
 Aguntur bona multorum civium, quibus est a vobis et ipsorum et reipublicæ causa consulendum (*Cic. Leg. Man. 2. 6*).

128. *Supinum in um &c.*

- Bello confecto, principes civitatum ad Cæsarem gratulatum convenerunt (*Cæs. B. G. i. 30. a*).
 Mamilio filiam nuptum dat (*Liv. i. 49. c*).

- Anci liberi Suessam Pometiam exulatum ierant (*Liv. i. 41. c*).
 Gnaros Oscæ linguæ exploratum, quid agatur (*R. 151. B*), mittit (*Liv. x. 20. b*).
 Duo legati venerunt, speculatum missi inquisitumque de iis rebus (*Liv. xl. 20. b*).
 Consurrexerunt omnes, et senem illum sessum receperunt (*Cic. Cat. M. 18. 63*).

129. *Supinum in u &c.*

- Omnia præteribo, quæ mihi turpia dictu videbuntur (*Cic. Verr. i. 12. 32*).
 His ego gratiora alia dictu scio (*Liv. iii. 68. b*).
 O rem non modo visu fœdam, sed etiam auditu (*Cic. Phil. ii. 25. 63*)!

- Difficile factu est a diis ortis fidem non habere (*Cic. Univ. 11. a*).
 Id dictu, quam re, ut pleraque, facilius erat (*Liv. xxxi. 38. a*).
 Nihil usquam dictu dignum ausi, triginta dierum indutias pacti sunt bimestri stipendio frumentoque (*Liv. ix. 43. a*).
 Videtis nefas esse dictu miseram fuisse talem senectutem (*Cic. Cat. M. 5. 13*).

Nec longius, quam quod scitu opus est, in narrando procedit
(*Cic. Inv. i. 20. 28*).

130. *Participia regunt Casus suorum Verborum.*

Longus post me ordo est idem petentium decus (*Liv. ii. 12. b*).

Meis præceptis et consiliis obtemperans, præstantissimum te civem et singularem consulem præbebis (*Cic. Fam. ix. 14. a*).

Liberos esse ait Macedonas, utentes legibus suis (*Liv. xlv. 29. a*).

Tandem Germani, summum jugum nacti, hostes loco depel-
lunt (*Cæs. B. G. vii. 67. b*).

Ager Tarquiniurum, qui inter urbem ac Tiberim fuit, con-
secratus Marti, Martius deinde Campus fuit (*Liv. ii. 5. a*).

Redit in patriam, trecentis nummis non æstimatus civis
(*Liv. xxii. 59. c*).

Desperans victoriam, primum cœpi suadere pacem (*Cic. Fam. vii. 3. a*).

Antonio diadema Cæsari imponente, se avertit, gemituque ostendit, quantum haberet (*R. 151. B*) odium servitutis
(*Cic. Phil. v. 14. 38*).

Quid ipsa domo mihi opus est, carente foro (*Cic. Att. xii. 23. 1*)?

Mare inferum petit, oppugnaturus Neapolim (*Liv. xxiii. 1. b*).

Nihil ea res animum militaris viri et multos experti casus imminuit (*Liv. xxxv. 26. c*).

Orant atque obsecrant eos, ut, miserti Atheniensium, bellum suscipiant (*R. 149. B*). *Liv. xxxi. 30. c*.

Itaque iudicium tuum magni æstimans, idque veritus, me ipse collegi (*Cic. ad Brut. i. 9. b*).

Tum ille, interrogatus sententiam, ita locutus fertur (*Liv. xxii. 60. a*).

Convenit, ut die certa multitudinem omnem convocarent (*R. 149. A*) ad præsidia Macedonum arcibus expellenda
(*Liv. xxxviii. 1. bc*).

131. *Gerundia etiam, et Supinum in um &c.*

Voluptatum potiendi spe inflammati, multos labores mag-
nosque susceperant (*Cic. Fin. i. 18. 60*).

Parva sunt hæc, sed parva ista non contemnendo majores nostri maximam hanc rem fecerunt (*Liv. vi. 41. bc*).

Curre, et quamprimum hæc risum veni (*Cælius apud Cic. Fam. viii. 14. 3*).

Gratias actum nos senatus populusque misit (*Liv. xxviii. 39. b*).

Quid dicetis? utrum Metellum falsum scribere? an amicum lædendi esse cupidum (*Cic. Verr. iii. 53. 123*)?

Concedendo illis suas laudes, ipse maximam partem earum tulit (*Liv. ii. 47. c*).

Neutrum faciam; et si nulla alia re, modestia certe et temperando linguæ adolescens senem te vicero (*Liv. xxviii. 44. c*).

Servitia regum superborum, suæ libertatis immemores, alienam oppugnatum veniunt (*Liv. ii. 10. b*).

Obtestatus est filium, ne pertinacia sua gentem universam perditum iret (*R. 149. B. Liv. xxxii. 22. b*).

132. *Neutra Adjectiva utriusque numeri &c.*

Postremo homo valde est acutus, et multum providens (*Cic. Fam. vi. 6. b*).

Jam segnius oppugnabant (*Liv. xl. 27. a*).

Nimium timemus mortem et exsilium et paupertatem (*Brutus apud Cic. ad Brut. i. 17. b*).

Scuta, quæ fuerant sublime fixa, sunt humi inventa (*Cic. Div. ii. 31. 67*).

Eadem dicit liberius atque audacius (*Cæs. B. G. i. 18. a*).

Multum Etrusci terra, plurimum mari pollent (*Liv. i. 23. c*).

133. *Conjunctiones Sociativæ et Dissociativæ &c.*

133. A. *Similes Casus connectunt.*

Cujusvis hominis est errare; nullius, nisi insipientis, in errore perseverare (*Cic. Phil. xii. 2. 5*).

Admirati sunt ejus animum vel bello vel paci paratum (*Liv. i. 1. c*).

Jam vero videtis nihil esse morti tam simile quam somnum (*Cic. Cat. M. 22. 81*).

Liberasti et urbem periculo et civitatem metu (*Cic. Fam. ix. 14. c*).

Nec eundo nec manendo insidias evito (*Liv. xl. 10. a*).

Hostes primum impetum non tulerunt: tantum seu memoria priorum cladum, seu præsens terror valuit (*Liv. xxx. 11. c*).

Jussus sum dicere, non tanquam senator, sed tanquam reus tam infelicis belli quam ignominiosæ pacis (*Liv. ix. 8. a*).

Ea, quæ dico, notiora omnibus sunt qui in Italia tum fuere, quam mihi qui non fui (*Cic. Phil. ii. 23. 57*).

Fuit in illo ingenium, memoria, litteræ, diligentia: res bello gesserat, quamvis reipublicæ calamitosas, attamen magnas (*Cic. Phil. ii. 45. 116*).

Rem haud sane difficilem, Scipio et Læli, admirari videmini (*Cic. Cat. M. 2. 4*).

P. Crassus, quum cognomine dives, tum copiis, functus est ædificio munere (*Cic. Off. ii. 16. 57*).

133. B. *Similes Modos et Tempora connectunt.*

Neque ego me abdidi, neque deserui, neque affixi (*Cic. Div. ii. 2. 6*).

Horæ quidem cedunt et dies et menses et anni; nec præteritum tempus unquam revertitur (*Cic. Cat. M. 19. 69*).

Perge igitur, nomenque tuum commenda immortalitati (*Cic. Fam. x. 12. c*).

Proinde aut exeant, aut quiescant (*Cic. Cat. ii. 5. 11*).

Præterita magis reprehendi possunt quam corrigi (*Liv. xxx. 30. a*).

Aut hauriebantur gurgitibus, aut vada retro repetebant, atque ibi ab ingressis aquam hostium equitibus passim trucidabantur (*Liv. xxii. 6. b*).

Melius peribimus, quam sine alteris vestrum viduæ aut orbæ vivemus (*Liv. i. 13. b*).

Censores sua judicia tanti esse arbitrantur, ut alter alterius iudicium non modo reprehendat (*R. 152. a*), sed etiam rescindat (*Cic. Cluent. 43. 122*).

Tum vincere cupimus, tum duce te vincere (*Liv. vii. 13. c*).

Videntur mihi fabulam ætatis peregissee, nec, tanquam in-exercitati histriones, in extremo actu corruisse (*Cic. Cat. M. 18. 64*).

184. *Sin autem alia constructionis ratio &c.*134. A. *Diversos Casus connectunt.*

Mittit Clodium, suum atque Scipionis familiarem (*Cæs. B. C. iii. 57. a*).

Tibi quum meam salutem tum omnium horum debeo (*Liv. xxii. 30. a*).

Magis nullius quam tua interest (*Liv. xxiv. 8. c*).

Nec potest eodem tempore Romæ et Athenis res judicare (*Cic. Phil. v. 5. 14*).

Cepit consilium, quanquam non civilis exempli, tamen pietate laudabile (*Liv. vii. 5. a*).

Sal pluris in foro, et alio alibi pretio præbuerunt (*Liv. xxix. 37. a*).

Te aut in Formiano aut Antii aut in Tusculano, cura, ut videamus (*R. 149. B*). *Cic. Att. ii. 8. 2*.

Hoc ego et mea, et reipublicæ, et maxime tua interesse arbitror (*Cic. ex epistola nescio qua*).

134. B. *Diversos Modos et Tempora connectunt.*

Eam sedem Tullus regiæ capit, ibique habitavit (*Liv. i. 30. a*).

Montes Sabini petebant, et pauci tenere (*Liv. i. 37. b*).

Perinde uxor instituta fuerat, liberique instituebantur (*Liv. iii. 44. a*).

Aut omnia accipite, aut nihil fero (*Liv. vi. 40. b*).

Subito ex insidiis consurgitur, et adversus et undique hostes erant (*Liv. ii. 50. b*).

Magnæ partis fuga inde primum cœpit: et jam nec lacus nec montes obstabant pavori (*Liv. xxii. 6. b*).

Oppugnabitis vere mœnia unius urbis, sed in una urbe universam ceperitis Hispaniam (*Liv. xxvi. 43. ab*).

Quum ocus signa convelli juberet (*R. 157*), et ipse in equum insilisset, equus repente corruit, consulemque lapsum super caput effudit (*Liv. xxii. 3. c*).

Quum ego peroravissem (*R. 157*), ille contra me diceret, subito totam causam oblitus est (*Cic. Brut. 60. 217*).

Me certe habebis, cui carus æque sis (*R. 170. a*) ac fuisti patri (*Cic. Fam. ii. 2. c*).

PARS SECUNDA.

DE MODIS QUIBUSDAM ET TEMPORIBUS.

135. Ne *prohibitiva* &c.

Crastino die redite in aciem: erit copia pugnandi; ne timete (*Liv. iii. 2. b*).

Impius ne audeto placare donis iram deorum. Caute vota reddunto (*Vetus Lex apud Cic. Leg. ii. 9. 22*).

Ne denegat operam reipublicæ, et in Macedoniam mecum veniat (*Liv. xlv. 22. c*).

Ne id, quod non agitur, simulaverimus (*Liv. xli. 24. c*).

136. *Conjunctivi Potentialis usus est, qui* &c.

(a)

Atque utinam primis illis litteris paruissem! sine ulla enim molestia dignitatem meam retinuissem (*Cic. Fam. xv. 15. c*).

Ipsa igitur propter sese colenda justitia est; nam aliter justitia non esset (*Cic. Off. ii. 12. 42*).

(b)

Si est spes nostri reditus, eam confirmes, et rem adjuves (*Cic. Fam. xiv. 4. 3*).

Inde mæstos audientium vultus cerneret (*Liv. xxii. 7. c*).

De me autem ita considerent viri boni (*Cic. Quint. 17. 55*).

Sed, nisi molestum est, velim hoc scire (*Cic. Rep. i. 30*).

Saltem ea minoris æstimavisset (*Cic. Fin. iv. 20. 57*).

(c)

Quis contra in adolescentia pudorem non diligat (*Cic. Fin. v. 22. 62*)?

Jocerne tecum, an gravius aliquid scribam (*Cic. Fam. ii. 4. b*)?

In plebem vero Romanam utrum superbiam prius memorem,

an crudelitatem? Sine dubio crudelitas est atrocior (*Cic. Verr. i. 47. 122*).

Ex peregrinone patricius, deinde consul fiat (*Liv. iv. 3. c*)?

Hæc quum viderem, quid agerem (*Cic. Sext. 19. 43*)?

Culpam fortuna sustinet: quis enim Pharnacem hostem fore putaret (*Cic. Fam. xv. 15. b*)?

An ille vir, illa humanitate præditus, amicum negligere potuisset (*Cic. Cæl. 22. 54*)?

137. *Peculiaris est usus Perfecti Potentialis, ut &c.*

Dixerit fortasse quispiam: Quid me ista lædunt (*Cic. Leg. Agr. ii. 13. 32*)?

Mihi interdum, pace tua dixerim, timidus videbare (*Cic. Fam. vii. 17. a*).

Nihil igitur me isto tu exemplo terrueris (*Liv. xxviii. 43. c*).

Viderint, inquit, ista officia viri boni (*Cic. Quint. 17. 55*).

Nec tamen ista pretia pertimueris (*Cic. Att. xii. 23. 5*).

138. *Conjunctivi Optativus usus est, vel &c.*

Stet hæc urbs præclara! tranquilla republica cives mei perfruantur (*Cic. Mil. 34. 93*)!

Res ibi valde bonæ. Modo Balbium incolumem videam, subsidium nostræ senectutis (*Cic. Att. xv. 13. A. c*)!

Sed omittamus oracula; veniamus ad somnia (*Cic. Div. i. 20. 39*).

Sæpe, ita me dii juvent, te desideravi (*Cic. Att. i. 16. 1. b*).

Quid poteris, inquires, pro iis dicere? Ne vivam, si scio (*Cic. Att. iv. 16. 5*)!

Sagunti ruinæ (falsus utinam vates sim) nostris capitibus incident (*Liv. xxi. 10. c*).

Utinam mei consilii certior factus esses (*Cic. Att. viii. 11. D. b*)!

139. *Conjunctivi Subjunctivus est usus &c.*

140. *Simplex Infinitivus Subjective jungitur &c.*

Taceo, non enim reprehendere libet (*Cic. Leg. iii. 9. 22*).

Mori millies præstitit quam hæc pati (*Cic. Att. xiv. 9. b*).

Nihil præter arma ferre militi licuit (*Liv. iii. 23. b*).

Me juvat ad finem belli Punici pervenisse (*Liv. xxxi. 1. a*).

Quid attinet, Brute, nominibus uti aut exemplis (*Cic. Orat. 39. 136*)?

141. *Simplex Infinitivus Objectivè sequitur &c.*

(1)

Noli isto modo agere cum Verre (*Cic. Verr. iv. 5. 10*).

Eorum levitatem imitari mavultis (*Liv. xxxi. 29. a*).

Avemus aliquid videre, audire, addiscere (*Cic. Off. i. 4. 13*).

Dies et noctes, tanquam avis illa, mare prospecto, evolare cupio (*Cic. Att. ix. 10. a*).

Idem Ælius Stoicus esse voluit; orator autem nec studuit unquam, nec fuit (*Cic. Brut. 56. 206*).

(2)

An potest cupiditas finiri? Tollenda est atque extrahenda radicitus (*Cic. Fin. ii. 9. 27*).

Sententia verior, gravior, utilior, melior reipublicæ nulla esse potuit (*Cic. Dom. 26. 68*).

Ibi plures dies propter inopiam frumenti manere nequibat (*Liv. xxii. 43. a*).

Vincere scis, Hannibal; victoria uti nescis (*Liv. xxii. 51. b*).

Debemus patremfamilias domi suæ occidere nolle (*Cic. Att. iv. 15. 4*).

Qualescunque sumus, tamen hæc, quæ passi sumus, pati non debuimus (*Liv. xxix. 17. a*).

Hic ventus magnam partem omnis temporis flare consuevit (*Cæs. B. G. v. 7. a*).

Mulieres in India plures singulis solent esse nuptæ (*Cic. Tusc. v. 27. 78*).

Ista senilis stultitia, quæ deliratio appellari solet, senum levium est, non omnium (*Cic. Cat. M. 11. 36*).

(3)

Ibi remanserunt, atque agros colere cœperunt (*Cæs. B. G. v. 12. ab*).

Nervii atque horum socii legionem oppugnare incipiunt (*Cæs. B. G. v. 39. bc*).

Pompeius suorum omnium hortatu statuerat prælio decertare (*Cæs. B. C. iii. 86. a*).

Hoc ipso tempore equites in castra irrumpere conantur (*Cæs. B. G. vi. 37. a*).

Muro quoque lapideo circumdare urbem parabat (*Liv. i. 36. a*).

Quattuor equitibus vitam suam committere ausus est (*Cæs. B. G. vi. 43. c*).

Te aliquot annis minorem natu non dubitabo monere (*Cic. Acad. ii. 19. 61*).

Satis diu te putas requiesse, et iter reliquum conficere pergis (*Cic. de Orat. ii. 71. 290*).

Non intermittit suo tempore cælum nitescere (*Cic. Tusc. i. 28. 69*).

Pacis, concordia, compositionis auctor esse non destiti (*Cic. Phil. ii. 10. 24*).

142. *Simplex Infinitivus Prædicative sequitur &c.*

Nihil videor opitulari posse reipublicæ (*Cic. Fam. iv. 1. ab*).

Tullia per patris corpus carpentum egisse fertur (*Liv. i. 48. c*).

Videor enim jam te ausurus esse appellare (*Cic. Brut. 5. 18*).

Admiratus esse dicitur universam speciem castrorum (*Liv. xxxi. 34. c*).

Putatur ejus statua esse constituta e marmore (*Cic. Arch. 9. 22*).

Quin opifices quoque, minime militiæ idoneum genus, exciti dicuntur (*Liv. viii. 20. a*).

143. *Sequitur etiam Simplex Infinitivus &c.*

Cæsar veteranos, cupientes jam requiescere, armavit (*Cic. Phil. 16. 44*).

Paullatim assuefacti superari, ne se quidem ipsi cum Germanis virtute comparant (*Cæs. B. G. vi. 24. c*).

Dicere incipientem primores civitatis circumsistunt (*Liv. ii. 2. c*).

Tum Hannibal ex hibernis movit, nequicquam ante conatus transcendere Apenninum (*Liv. xxii. 1. a*).

Jussi arma abjicere, imperatum faciunt (*Cæs. B. G. v. 37. a*).

Et refellere sine pertinacia, et refelli sine iracundia parati sumus (*Cic. Tusc. ii. 2. 5*).

144. *Futuri Infinitivi, quum Activi, tum Passivi &c.*

Dicit fore, ut postmodum gaudeant se iræ moderatos (*Liv.* iv. 7. *b*).

Litteris Bibuli recitatis, puto fore, ut aliquando commoveatur senatus (*Cic. Att.* i. 6. 11).

Vidi fore, ut ejus socios persequi non possem (*Cic. Cat.* ii. 2. 4).

PARS TERTIA.

DE COMPOSITA SENTENTIA.

145. *Infinitivus cum Accusativo sui Subjecti &c.*

146. *Pro hoc Infinitivo sæpe ponitur &c.*

Reliquum est, ut te consoler et afferam rationes (*Cic. Fam. iv. 13. 2. a*).

Sequitur, ut de frumento empto vos, iudices, doceam (*Cic. Verr. iii. 70. 163*).

Hoc ut facias, mea interesse arbitror (*Cic. Fam. xii. 18. c*).

Magnificum illud etiam, ut Græcis litteris non egeant (*Cic. Div. ii. 2. 5*).

Hanc ego sententiam non probo, ut nostra in amicos benevolentia illorum erga nos benevolentiae pariter respondeat (*Cic. Læl. 16. 56*).

Summa laus senectutis est, quod ea voluptates nullas magnopere desiderat (*Cic. Cat. M. 13. 44*).

Quod spiratis, quod vocem mittitis, quod formas hominum habetis, indignantur (*Liv. iv. 3. b*).

Illud mihi occurrit, quod uxor a Dolabella discessit (*Cælius apud Cic. Fam. viii. 6. 2*).

147. *Oportet et necesse est, ubi Subjunctivum &c.*

Multa oportet discat atque dediscat (*Cic. Quint. 17. 56*).

Aut id interdiu aut nocte faciamus oportet (*Liv. vii. 35. c*).

Altius paullo rationem consiliorum meorum repetam necesse est (*Cic. Fam. i. 9. 2*).

148. *Post metuendi formulas regunt &c.*

Cur igitur eos servos manumisit? Metuebat scilicet, ne

indicarent; ne dolorem perferre non possent (*Cic. Mil.* 21. 57).
 Omnes labores te excipere video. Timeo, ut sustineas (*Cic. Fam.* xiv. 2. c).

149. Optandi, rogandi, hortandi, &c.

149. A. *Subjective additur.*

Huic consuli permissum est, ut duas legiones scriberet novas (*Liv. xxxv.* 20. a).
 Cavendum est, ne etiam in graves inimicitias convertant se amicitiae (*Cic. Læl.* 21. 78).
 Fremant omnes licet: dicam, quod sentio (*Cic. de Orat.* i. 44. 195).
 Pro argento aurum darent, convenit (*Liv. xxxviii.* 11. c).

149. B. *Objective additur.*

Nunc vero optemus potius, ut eat in exsilium, quam quæramur (*Cic. Cat.* ii. 7. 16).
 Peto abs te, ut hæc cures diligenter (*Cic. Att.* i. 9. 2).
 Hortantur signiferos, ut ocius eant (*Liv.* x. 5. a).
 Cohortatur suos, ne labori succumbant (*Cæs. B. G.* vii. 86. b).
 Cæsar Trebonio magnopere mandaverat, ne per vim oppidum expugnaret (*Cæs. B. C.* ii. 13. b).
 Enitar, ut præter te nemo dolorem meum sentiat (*Cic. Att.* xii. 23. 1).
 Quæ te causa, ut provincia tua excederes, induxit (*Liv.* x. 18. c)?
 Coactus est, ut vita se ipse privaret (*Cic. de Orat.* iii. 3. 9).
 Magnitudo rei fecit, ut non vereremur, ne nimis cito litteras mitteremus (*Cic. Fam.* ii. 6. a).
 Mecum egit, ut se ne impedires (*Cic. Q. Fr.* i. 2. 4. b).
 Tu ad me velim litteras crebrius mittas (*Cic. Fam.* v. 6. 5).
 Sine timidum pro cauto, imbellem pro perito belli vocent (*Liv.* xxii. 39. c).
Cave, si me amas, existimes me hoc fecisse (*Cic. Fam.* ix. 24. 3).

149. C. *Per Appositionem additur.*

Unum petierunt, ne se armis despoliaret (*Cæs. B. G. ii. 31. b*).

Lex vetusta est, ut prætor Idibus Septembribus clavum pangat (*Liv. vii. 3. b*).

Hoc quidem in dolore maxime est providendum, ne quid abjecte, ne quid timide faciamus (*Cic. Tusc. ii. 23. 55*).

150. *Post multa ex his Verbis &c.*

Illud tamen te, Atratine, esse admonitum volo (*Cic. Cæl. 3. 7 et 8*).

Ille tenuis illis, a quibus exspectat, gratum se videri studet (*Cic. Off. ii. 20. 70*).

Considerare militem et cibum capere jubet (*Liv. xxviii. 2. a*).

Et sale invecto uti vetuit (*Liv. xlv. 29. a*).

Eum Pompeius interpellavit, et loqui plura prohibuit (*Cæs. B. C. iii. 18. b*).

Inexpugnabilia castra erant, neque cogi pugnare poterat rex (*Liv. xlv. 41. a*).

151. *Pronominibus et Particulis Interrogandi &c.*151. A. *Subjective jungitur.*

Incredibile est, quanti faciamus et ego et frater meus Lænium (*Cic. Fam. xiii. 63. a*).

Quid tibi clam dederint pecuniæ, post videbitur (*Cic. Verr. v. 17. 43*).

Ubi sim, quam qui sim, magis refert (*Liv. ii. 7. c*).

Utrum avarior an crudelior sit, vix existimari potest (*Liv. xxii. 59. c*).

Neque satis constabat animis, tam audax iter consulis laudarent vituperarentne (*Liv. xxvii. 44. a*).

Hoc doce, doleam, necne doleam, nihil interesse (*Cic. Tusc. ii. 12. 29*).

151. B. *Objective jungitur.*

Non ausus est iterum dicere, quot millia fundus suus abesset ab urbe (*Cic. Cæcin. 10. 28*).

Utinam propius te accessissem! Nunc nec ubi nec quando te sim visurus, possum suspicari (*Cic. Att. xi. 13. 2*).

Quid ageres, et ubi esses, cognovi; quando autem te visuri essemus, nihil sane potui suspicari (*Cic. Fam. ix. 1. a*).

Vos dormitis, nec adhuc mihi videmini intelligere, quam nos pateamus, et quam simus imbecilli (*Cælius apud Cic. Fam. viii. 17. c*).

Non quæro abs te, quare patrem Sex. Roscius occiderit: quæro, quomodo occiderit (*Cic. Rosc. Am. 27. 73*).

Quæris, ego me ut gesserim. Constanter (*Cic. Att. iv. 16. 6. a*).

Primum quæro, num tu senatui causam tuam permittas (*Cic. Vat. 6. 15*).

Tum ostendi tabellas Lentulo, et quæsi, cognosceretne signum (*Cic. Cat. iii. 5. 10*).

Hoc nescio an nulli unquam nostro acciderit imperatori (*Dolabella apud Cic. Fam. ix. 9. b*).

Nescio an amplius mihi negotii contrahatur (*Cic. Cat. iv. 5. 9*).

Adesset an abesset dictator, parvi facientes, ad castra accesserunt (*Liv. viii. 36. a*).

151 C. *Per Appositionem jungitur.*

Illud etiam animadvertendum est, cui nos hosti relicturi sitis: Pyrrho videlicet, an barbaro (*Liv. xxii. 59. bc*).

Unum illud nescio, gratulerne tibi, an timeam (*Cic. Fam. ii. 5. b*).

152. Ut, ut non, ut nihil, &c.

(a)

Summo cum imperio fuisti in Asia triennium, sic ut nulla te pecunia ab summa integritate deduxerit (*Cic. Q. Fr. i. 1. 2. bc*).

Non ita invidiam pertimui, ut nihil in æquitate civium meorum spei habeam (*Liv. iii. 56. c*).

Non sum ita hebes, ut istud dicam (*Cic. Tusc. i. 6. 12*).

Neque tam imperitus fuit rerum, ut non sciret Æduos Romanis auxilium negasse (*Cæs. B. G. i. 44. bc*).

Adventus ejus compressit Etruscos, adeo ut nemo extra munimenta egredi auderet (*Liv. x. 11. a*).

Tanto pretio illud vas nuper mercatus est, ut, qui aderant, fundum venire arbitrarentur (*Cic. Rosc. Am. 46. 133*).

In eum locum res deducta est, ut salvi esse nequeamus (*Cic. Fam. xvi. 12. a*).

(b)

Nec ullum hoc frigidius flumen attingi, ut vix pede tentare id possim (*Cic. Leg. ii. 3. 6*).

(c)

Inferius est istuc factum, quam ut avo tuo dignum esse videatur (*Cic. Pis. 26. 62*).

Millies moriemur potius, quam ut tantum dedecoris admitti patiamur (*Liv. iv. 2. b*).

153. Ut, ne, ut ne, *Finali sensu &c.*

Ista sequimur, ut sine cura metuque vivamus (*Cic. Fin. i. 15. 49*).

Ista lex ideo lata est, ut finiret luxuriam muliebrem (*Liv. xxxiv. 6. b*).

Alii, ut urbi præsiderent, relictī sunt (*Liv. xxii. 11. c*).

Istum juvenem domi tenendum censeo, ne quandoque parvus hic ignis incendium ingens exsuscitet (*Liv. xxi. 3. c*).

Oppidum, ne cui esset usui Romanis, incenderunt (*Cæs. B. G. vii. 55. b*).

Ne corrumpi tabulæ facile possint, idcirco obsignatæ sunt (*Cic. Flacc. 9. 21*).

Tu ad me velim scribas, ut prorsus ne quid ignorem (*Cic. Att. iii. 10. 2. c*).

154. Quum, *Causali sensu &c.*

Quum vita sine amicis insidiarum et metus plena sit, ratio ipsa monet amicitias comparare (*Cic. Fin. i. 20. 66*).

Sed quum me ægritudo somno privaret, scribere institui (*Cic. Att. ix. 10. a*).

155. Quod, quando, quia, quandoquidem, &c.

Et mehercule etiam pluris eum feci, quod te amari ab eo sensi (*Cic. Fam. ii. 13. 2*).

Otiosus eram propterea quod discipulos dimiseram (*Cic. Fam. ix. 18. a*).

Me odisse, quia magna mihi debebat beneficia, cœpit (*Cælius apud Cic. Fam. viii. 12. a*).

Quando præstitimus, quod debuimus, moderate, quod evenit, feramus (*Cic. Fam. vi. 4. 1. b*).

Quandoquidem nihil apud te auctoritas senatus valet, provoco ad populum (*Liv. viii. 33. a*).

Quoniam recta consilia haud bene evenerant, pravis uti coepit (*Liv. i. 27. a*).

Plus quam parricidæ sunt, siquidem est atrocius patriæ parentem quam suum occidere (*Cic. Phil. ii. 13. 31*).

156. Quum, quando, quoties, simul, &c.

Eam laudationem quum legimus, quem philosophum non contemnimus (*Cic. Cat. M. 4. 12*)?

Gallo narravi, quum proxime Romæ fui, quid audissem (*Cic. Att. xiii. 49. c*).

Quum illuc venero, tum de reditu meo scribam ad te (*Cic. Att. xiii. 9. 2*).

Multi anni sunt, quum ille in ære meo est (*Cic. Fam. xv. 14. 1*).

Quoties quisque voluit, dixit, et quam voluit diu (*Cic. Q. Fr. i. 1. 7. b*).

Simul aliquid audiero, scribam ad te (*Cic. Att. viii. 11. 4*).

Simul atque ire in exsilium jussus est, paruit, ivit (*Cic. Cat. ii. 6. 12*).

Hoc ego, simul ac te adspexi, sensi atque previdi (*Cic. Vat. 2. 4*).

Additus quoque novus terror Romanis, ut fusa auxilia sua viderunt (*Liv. xxi. 56. a*).

Ubi sæva orta tempestas est, ac rapitur vento navis, tum viro et gubernatore opus est (*Liv. xxiv. 8. b*).

Undecimo die postquam a te discesseram, has litteras scripsi (*Cic. Att. xii. 1. a*).

Posteaquam ego in Siciliam veni, repente istius amicus factus est (*Cic. Verr. ii. 56. 138*).

Anno post consul primum fuerat, quam ego natus sum (*Cic. Cat. M. 4. 10*).

157. Quum (*when*) *Subjunctivum sæpe &c.*

Pacem cum victis fecimus; socios deinde duximus, quum Africo bello urgerentur (*Liv. xxi. 41. c*).

Curio ad focum sedenti magnum auri pondus Samnites quum attulissent, repudiati sunt (*Cic. Cat. M. 16. 55*).

Diu quum esset pugnatum, nostrique gravius a multitudine premerentur, consumptis omnibus telis, impetum in cohortes faciunt (Cæs. B. G. i. 26. b, et Id. B. C. i. 46. a).

158. Dum, donec, quoad, antequam, &c.

158. A. Dum, donec, (*whilst, as long as*) &c.

Dum Latinæ loquentur litteræ, quercus ille huic loco non deerit (*Cic. Leg. i. 1. 1*).

Donec armati confertique abibant, pedites persequabantur (*Liv. vi. 13. b*).

Quoad lucis superfuit quidquam, deviis callibus se recipiebant (*Liv. xxxv. 30. c*).

158. B. Dum, donec, quoad, (*until*) &c.

Virginus, dum collegam consuleret, moratus est (*Liv. iv. 21. c*).

Populari non destitit agros, donec Samnitium exercitum expulit finibus (*Liv. x. 16. a*).

Provinciam tuebor, quoad exercitus huc summittatis (*Planus apud Cic. Fam. x. 21. 1. c*).

158. C. Antequam, priusquam, nunc &c.

Ventidio fui semper amicus, antequam ille reipublicæ bonisque omnibus tam aperte est factus inimicus (*Cic. Phil. xii. 9. 23*).

Antequam de republica dicam, exponam vobis breviter consilium reversionis meæ (*Cic. Phil. i. 1. 1*).

Hæc causa ante mortua est, quam tu natus esses (*Cic. Rab. Perd. 9. 25*).

Priusquam de ceteris rebus respondeo, de amicitia pauca dicam (*Cic. Phil. ii. 1. 3*).

Ignotum hostem prius pæne, quam viderent, integri intactique fugerunt (*Liv. v. 38. bc*).

159. Si, nisi, nunc *Indicativo*, nunc *Conjunctivo* &c.

159. A. Si, nisi, *ubi in Conditione nihil incerti* &c.

Jam, si qua certa habes de Cæsare, exspecto litteras (*Cic. Att. v. 4. 2. c*).

Nisi me frustrantur oculi, mater tibi conjuxque adsunt (*Liv. ii. 40. a*).

Si hilarius locuti sunt, revocant se rursus ad mæstitiam (*Cic. Tusc. iii. 27. 64*).

Nihil accipiam injuriæ, si tu aderis (*Cic. Att. v. 18. 2*).

Si non ero, sensu omnino carebo (*Cic. Fam. vi. 3. c*).

159. B. Si, nisi, *ubi Conditio, ut incerta &c.*

Ego si abs te summa officia desiderem, mirum nemini videatur (*Cic. Fam. v. 5. a*).

Pacem non peterem, nisi utilem crederem (*Liv. xxx. 30. c*).
Nisi Hispani vixdum conserto praelio fugissent, perpauci ex tota superfuissent acie (*Liv. xxiii. 29. c*).

Arasset nemo, si Metellus hanc epistolam non misisset (*Cic. Verr. iii. 18. 45*).

Hoc non fecissent profecto, si nihil ad mortuos pertinere arbitrentur (*Cic. Læl. 4. 13*).

Quodsi eadem ratio Cæsaris fuisset, duos Pompeii filios incolumes haberemus (*Cic. Phil. v. 14. 39*).

At memoria minuitur. Credo, nisi eam exerceas, aut si sis natura tardior (*Cic. Cat. M. 6. 20*).

160. Modo, dum, dummodo, *&c.*

Declinandum est de via, modo ne summa turpitudine sequatur (*Cic. Læl. 17. 61*).

Maxima pericula pro patria subibo, dum, si quid acciderit mihi, a reprehensione temeritatis absim (*Plancus apud Cic. Fam. x. 23. a*).

Omnia postposui, dummodo præceptis patris parerem (*Cic. Filius apud Cic. Fam. xvi. 21. b*).

Impune id emit, modo ut bona ratione emerit (*Cic. Verr. iv. 5. 10*).

161. *Concessivæ Conjunctiones, etsi, tametsi, &c.*

Ego me, etsi peccato absolvo, supplicio non libero (*Liv. i. 58. c*).

Intelligo non diuturnum bellum fore, etsi id ipsum nonnullis videatur secus (*Cic. Fam. vi. 4. 1. a*).

Haud aspernatus est eos Tullus, tametsi vana offerebantur (*Liv. i. 23. b*).

Etiamsi multi mecum contendunt, tamen omnes facile superabo (*Cic. Fam. v. 8. 2. c*).

Quis in adolescentia pudorem, etiamsi sua nihil intersit, non tamen diligat (*Cic. Fin. v. 22. 62*)?

162. Quanquam, utut, *Indicativo gaudent.*

Quanquam hæc etiam auditu acerba sunt, tamen audire tolerabilius est quam videre (*Cic. Fam. vii. 30. a*).

Stant obnisi Samnites, quanquam plura accipiunt, quam inferunt, vulnera (*Liv. vii. 33. bc*).

163. *Quamvis, quantumvis, licet, &c.*

Sæpe dixit, "Nihil agis dolor: quamvis sis molestus, nunquam te esse confitebor malum (*Cic. Tusc. ii. 25. 61*)."

Licet ergo patrem appellet Octavius Ciceronem, laudet, gratias agat, tamen illud apparebit, verba rebus esse contraria (*Brutus apud Cic. ad Brut. i. 17. b*).

Nos te tuumque exercitum exspectamus, sine quo, ut reliqua ex sententia succedant, vix satis liberi erimus (*Cic. ad Brut. i. 9. c*).

Ipsæ Cicero, quum tenuissima valetudine esset, ne nocturnum quidem sibi tempus ad quietem relinquebat (*Cæs. B. G. v. 40. c*).

Negas tantam similitudinem esse. Ne sit sane, videri certe potest (*Cic. Acad. ii. 26. 84*).

164. *Comparativæ Particulæ, quasi, tanquam, &c.*

Hi, quasi sua res aut honos agatur, ita diligenter Sex. Nævii studio morem gerunt (*Cic. Quint. 2. 9*).

At ego, tanquam mihi cum Crasso contentio esset, de homine nihil dixi (*Cic. Phil. ii. 3. 7*).

Cœpti inde ludi, velut ea res nihil ad religionem pertinuisset (*Liv. ii. 36. a*).

Metus Patres cepit, velut si jam ad portas hostis esset (*Liv. xxi. 16. a*).

Me omnibus officiis, juxta ac si frater meus esset, sustentavit (*Cic. post Red. in Sen. 8. 20*).

165. *Relativum, qui, quæ, quod, itemque &c.*

166. *Qui, Causali sensu &c.*

Ego te non dementem putem, qui hoc sis ausus primum facere, deinde confiteri (*Cic. Pis. 20. 47*)?

Peccasse mihi videor, qui a te discesserim (*Cic. Fam. xvi. 1. a*).

167. *Qui, Concessivo sensu &c.*

O mi Furni, quam tu causam tuam non nosti, qui alias tam facile discas (*Cic. Fam. x. 26. ab*)!

168. Qui, *Finali sensu* &c.

Sequantur igitur nos tuæ litteræ, quibus non modo res omnes, sed etiam rumores cognoscamus (*Cic. Att. v. 5. ab*).

Nuntios Romam, qui certiore de suo casu senatum facerent, misere (*Liv. vi. 33. b*).

Quem relinquam, qui provinciæ præsit (*Cic. Att. vi. 3. 1. a*)?

Ignes fieri prohibuit, quo occultior esset suus adventus (*Cæs. B. C. iii. 30. c*).

169. Qui, *Consecutivo sensu* &c.

(a)

Neque enim tu is es, qui ista nescias (*Cic. Fam. v. 12. 3. a*).

Fuit ulla cupiditas tanta, quæ tantam exstingueret religionem (*Cic. Verr. i. 18. 48*)?

Quis est tam excors, quem ista moveant (*Cic. Tusc. i. 6. 11*)?

(b)

Dicere fortasse, quæ sentias, non licet; tacere plane licet (*Cic. Fam. iv. 9. a*).

Quæ adventat, gens est, cui natura corpora magna magis quam firma dederit (*Liv. v. 44. b*).

(c)

Nam famæ damna majora erant, quam quæ aestimari possent (*Liv. iii. 72. ab*).

(d)

Erit dignior locus in terris ullus, qui hanc virtutem excipiat, quam hic qui procreavit (*Cic. Mil. 37. 101*)?

Hunc Cæsar idoneum judicaverat, quem cum mandatis ad Cn. Pompeium mitteret (*Cæs. B. C. iii. 10. a*).

170. Qui *demum*, *Consecutivo sensu* &c.

(a)

His Cæsar vitam concessit, nec est, quod iis præterea possit adimi (*Cic. Fam. ix. 13. c*).

Sunt, qui urbanis rebus bellicas anteponant (*Cic. Off. i. 24. 82*).

Fuerunt, qui regem temeritatis accusarent (*Liv. xxxi. 38. a*).

Facillime tu reperies, qui Romam proficiscantur (*Cic. Att. i. 9. 1*).

Non habui, cui potius id negotii darem (*Cic. Fam. v. 20. 2. c*).

(b)

Nec aliquem, cui id narraret habuit (*Cic. Læl. 23. 88*).

Erant pauci, quibuscum essem (*vide Notam 814. A. Obs.*) æque libenter ac tecum (*Cic. Fam. v. 21. a*).

Inventi autem multi sunt, qui vitam profundere pro patria parati essent (*Cic. Off. i. 24. 84*).

(c)

Nemo vestrum est, cujus non ante oculos ipse sæpe militare aliquod ediderim facinus (*Liv. xxi. 43. c*).

Nihil, quod ipsis esset indignum, commiserunt (*Cæs. B. G. v. 35. b*).

Nulla colonia vestra erit, quæ nos obsequio erga vos fideque superet (*Liv. vii. 30. c*).

Quis autem, meum consulatum, præter Clodium, qui vituperaret, inventus est (*Cic. Phil. ii. 5. 11*)?

Quid est, quod ab eo non metuas, qui ipsa templa prædam putet (*Cic. Att. vii. 13. 1*)?

171. *Relative Particulæ, quo, qua, quomodo, &c.*

In ea profecto loca discesserat, quo mihi ipsi est veniendum (*Cic. Cat. M. 23. 85*).

Habebam, quo confugerem, ubi conquiescerem, cujus in sermone omnes curas deponerem (*Cic. Fam. iv. 6. b*).

Sed, unde cœpit oratio mea, ibi desinet (*Liv. xxxi. 29. c*).

Satis fuit eritque, unde belli decus pariat (*Liv. vii. 40. a*).

Quid tandem est, cur cælum et terras misceant (*Liv. iv. 3. a*)?

An hæc satis digna causa fuit, cur patriæ indiceretis bellum (*Liv. xxviii. 29. a*)?

Permulta dici possunt, quare hoc intelligatur (*Cic. Rosc. Am. 33. 94*).

Ne quæramus, quemadmodum ceteris exemplo simus (*Liv. xxxii. 21. c*).

172. *Quominus, post Verba quæ &c.*

Nec ætas impedit, quominus hæc studia teneamus usque ad ultimum tempus senectutis (*Cic. Cat. M. 17. 60*).

Id in hac disputatione casus quidam, ne facerem, impedivit
(*Cic. Fat.* 1. 1).

Ego, quominus mihi inimicissimus sit, non recusabo (*Cic. Phil.* i. 11. 27).

Mandata exposuit: sententiam ne diceret, recusavit (*Cic. Off.* iii. 27. 100).

Per eum stetit, quominus incepta persequerentur (*Liv.* vi. 33. a).

173. *Quin pro qui non, post Negativa et &c.*

Sed in castello nemo fuit omnino militum, quin vulneraretur
(*Cæs. B. C.* iii. 53. b).

Nego in Sicilia tota ullam gemmam aut margaritam fuisse, quin inspexerit (*Cic. Verr.* iv. 1. 1).

Quis unquam templum illud adspexit, quin avaritiæ tuæ testis esset (*Cic. Verr.* i. 59. 154)?

174. *Quin pro quod non, ut non, post Negationem &c.*

Nec dubitant, quin cum omnibus copiis ipse prima æstate Euphraten transiturus sit (*Cic. Att.* v. 21. 2).

Non dubitabam, quin meas litteras libenter lecturus esses (*Cic. Fam.* xii. 19. a).

Non temperavit, quin festinationem fratri objiceret (*Liv.* xlii. 16. c).

Ego ipse nunquam illos adspicio, quin hujusce meriti in me recorder (*Cic. Planc.* 28. 69).

Non possumus, quin alii a nobis dissentiant, recusare (*Cic. Acad.* ii. 3. 7).

Neque multum abfuit, quin etiam castris expellerentur (*Cæs. B. C.* ii. 35. b).

Quid recusare potest, quin et socii sibi consulant (*Liv.* xxxii. 21. b)?

Numquid esse causæ videbatur, quin id signum Concordiæ dedicaret (*Cic. Dom.* 50. 130)?

175. *Sententia, quæ subordinatur Orationi Obliquæ &c.*

Populum Romanum eo invictum esse sentio, quod in secundis rebus sapere et consulere meminerit (*Liv.* xxx. 42. c).

Ait, quum hæc faciat, civitati sese consulere (*Cæs. B. G.* v. 27. c).

Te tamen hoc scire volo¹, vehementer omnes sollicitos fuisse de Sullæ morte, antequam certum scierint (*Cic. Fam. ix. 10. c*).

Confiteor eos, nisi conservatores reipublicæ sint, plus quam parricidas esse (*Cic. Phil. ii. 13. 31*).

Dicunt intelligere sese, tametsi ab Helvetiis pœnas bello repetisset, tamen eam rem ex usu omnium gentium accidissee (*Cæs. B. G. i. 30. a*).

Romanis enim, quanquam procul a patria pugnarent, facile persuaserant duces pro Italia atque urbe Romana eos pugnare (*Liv. xxiii. 29. b*).

Obrepere aiunt citius senectutem, quam putassent (*Cic. Cat. M. 2. 4*).

Stoici dicunt omnes esse divites, qui cœlo et terra frui possint (*Cic. Fam. vii. 16. c*).

Dixit ex iis quidam Athenienses scire, quæ recta essent, sed facere nolle (*Cic. Cat. M. 18. 64*).

Te miror, Antoni, quorum facta imitere, eorum exitus non perhorrescere (*Cic. Phil. ii. 1. 1*).

Noli existimare, Pompei, hunc esse exercitum quæ Galliam Germaniamque devicerit (*Cæs. B. C. iii. 87. a*).

Illud, iudices, perspicere potestis, quidquid mali Cluentius viderit, id omne a matre esse conflatum (*Cic. Cluent. 61. 169*).

Exposuerunt sese tacitos abire, quo terrarum possent, in animo habuisse (*Liv. xxxix. 54. b*).

176. *Sententia Subordinata, quæ opinionem cujuspiam &c.*

Divine Plato escam malorum voluptatem appellat, quod ea videlicet homines capiantur, ut hamo pisces (*Cic. Cat. M. 13. 44*).

Consuli gratiæ actæ sunt, quod de republica non desperasset (*Liv. xxii. 61. c*).

Romani tamen, quia consules prospere rem gererent, minus his cladibus commovebantur (*Liv. xxv. 22. a*).

Ad Cæsarem venerunt et de suis privatim rebus ab eo petere cœperunt, quoniam civitati consulere non possent (*Cæs. B. G. v. 3. bc*).

---

¹ These words might be constructed according to Rule 149. B:—*Tu tamen hoc scias volo*.

Obsides, arma, servos, qui ad eos perfugissent, poposcit (*Cæs. B. G. i. 27. b*).

Scipioni cum exercitibus, quos haberet, in Africa prorogatum imperium (*Liv. xxx. 41. a*).

177. *Conjunctio vel Relativum, quum subordinatur &c.*

Rogavit, ut, quoniam sibi vivo non subvenisset, mortem suam ne inultam esse pateretur (*Cic. Div. i. 27. 57*).

Licet sæpius tibi hujus generis litteras mittam, quum gratias agam, quod meas commendationes observes, sed tamen non dubitabo de eadem re iterum scribere (*Cic. Fam. xiii. 27. a*).

Quare evenit, ut temporibus illis, simul atque hostis superatus esset, ager araretur omnis (*Cic. Verr. iii. 54. 125*).

Denuntiaverunt Gallonio, ut sua sponte, dum sine periculo liceret, excederet Gadibus (*Cæs. B. G. ii. 20. ab*).

Quis te induxit, ut hos viros aliud de hac re sensuros, ac me absente senserint, arbitrare (*Cic. Dom. 2. 3*)?

Quam cito illa omnia ex lætitia ad luctum reciderunt, ut, qui paullo ante consul designatus fuisset, retineret repente nullum vestigium pristinae dignitatis (*Cic. Sull. 32. 91*)!

Conquerimur, quod ab iis male tractemur, quibus benefecerimus (*Cic. Inv. i. 55. 109*).

Veneri ædem dictator vovit; quia ita edictum erat, ut is voveret, cujus maximum imperium in civitate esset (*Liv. xxii. 10. c*).

Quum legatos in eo loco, quo tum essent, suum adventum exspectare jussisset, paruerunt (*Cæs. B. G. i. 27. ab*).

Adiciebat de Hannibale, qui plures et duces et milites Romanorum occidisset, quam quot superessent (*Liv. xxxv. 12. c*).

Vicit sententia lenior, ut, unde culpa esset orta, ibi pœna consisteret (*Liv. xxviii. 26. a*).

178. *Oratio Obliqua longe excurrit &c.*

Multis verbis in perfidiam rebellantium regulorum invectus, læto et erecto animo se ire professus est ad cædem Ilergetum: non enim eos ulla secum societate junctos esse. Proinde sequerentur ad expetendas ab istis scelestis hominibus pœnas (*Liv. xxviii. 32, a et c*).

Convocatis ad concilium præfectis equitum, venisse tempus victoriæ demonstrat: excedere Gallia Romanos. Proinde

in agmine impeditos adoriantur (Cæs. B. G. vii. 66. a et b).

Is ita cum Cæsare agit: *Si pacem populus Romanus cum Helvetiis faceret, Helvetios inde abituros. Quod improvise unum pagum adortus esset, ne ob eam rem aut suæ nimis virtuti confideret, aut ipsos despiceret* (Cæs. B. G. i. 13. b et c: item Id. B. C. iii. 24. a).

Fabius *aliorum se timori indulgere aiebat. Ceterum, si sibi socium imperii darent, quonam modo se oblivisci P. Decii posse? Neminem omnium secum conjungi malle* (Liv. x. 26. a).

Nihil temere agendum existimabant: ventura a Cæsare subsidia docebant. Postremo, quid esse turpius quam, auctore hoste, de summis rebus capere consilium (Cæs. B. G. v. 28. b et c)?

Litteras ad senatum misit: *Veios jam fore in potestate populi Romani. Quid de præda faciendum censerent* (Liv. v. 20. a)?

Speravit Cæsar se sine pugna rem conficere posse: *Cur etiam secundo prælio aliquos ex suis amitteret? cur vulnerari pateretur optime de se meritos milites? præsertim quum non minus esset imperatoris consilio superare quam gladio* (Cæs. B. C. i. 72. a et b).

LONDON :
A. and G. A. SPOTTISWOODE,
New-street-Square.

COLLEGE AND SCHOOL BOOKS.

I.

THE GREEK TESTAMENT: With copious English Notes, Critical, Philological, and Explanatory. By the Rev. S. T. BLOOMFIELD, D.D. New Edition, enlarged and improved. 2 vols. 8vo. with Map of Palestine, price £2.

II.

DR. BLOOMFIELD'S ADDITIONAL ANNOTATIONS, CRITICAL, PHILOLOGICAL, and EXPLANATORY, on the NEW TESTAMENT. New Edition. 8vo. price 15s.

III.

THE GREEK TESTAMENT: With brief English Notes, Philological and Explanatory. Especially formed for the use of Colleges and Public Schools. By the Rev. S. T. BLOOMFIELD, D.D. New Edition, enlarged and improved. Fcp. 8vo. price 7s. 6d.

IV.

DR. BLOOMFIELD'S GREEK and ENGLISH LEXICON to the NEW TESTAMENT. New Edition. Fcp. 8vo. price 10s. 6d.

V.

THE WORKS of HORACE. Adapted to the Use of Young Persons, by the Omission of Offensive Words and Passages; and illustrated by original English Notes, embodying the most recent Philological Information. By the Rev. C. GIRDLESTONE, M.A., and Rev. W. A. OSBORNE, M.A. New Edition. 12mo. price 7s. 6d.

VI.

THE FIRST FIVE BOOKS of LIVY. With English Explanatory Notes, and Examination Questions. By D. B. HICKIE, LL.D. Third Edition, with Additions and Corrections. Post 8vo. price 8s. 6d.

VII.

P. TERENTII AFRI COMEDIE SEX. Ex Editione Th. Frid. God. Reinhardt. With Explanatory Notes by D. B. HICKIE, LL.D. New Edition, with Portrait and Vignette Title. 12mo. price 9s. 6d.

VIII.

XENOPHON'S MEMORABILIA of SOCRATES. From the Text of Kühner. With copious English Explanatory Notes, Life, Chronology, Examination Questions and Indexes. By D. B. HICKIE, LL.D. New Edition. Post 8vo. price 8s. 6d.

London: LONGMAN, BROWN, GREEN, and LONGMANS.

IX.

ELEMENTARY WORKS by the REV. DR. B. H. KENNEDY, Prebendary of Litchfield, and Head Master of Shrewsbury School.

GREEK GRAMMAR: Rudimentis Etonensibus quantum potuit immutatis *Syntaxis* de suo addidit B. H. KENNEDY, S.T.P. 12mo. price 4s. 6d.

LATIN GRAMMAR. An Elementary Grammar of the Latin Language. New Edition. 12mo. price 3s. 6d.

THE CHILD'S LATIN PRIMER; or, First Latin Lessons, extracted from the Author's *Elementary Latin Grammar*. 12mo. price 2s.

A LATIN VOCABULARY, arranged on Etymological Principles, as an Exercise-Book, and First Latin Dictionary for the use of the Lower Classes in Schools. 12mo. price 2s. 6d.

PALAESTRA LATINA; or, a Second Latin Reading Book. Adapted to the Author's *Elementary Latin Grammar*. 12mo. price 5s.

X.

SOPHOCLES TRAGÆDIÆ SUPERSTITES. Recensuit et brevis annotatione instruxit GULIELMUS LINWOOD, M.A. Editio altera. 8vo. price 16s.

XI.

A TREATISE on GREEK METRES: With the Choric Parts of Sophocles metrically arranged. By the Rev. W. LINWOOD, M.A. 8vo. 10s. 6d.

"We admire the author's enthusiasm in his subject; and it is well for the few who desire thoroughly to understand and enjoy the grand compositions of the Greek tragic poets, that an intelligent and ingenious expositor of ancient metrical art has prepared this volume. The work displays accurate knowledge of the tragic writers, and affords full information as to the metre of this poem, and especially the form and structure of the choruses."

LITERARY GAZETTE.

XII.

THE ALCESTIS, HECUBA, MEDEA, ORESTES, and PHENISSÆ. From the Text, and with a Translation of Porson's Notes, Examination Questions, and a Synopsis of Metrical Systems. By Dr. MAJOR, Head Master of King's College School, London. New Edition. Post 8vo. price 24s.—The Plays separately, 5s. each.

XIII.

THE FALL of the ROMAN REPUBLIC: A Short History of the last Century of the Commonwealth. By the Rev. C. MERIVALE, B.D. late Fellow of St. John's College, Cambridge; Author of *History of the Romans under the Empire*. 12mo. price 7s. 6d.

XIV.

A HISTORY of the ROMANS under the EMPIRE. By the Rev. CHARLES MERIVALE, B.D., late Fellow of St. John's College, Cambridge. Second Edition; with Maps. Vols. I. and II. 8vo. price 28s.—Vol. III., completing the History to the Establishment of the Monarchy by AUGUSTUS. 8vo. price 14s.

XV.

AN ACCOUNT of the LIFE and LETTERS of CICERO Translated from the German of *Abeken*; and edited by the Rev. CHARLES MERIVALE, B.D., late Fellow of St. John's College, Cambridge. 12mo. 9s. 6d.

London: LONGMAN, BROWN, GREEN, and LONGMANS.

XVI.

THE ÆNEID, GEORGICS, and BUCOLICS of VIRGIL:
with Marginal References, and concise Notes from Wagner, Heyne, and Anthon. Edited, from the Text of Wagner, by the Rev. JAMES FRODOFT, B.A. 12mo. price 7s. 6d. — The TEXT, with Marginal References only, price 3s. 6d.

XVII.

RAPIER'S INTRODUCTION TO COMPOSITION OF LATIN VERSE: Containing Rules and Exercises intended to illustrate the Manners, Customs, and Opinions mentioned by the Roman Poets, and to render familiar the principal Idioms of the Latin Language. New Edition, revised by the Rev. T. K. ARNOLD, M.A. 12mo. price 3s. 6d. — KEY, price 2s. 6d.

XVIII.

MR. A. RICH'S ILLUSTRATED COMPANION to the LATIN DICTIONARY and GREEK LEXICON: Forming a Glossary of all the Words representing Visible Objects connected with the Arts, Manufactures, and Every-day Life of the Ancients. With woodcut representations of nearly Two Thousand Objects from the Antique. Post 8vo. price 21s.

XIX.

THE YOUNG SCHOLAR'S LATIN-ENGLISH and ENGLISH-LATIN DICTIONARY: Being an Abridgment of the Complete Latin Dictionary. By the Rev. J. E. RIDDLE, M.A. New Edition, with numerous Corrections. Square 12mo. price 12s.

Separately { The Latin-English Dictionary, price 7s.
The English-Latin Dictionary, price 5s. 6d.

XX.

RIDDLE'S COMPLETE LATIN-ENGLISH and ENGLISH-LATIN DICTIONARY, for the use of Colleges and Schools: Chiefly from the German. New and cheaper Edition. 8vo. price 21s.

Separately { The English-Latin Dictionary, price 7s.
The Latin-English Dictionary, price 15s.

XXI.

A COPIOUS and CRITICAL LATIN-ENGLISH LEXICON, founded on the German-Latin Dictionaries of Dr. William Freund. By the Rev. J. E. RIDDLE, M.A. New and cheaper Edition; with Corrections. Post 4to. price 31s. 6d.

XXII.

A COPIOUS and CRITICAL ENGLISH-LATIN LEXICON, founded on the German-Latin Dictionary of Dr. C. E. Georges. By the Rev. J. E. RIDDLE, M.A., and the Rev. T. K. ARNOLD, M.A. New Edition. 8vo. price 25s.

XXIII.

RIDDLE and ARNOLD'S ENGLISH-LATIN DICTIONARY, For the Use of Schools: Being an Abridgment of Riddle and Arnold's *Copious and Critical English-Latin Lexicon*, by the Rev. J. C. EDEN, late Fellow and Tutor of Trinity Hall, Cambridge. Square post 8vo. price 10s. 6d.

London: LONGMAN, BROWN, GREEN, and LONGMANS.

XXIV.

A GREEK and ENGLISH LEXICON of the NEW TESTAMENT. By EDWARD ROBINSON, D.D., LL.D. New Edition, revised and in great part re-written. 8vo. price 18s.

XXV.

A HISTORY OF GREECE, for the use of Schools and Young Persons, from the Earliest Time to the Taking of Corinth by the Romans, B.C. 146; mainly based upon Bishop Thirlwall's History of Greece. By Dr. L. SCHMITZ, F.R.S.E., Rector of the High School of Edinburgh. New Edition. 12mo. price 7s. 6d.

XXVI.

EXERCISES in GREEK PROSE COMPOSITION. For the use of Eton, Winchester, Harrow, and King's College, London. By C. D. YONGE, B.A. 12mo. 5s. 6d.—KEY, price 1s.

XXVII.

MR. C. D. YONGE'S NEW ENGLISH-GREEK LEXICON. Containing all the Greek Words used by Writers of good authority; citing the Authorities in Chronological Order for every Word used; explaining the Construction; and giving the Declension or Conjugation of each word when irregular; and marking the Quantities of all doubtful Syllables. Post 4to. price 21s.

XXVIII.

EXERCISES in LATIN PROSE COMPOSITION. For the use of Eton, Winchester, Westminster, Harrow, and King's College, London. By C. D. YONGE, B.A. 12mo. 5s. 6d.—KEY, 1s.

XXIX.

MR. C. D. YONGE'S NEW LATIN GRADUS AD PARNASSUM. Containing every Word used by the Poets of good authority; in which the Words are classed according to their Age, their different Meanings carefully distinguished, the Phrases selected solely from the purest Authors, and the authorities accurately cited. New Edition. Post 8vo. price 9s.

XXX.

MR. C. D. YONGE'S EXERCISES for LATIN VERSES and LYRICS: Out of "OWN SENSE." Comprising, 1. Exercises from *Ideas*—each Idea in each Exercise clothed in several varieties of Expression adapted for Latin Versification; and 2. Pieces of English Poetry similarly adapted. Second Edition, revised and enlarged by the addition of Pieces of English Poetry, adapted and prepared for turning into various Lyric Metres. 12mo. price 4s. 6d.

XXXI.

ZUMPT'S LARGER GRAMMAR of the LATIN LANGUAGE. Translated and adapted for the Use of English Students by Dr. L. Schmitz, F.R.S.E., Rector of the High School of Edinburgh; with numerous Additions and Corrections by the Author and Translator. The Fourth Edition, thoroughly revised. 8vo. price 14s.

XXXII.

ZUMPT'S SCHOOL GRAMMAR of the LATIN LANGUAGE. Translated and adapted for use in English Schools, with the Author's sanction and co-operation, by Dr. L. Schmitz, F.R.S.E. New Edition. 12mo. price 4s.

London: LONGMAN, BROWN, GREEN, and LONGMANS.

